

Szerkesztőség:

Bathányi és Kisfaludy-utca sarkán.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bérmertelen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Dézsalai takarékpénztárak és a Bankgyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.**Kiadóhivatal:**

Városház-utca 5. szám Fisel, Filöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	5 ft — kr.
Félévre	3 „ 50 „
Negyedévre	1 „ 25 „

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fisel, Filöp könyvkereskedésbe intézendők.

Fokról fokra.

Senkisémet tagadhatja meg Nagy Kanizsa városától a haladást. Nem egyszer mufattunk rá ama dolgokra, mik gyors haladásának tanujelét s nem egyszer hangoztatuk, hogy Nagy Kanizsán megvannak legnagyobb részben a tényezők, mik egy vidéki városnak folytonos haladását, fokról-fokra való emelkedését garantírozzák. Haladott is, halad is e város fokról fokra. Kétségtelen, hogy rövid idő alatt a legtekintélyesebb vidéki városok sorába fog emelkedni. Ámde ez a haladás, ez az emelkedés a figyelmes szemlélő előtt roppant extensiv természetű.

Elvitathatlan tény az, hogy a külső haladásnak, emelkedésnek egy város életében csak úgy van meg az igazi értéke, becsé, ha a fekvéséből és kereskedelmi, fizleti forgalmi viszonyából folyó előnyök felhasználásában a mindentűt éltető s intensiv-erejű közszellem megnyilatkozását tapasztalhatni. Ennek a közszellemnek, hogy megteremjen, hogy fenmaradjon, — szükség van létrehozó és éltető elemre. Hyen létrehozó és éltető elem valamely magasabb cél, magasabb, általánosabb jellegű érdek, mely az egyéneket maga köré tömöríti s a közös ügy érdekében nem egyszer valóságos elementaris erejűvé teszi a közszellem megnyilatkozását.

A vidéki városoknak a közszellem lét rehozását illetőleg igen szép missió jutott

Mert ha valóban egészséges az a közszellem, vonzóvá, rokonszenvéssé varázsolja a társadalmi életet oly mértékben, hogy csakhamar magába olvasztja vidékének intelligenciáját is. Hy módon a missió magaslátán álló vidéki város majdnem észrevétlenül lesz egy-egy kiterjedt vidék emporiumává.

A társadalmi élet rokonszenvéssége legerősebben a mulatságokon nyilvánul. Hisz mindenki jól tudhatja a multból, hogy egy-egy egészséges, közszellemű város mulatságára még a szomszéd vármegyéből is csak úgy özönlöttek a résztvevők. Mert úgy volt az kezdetől fogva s úgy is marad mindvégig, hogy édes örömet megy oda az ember — bármily messze legyen is — ahol szíve, lelke üdülhet, ahol a köznapi verejtékezés gondjait pár órára felejtető s a rögtök közül felemelő légkörre talál.

Valamikor ilyen légkörre lehetett Nagy-Kanizsának is, sőt határozottan tudjuk, hogy volt is. Fájdalom: csak ott. Az elfogulatlan szemlélő elé e város életében az asszomoru tapasztalat tárul, hogy fokról fokra tett rohamos haladásával, emelkedésével nemcsak, hogy nem emelkedett, hanem fokról fokra szállott a társadalmi életet vonzóvá, rokonszenvéssé tevő egészséges közszellem.

Tapasztalható ez a társadalmi együttérzést, összetartozandóságot erősíteni hivatott mulatságokon; tapasztalható a közügyek terén is mindentűt. Tettekre, szereplésre

hivatott egyének elzárkoznak, elzárkózásnak minden elől. Mindenki szeret magának élni. Az általános ridegséggel szemben azután lehanyatlak ereje azoknak is, kik még lelkesültni, tenni szeretnének; kiknek szívét, lelkét magasabb célok ragadják.

Hol keressük a baj forrását? Talán a korszellemet befolyásoló materializmusban? Kétségtelen, hogy a materializmus veszélyesen megütte az emberek lelkét a rögtökhöz, az anyaghoz kötötte a lelki élet minden nyilvánulását. De hát az mégis megdöbbentő dolog volna, ha a legmaterialisabb lélek is néha nem vágyódna ki ridegségéből! Szórakozás, változást adó szórakozás, kedvtelés kell még a legridegebb légkörben élő embernek is. Tehát kizárólag ebben sem gyökerezhetik társadalmi életünk rokonszenvésségének fokról-fokra való veszése.

Azt kell feltennünk, azt kell hinnünk, hogy a társadalmi élet egyénei valami másban kerestek és találnak szórakozást, mint a szívét, lelkét üdítő társas összejövetelekben. És az valami veszélyes, a szívét, lelkét elfásító, eltompító fajta lehet a szórakozásoknak. Ezt kell feltennünk! Mert gondoltunk az anyagi viszonyokra is, gondoltunk az életgondok növekedésére is, de ezt sem fogadhatjuk el okul, mert hisz azok, kik a társadalmi életnek vonzóvá, rokonszenvéssé tételére a társas-összejöveteleken való részvétel által első sorban hivatják

A „ZALA“ tárcája.**Új év hajnalán.**

Elmúlt az év s hogy számadást csináltam
Mi jót s mi rosszat éltem benne át,
Megtelt szívem csordultig fájdalommal,
Ez lesz hát sorsom egész éltén-át?

Üröm vegyül-e mindig majd a mézbe,
Mégmérgezik ártatlan örömem,
Kaján irigység s gonosz rágalommal
Üldöznek-e majd folyton ellenem?

Már már hitét, bizalmát veszté lelkem —
S egy szende lány, egy angyal rám tekint,
Csodát művelt a jóságos tekintet,
Hitem, bizalmam visszatért megint.

S. A.

Maré-várnál.

— A „Zala“ eredeti tárcája. —

Legutóbbi nyári szünidőmet Mecsek-alján töltöttem, egy csendes kis faluban, hova senki sem jött utánam, senki sem talált meg, csak a szeretet. Ez is csak levél alakjában.

Egyik napon betoppam hozzám egész váratlanul egyik sógorom — aki tudja, hogy a regényes dolgok melegen érdekelnek — s azt mondja, hogy nézzük meg Maré-várt.

— Mi az? hol van?

— Hát itt van benn, a Mecsek rengetegében. Gyönyörű vidéke van. Meg fogja ragadni lelkedet nagyon.

— Nem bánom, hát menjünk Maré-várba.

Kocsira ültünk és mentünk mentünk mindig beljebb; abba a vadregényes vidékbe, hova bizony csak vékonyan szűrődik be a napsugár is, meg a haladás is. Sötétségben élő, elmaradott, renyhe nép lakja, melynek dologtalanságát hatalmasan tökéskítik maguknak a környékben lakó svábok.

Az utolsó falu, mely Maré-vár közelében van, *Egregy*.

Mikor ezen a falun végig mentünk, haboztam, hogy szánjam-e azt a népet vagy mosolyogjak rajta? Hihetelenséggel határos az a legprimívebb határokra szabott igényelküliség, mit a lakások, a nép ruházata, életmódja ott elárul: A roppant szűkre szabott igények magyarázata a nép renyheségében van. Inkább meglepésnek mindezzel, csak dolgozók ne keljen. Földjeik legnagyobb részét a környékbeli svábok munkálják fejében. Ami a terméskből egy-egy emberre esik, azt a mezőn asztalra rakják s ott hagyják künn télre is. Csak annyit csépelnek ki egyszerűre, amennyi egy-egy kenyérsütésre kell. Ez minden esetre szép figyelem az ekerek iránt.

Hanem van az ott lakó népben igen sok költői vonás is, mit talán a vidék szépsége, renyvesége érlel meg bennök. Televannak mondakkal, regekkal, mesékkal.

Ennek köszönhetem, hogy megtudtam Maré-vár történetét is.

A vár oldalán einyülő öbölben telepedtünk le.

Tüzet raktunk és főztük a gulyáshust a gyönyörű sudár, százados tölgyek árnyában.

Lelket andalító csend volt a rengetegben. Egyetlen madárhang sem zavarta a mély hallgatást, csak egy-egy leballó levél zizezése s a tölgyek koronái fölött elszálló sasok szárnyshogása.

Mi természetesebb, mint hogy lelkem a fö-

löttünk álló, de a fak miatt láthatatlan rom fölött merengett.

Ki lakhatott ott? Mi célja lehetett annak itt a rengeteg közepében, elzártnan mindentől? Rabló-vár volt-e vagy kéjvár? Aki építető, annak kétségtelenül nagy oka volt jól elzárkózni a világ elől!

Annyit hallottunk már Egeregyen, hogy most is rablók tanyáznak romjai között időnkint. Beszélték, hogy most is 12 rabló bujdosol a Mecsekben s így nem volt kizárva a lehetőség, hogy a gulyást az ő társaságukban fogjuk elfogyasztani.

Minket, férfiakat nem aggasztott ez a kilátás, de velünk voltak az asszonyok is. Az meg azután nagyon mulatságos volt, ahogy azok félni tudtak. Folytonosan tekintettek jobbra, balra, s ha egy-egy levél zizegni, összerendeztek s aggódó tekintettel néztek ránk. Majd hozzánk simulva, némán mutattak a hegyoldal valamelyik (távolabbi) pontjára.

— Mi az? mit láttok?

Csak sugva válaszoltak:

— Ott valami emberi alak lapult meg a fa mögött.

— Dehogy! Egy ártatlan tuskó az.

Az is volt.

Mig az asszonyi félelemmel tréálkoztunk, megfőtt a gulyás.

Irgalmatlan nagy tálal lett. Mikor melléje ültünk, fölsohajtottam:

— Már mért nem hoz most ide az ördög egy pár zsványt. Legalább jóllakhatnának.

Alig mondtam ki; az asszonyok nem is értek rá egyet félni a monlásokra: a hegyből felső részéből két gulyás alak közeledett felénk.

Az asszonyok elápadtak. Csendes hangon vigasztaltam őket:

— Ne féljete! Nem látjátok, hogy csak

— semmiesetre nem lehetnek és nincsenek is oly szűk anyagi viszonyok között, hogy lénytelenek volnának elérkezni a lehetlenné tenni a közügyek érdekében is nagyfontosságú s egészséges közszellemet biztosító társas érintkezést.

Nem akarunk ez uttal mélyebben bebozsátkozni az okok kutatásába; de kötelességet teljesítettünk, midőn a társadalmi életnek többször tapasztalt ridegségével szemben fölemeljük szavunkat és üdvösebb irányban kifejtendő mozgalom indítására hívjuk föl azokat, kik hivatva vannak egy a közügyek, mint a társadalmi élet terén vezérszerepet vinni.

Politikai szemle.

Ausztria Magyarország helyzetével foglalkozván az orosz „Grazsdanin” a következőket írja: „Az osztrák németek Taaffe gróf lemondását követelik, nem talávn öt elegendő németnek. A monarchia magyar felében a magyarok Tisza lemondását követelik, mert nem találják elegendő magyarnak. Taaffe abban bűnös, hogy legyeggeti a szlávokat, Tisza pedig abban, hogy sokat elnéz az osztrákoknak, itt is, ott is az uralkodó faj chauvinizmusa játsza a főszerepet. Ausztria németjei nincsenek megelégedve a helyzettel és Bismarck Németország felé gravitálnak, a magyarok Magyarországon pedig elégedetlenek léven a helyzettel, önmagukhoz gravitálnak, független Magyarországgá lenni akarnak, melynek Ausztriához semmi köze sincs. Csak az a baj, hogy nincs emberük, a ki az új állam központjává, fejévé válhatnék. Igaz, hogy van olyan emberük is, a ki megőrizte az 1848—1849. év hagyományait és a mai napig se ismeri el az osztrák-magyar dualizmust. Ez Kossuth, a ki utolsó napjait a száműzetésben éli le. Ámde ő már öreg és régóta afféle politikai bálvány szerepét játsza. A kihez alkalom adtán eljárnak hódolatára Olaszországba, de a kinek nyilatkozatai holt betűk maradnak. A magyarok már nagyon is messze mentek a téves uton, messzebb, hogysem visszatérhetnének az 1848. évi hagyományokhoz. A szláv világ közepett csak anachronizmusok és bár azzal díszelkednek, hogy Németországnak előrszei a keleten, de a jai nekik, ha a németek megtalálják valószínű hagyományos törekvésüket és meghódítják Magyarországot. Akkor csupán gyenge emlékezés fog maradni a magyarokról.”

A boszniai igazgatás, úgy látszik tervszerű. A panszláv törekvések főistápolója a hírhedt „pétervári szláv jótékonyági egyesület” szintén

beleszó a dologba. Lapja, a Slavjanskija Zveztija egyesület iratot tesz közzé, a melyet állítólag a boszniai és hercegovinai emigránsok intéztek az európai nagyhatalmakhoz. Az emékirat gyalázza az okkupált tartományok közigazgatását s szól az elkövetett kegyetlenségekről. A Zásztava a boszniai állapotokat a gör. ker. vallású szerbsegre nézve türethetetleneknek és elviselhetetleneknek nevezi. Az adó nagy, a többi terhek szintén ónsúlylyal nehezdednek a lakosság vállaira, az igazságszolgáltatás a legmos tohább, mert a szerbnek nem hisznek, jogsegélyt neki nem nyújtanak, a szerbek elleni alaptalan vádaknak azonban hitelt adnak. A szerbek sorsa a török uralom alatt sem volt kedvező, de ma ötven százalékkal rosszabb, mint az okkupáció előtt. A boszniai közigazgatást a „butaság” s az „igazságtalanság” jellemzi. A hivatalnoki kar is nagy részben lengyelekből és egyéb idegen elemekből áll, kik a nép nyelvét nem igen értik. Kállay ministersége előtt nem volt ily sok idegen nemzetiségű hivatalnok alkalmazva. S mindezeknek koronája: Kucsera báró, a polgári adatlás, az „igazi muzulmán”, miként őt a bosnyák-törökök elnevezték, a szerbek kárára üzött turkophil politikája miatt. A Zásztava rendkívül örülne, ha Kállay lejöne Budapestre miniszternek, legalább Bosznia is hasznát látná és venné ennek, mert megszabadulna — Kucserától, s a boszniai közigazgatás akkor tán jobbra fordulna. Végül cikkirő az agrár viszonyok rendezését is sürgeti.

Mint a „Pester Correspondenz” nek jelentik M. m. Frankfurtból, azok az odaváló pénzügyi körök, melyek előszeretettel foglalkoznak a vasutakkal, szakadatlanul érdeklődnek a magyar vasutügy és különösen a tervezett vasuti bank iránt. Ez utóbbinak aktiválására komolyan törekednek s újév után mindjárt Budapestre mennek az illető bankesoportok szakértő bizalmi emberei, hogy a helyszínen juttassák az ügyet ki-elégítő befejezésre.

A m. kir. postatakarékpénztár 1888. évi működése.

— Baross Gábor kereskedelmiügyi miniszter jelentése.

A m. kir. postatakarékpénztár 1888. évi működésében mutatkozó eredményben az intézetnek immár három évet betöltő multja nyer kifejezést. Vizsgálva az 1888. évi forgalmi adatait, a tőkék rohamos és túlnagy összegekre terjedő felgyűlésének képét hasztalanul keresnők azokban. Amde a postatakarékpénztár aránylag fiatal intézmény nálunk, melynek még hódítani kell, célja sem az, mint más magánintézeté, mely első sorban fizetési eredményekre törekszik. Mint állami intézet, mely kiválóan az

apró tőkék megmentését és gyűmölcsözőkké tételét, s így közvetve a takarékosági hajlamnak élesztését tűzte ki feladatául; a nemzet gazdasági életében hasznos és fontos szerepet tölt be, habár lassabb, de következetes arányokban szaporítja a hazai tőkét, s minél könnyebb és minél nagyobb biztosítékokat magában rejtő alkalom nyújtása által előmozdítja a takarékoskodás általánosítását az országban. Ebben az üdvös irányban a postatakarékpénztár a lefolyt 1888-diki évben is tovább haladt egy lépéssel.

Az intézet külterjes fejlesztése az 1888-iki évben sem szűnelt, és év végével tekintélyes számu t. i. 3225 közvetítő hivatal maradt fenn a takarékbetétek elfogadására.

A közvetítő hivatalok, valamint az intézet budapesti főpénztára a tárgyalt évben összesen 3,593,294 frt 13 kr. betéteket fogadtak el és 2,808,767 frt 59 kr. visszafizetéseket teljesítettek; a fennmaradt betétek álladéka ennéltojva 786,526 frt 54 krral gyarapodott. Ehhez hozzávételven az 1887. év végén fennállott 2,141,318 frt 96 kr. a teljes betét állag az 1888. év végén 2,927,845 frt 50 kr.

A betétállag gyarapodása 1888-ban az előző évhez képest — midőn az 721,762 frt 88 kr. tett ki — 64,773 frt 66 krral, vagyis 8-9% -al nagyobb; az 1887. év végével fennállott álladéknak pedig 36-7% -át képviseli, mely arány, főleg ha tekintetbe vesszük, hogy takarékpénztáraink betétálladéka az utóbbi években inkább csak a tőkésített kamatok hozzászámítása folytán növekedett, míg a postatakarékpénztárnál a tőkésített kamatok ma még aránylag alárendelt szerepet játszanak, bizonyára kielégítőnek mondható.

Számba véve az összforgalmat, a postatakarékpénztárnál forgatott összegek kitettek: 1888. évben 6,494,061 frt 72 kr., 1887. évben 5,368,856 frt 24 kr., 1886. évben 3,934,630 frt 56 kr., összesen: 15,797,548 frt 52 kr.

Az összforgalom 1888-ban tehát, 1887. évhez képest 19,29% -al, 1886. évihez képest pedig 62,76% növekedést mutat.

Érdekes rámutatni azon tenyre, hogy a hivatalos adatok szerint hitelintézeteinknél a kisebb betétek az utóbbi évek alatt erősebben szaporodtak, mint a nagyobb betétek s míg az 500 frtnál kisebb összeget takarékbetétül könyvekszáma 1884-től 1887-ig 11-79% -kal szaporodott, az 500 frtnál nagyobb összegekről szóló könyvek szaporodása csak 9-42% -ot tett. S míg az előbbieknél 1884-ben az összes betétkönyvecskék 72-21% -át képviselték, 1887-ben 72-62% -át; az 500 frtot meghaladó betétkönyvecskék arányszáma 27,79% -ról 27,38% -ra szállt alá.

De ha csak az egészen csekély, a 10 frt-ig

kislejsze van náluk. Jól tartjuk őket; aztán jól van. Pénzt ügyis hibába kelesnének nálunk. Különben tudjátok, mit? Bemutatom nekik magamat, hogy újságíró vagyok. Ez a titulus megnyitja a pokol kapuit is, talán megieszi hatását a rablókra is.

Trefás megjegyzésem kissé megnyugtatta a nőket s követtek példámat abban, hogy úgy tettem, mintha észre sem vettem volna a közelöket.

A két ember egészen közölkünkbe ért. Illedelmesen köszöntek. Sógorom rájuk nézett s egész vidám hangon oda szólt:

— Jó napot, Janos! Na! tartisanak velünk.

Mintha nagy kö esett volna le főnk szívére, megkönnyedt, bültlen lélekzettek föl.

Két egregyi paraszt volt. Leültek közénk és jó étvágygyal segítettek fogyasztani a nagy tál gulyást.

Mondtuk nekik, hogy tulajdonképen Maré-várt nézni jöttünk ide s ha ebedünket végeztük, fölme gyünk a magaslatra megtekinteni a romokat.

— Érdemes is uraim! — szólt az egyik, ki a másiknál jóval értelmesebbnek látszék. — Története van ott minden könek.

— Hat miféle vár volt ez tulajdonképen?

— Egy vitéz francia úr kapta ezt, kérem, valamelyik királytól, amért vitézül viselte magát a csatában. De bizony nem sokaig lakott benne. Hamar véget vetett boldogságának az ördög, egy asszony képeben.

Mihelyt asszonyról van szó, nagyon érdekel minden dolog. Ahova az ördög maga nem mehet, oda vén-asszonyt küld. Így tartja a közmondás. Mondjuk csak úgy, hogy: „asszonyt”. Az ördögről fel kell tenni annyi diplomatiát, hogy mikor magát potóltatni akarja, inkább fiatalit küld. Na és akár így van, akár úgy van, annyi bizonyos,

hogy fiatalja, réjje egyaránt sokszor, sok helyen representálja az ördögöt.

— Hat halljuk, Janos bácsi, mit cselekedett Maré-várban az ördög egy fiatal vagy vénasszony képeben?

— Fiatal volt az uram. Úgy mondja a történet. És a mellett szép, gyönyörűséges teremtet. De hat elmondom én elejétől végig Maré-vár történetét.

— Halljuk! halljuk!

— Itt a Meesekszéiben, ahol ide az erdei utra betértek az urak, van egy malom. Régi malom az nagyon. Már akkor is állott, mikor Maré lovagnak a csaszár ezt a várat építette és ajándékozta. Abban az időben a molnarnak egy szép feleség leánya volt. Olyan szép volt az kerem, hogy messze vidékről eljöttek híreire, csak egy pillanatra is meglátni. Mikor Maré lovag a szép Katicát (ez volt a neve) meglátta, tüstént töben megszerette és megkérte a szép lány kezét. Amde nagy volt a bökkenő, mert a szép Katica már igéretet tett legényüknek, hogy szive is, keze is azé lesz. Mikor az apa ezt megtudta, rögtön elbocsátotta a legényt és addig beszelt lánnya lelkére, míg ez — bár szive ellenére — beleegyezett, hogy Maré lovag feleségévé lesz. Minden megtörtént szépen. Maré lovag bevitte a szép Katicát várába. Eltek együtt szépen, boldogan egy ideig. Egyszer azonban Maré lovagnak hosszabb időre el kellett hagyni a várat. Átjött volt tájrol két napig, egyik alkonyaton egy asszony kért bebozsátatást a várba. Be is bocsátották s az urnő elé vezették, mert azzal kívánt beszélni. Itt az urnő előtt lekaptja fejéről a kendőt és ott állott a megesalt molnár-egény. Az urnő első pillanatban megdöbbsent és kiáltani akart; azt hitte, hogy a megesalt legény boszútallani jött.

De mikor látta annak nyugodt, haragtalan arcát, közelebb lépett hozzá.

— Mit akarsz Peter? Hogy jutottál ide?

— Hogy? Itt vagyok én, itt bolygok ezen a vidéken szakadatlanul. A vidék segeny-legénye lettem akkor, mikor apád elűzött a háztól. Mindig lestem: mikor megy el urad hosszabb időre? hogy beszélhetek veled, hogy megkérdezhetem: kivetettél-e teljesen szivedből?

Az asszony erre már egészen Peter közelébe lépett és hozzásimult.

— Nem feledtelek el; szeretlek most is. Hat te megbocsátottál-e nekem?

A legény magához zoritotta a szép asszonyt és csókolta szájszóra, ezerszer. Mindegyik csókkal azt mondta, hogy nem is haragudtam rád soha. Sokaig szerettek így együtt. Peter azután ghogy jött, el is ment.

Ez a látogatás igen sokszor ismétlődött Maré lovag távolléte alatt s még azután is, valahányszor hosszabb, rövidebb időre hazulról eltávozott.

A várbeli cselekedés már uttótt a rendes látogatóról, s mikor belépett és végig haladt a vár udvarán, vihogva mutogatták egymásnak érthető jelekkel, hogy annak a tehercselédnek a kendője alati aligha bajusza nincs.

Ilyen dolgok rendezése a férjnek jut legutólján a lüökbe. Így történt Maré-várban is. Mikor már mindenki tudta, hogy a gyakori asszony-vendég az urnőnek régi kedvese, vegre egy hű inasa megsejtette Maré lovagat is a dologt.

Maré nem akarta hinni felesége hűtlenségét s elhatározta, hogy próbára fogja tenni.

Azt mondta, hogy hosszabb időre elmegy hazulról. Ez már abban az időben is cselegetés volt a gyanakodó férfiaknak.

Csakugyan el is ment.

terjedő betéteket szemléljük is, arra a tapasztalásra jutunk, hogy azok évről-évre szaporodnak, mert a hivatalos statisztika szerint azok 1884-ben az összes betéteknek 10-42%-át tették, 1885-ben 10-93%-át, 1886-ban 11-30%-át, 1887-ben pedig már elérik a 11-75%-ot.

Ez adatokból kitűnik, mikép a postatakarékpénztár egyrészt a többi intézetek mellett teljesen betölti ama szerepét, hogy tulajdonon az apró tökéket vonzza magához, mert a 10 firt terjedő betétek az állami intézeteknél az összes betétek 72-4%-át adják, míg a többi hitelintézeteknél 1887-ben ez arány a főt kimutatott 11-75%-ra rúgott, másrészt azonban még ebbeli szerepe betöltésében sem von el a közönséges takarékpénztárak üzletéből semmit, mert mint látnak, ezeknek kis betétei nemcsak nem csökkent, hanem ellenkezőleg emelkedő iránylatot mutatnak.

A veszteség és nyereség számla szerint a postatakarékpénztár összes kiadásai:

189,331 firt 20 krt	jövedelmei pedig	139,014 firt 59 krt
tettek, a kezelési hiány en-		

nélfogva 50,316 firt 61 kr., mely az 1885. évi IX. t. c. 6. §-a értelmében a postatoralmi pénzekből előlegképen fedezetett.

1887. évben a hiány 56,944 firt 66 kr. volt; az 1888. évi tehát 6,628 firt 5 krral, vagyis 11-6%-kal kisebb.

A fenti 189,331 firt 20 kr. összes kiadásban a 83,036 firt 20 kr. kamat is befoglaltatván, ennek levonása után a tulajdonképeni kezelési költség 106,294 firt 94 krral jelentkezik.

Mint hogy az ismert törv. cikk 6. §-a szerint az intézet saját jövedelmeiből első sorban a betétek után fizetendő kamatok fedezendő, a 139,014 firt 59 kr. jövedelemből a 83,036 firt 26 kr. kamatösszeg levonása után 55,978 firt 33 kr. volt a fenti 106,294 firt 94 krral kezelési költségekre fordítható, ezeknek tehát 52-7%-a, 1887. évben pedig csak 41-2%-a került ki az intézet jövedelmeiből.

Végül a miniszter kijelenti, hogy szándéka folytatni a külső szolgálat kiterjesztését oly annyira, hogy az országnak lehetőleg valamennyi számottevő postahivatala egyszersmind a takarékoság ügyének szolgáljon: Ebbeli törekvésben — nygmond — számítok a társadalom különféle tényezőinek, főleg a sajtónak, a lelkesíti, tanító karnak ezen közintézet iránt mindig tanúsított támogatására, mely bizonyára a jövőben is elfogja mozdítani azt, hogy a postatakarékpénztári intézmény közérdekű céljának és feladatának megfelelően.

Tanügy.

Az **„Eötvös-alap”** központi gyűjtőbizottsága a napokban küldte szét vidékekre — évenként szokásos — gyűjtőleveit. Hozzánk a 685. számú került, melyet a felső leányiskola, illetve annak második osztálya néhány hozzá

Alkonyatkor megment az úrnő vendége pontosan.

Édes enyelgesben töltötték az estét.

E közben visszajött szép csendben Maré lovag; a várból kirendelt mindenkit az utolsó emberig, és egy titkos folyosón bement egy fülke-szobába, mely éppen az úrnő szobája mellett volt; de ezt csak az úr maga ismerte. Ebből a fülke-szobából, hol a puskaportartó hordó is volt, rejtekajtó nyílt az úrnő szobájába.

Maré lovag előtt a rejtekajtó egy kis nyomtásra fölnyílt teljesen zajtalanul. A szerető pár észre sem vette.

Maré az első pillanatban hátratartorult, amint felesége hirtelenjét szürdő szinre látta. A következő pillanatban taplót gyujtott.

A tűzköves zarája a két bűnös felugrál. Előttük állott rettenetes arccal Maré lovag. Borzasztó, földet razó dörög kísérte belépését.

A következő pillanatban már csak romok jelölték a vár helyét.

János beszédjének szavai csengtek, bongtak fülemben akkor is, mikor ebéd után a vár romjait megtekintettük.

Megnéztem a puskaportos fülke helyét is. Elgondoltam, hogy milyen vihar téphette szegény Maré lovag leikét, mikor egy pillanat alatt romokban látta összes üdvét, boldogságát.

Elgondoltam még, hogy mily rengeteg puskaport kellene a mai világban, ha Maré lovag példáját követnék az emberek.

készített mellék-ívvvel vett — mint máskor is — legnagyobb készséggel kezébe, s a gyűjtést nyomban megkezdvén, ügybuzgó fáradozását már is szép siker koronázta. (Belejeztélve e helyen fogjuk a kegyes adakozók neveit közé tenni, s ez által a begyűlt összeget nyilvánosan nyugtáznai.) Egy időben a községitantestület az iskolaszék szives beleegyezésével, osztályonként krajcáros gyűjtést eszközölt a célra, mely alkalommal a felekezeti íz iskolák gyűjtésével egyhú mintegy 70 firt küldött be a központhoz, mely érette jegyzőkönyvileg köszönetet és hálás elismerést szavazott. — Azóta az ily gyűjtés — mi akkor a járáskör vidéki tagjainak is melegen ajánlatot — a folyton-fennmaradt engedély dacára — teljesen abba maradt. Pedig kár! „Sok kicsi sokra megy”; s ha országunk minden iskolájából csak egy frnyi gyűjtés kerülne is a központhoz évenként, elképzelhető, mily hatalmas összeggel rendelkeznek, a tagjai díjakkal egyetemben, csakhamar az „Eötvös-alap”, mely kizárólag a néptanítók alapítványa, kezelése és jótéteményeiben egyaránt. Egy kis akarat és — biztos a siker! Ajánljuk kartársaink figyelmébe.

A vallás és közokt. m. kir. miniszter-től. Az iparostanonciskolákban a tanoncok igazolatlan mulasztásai oly nagy számban fordulnak elő, hogy a tanítás sikere kockázattá van. S.ükséges tehát, hogy e tekintetben az 1884. évi XVII. törvények szigorú alkalmaztassék, de ez csak akkor történhetik, ha az iparostanonciskolák igazgatói, illetőleg az iskolai felügyelőbizottságok elnökei törvényes jogukkal élve, az első fokú iparhatóságok metalan hanyag vagy törvényellenes eljárása miatt a másodfokú iparhatóságnál keresnek orvoslást s ezen hatóság-nak metalan ki nem elévítő határozata-illetőleg intézkedései ellen a kereskedelemügyi m. kir. miniszter urhoz felebbeznek. Utasítom tehát az iparostanonciskolák igazgatóit s az iskolai felügyelő bizottságok elnökeit, hogy szükség esetén felebbezési jogukkal éljenek is, ha az első fokú iparhatóság késedelmesen jár el vagy éppen nem intézkedik, úgy hogy határozata ellen felebbezni nem lehet. a másodfokú iparhatósághoz forduljanak az eről az iparostanonciskolák felügyelőjét is értesítsék, mert különben ha adott jogaikat igénybe nem veszik, és a törvényes uton való orvoslás alapját meg nem teremtik, ezen mulasztásért őket fogom felelősségre vonni. Bpest. 1889. nov. 29. *Gróf Csiky.*

A gazdasági egyesület m. évi július 7-én Keszthelyen tartott közgyűlésében hozott 62/62. sz. alatti határozatával Szalay Ferenc nemes apáti néptanítónak a fanemesítés és nevelés körüli érdemeiért 30 firt jutalmat szavazott meg. Ezen jutalmat a legutóbbi közgyűlés kiutalta. Szolgáljon buzdításul!

A magyar nyelv sikeres tanításáért — mint értesülünk — jutalmat nyertek: Hunyady Nándor köhida áll. tanító 200 firt, Sinkovich Dénes vaskorpádi áll. tanító 150 firt, Völgyi Ferenc és Szijártó György csendlaci róm. kath. felekezeti tanítók egyenkint 50 firt. Gratulálunk!

Községi néplakoláinkban az újévi szünet jan. 7-ig hatóságilag meghosszabbított, hogy az összes osztályok felszólása, szellőt-tetés és füstölése — a mutatkozott vörhenyragály ellenébe — kellő módon eszközölthessék.

Keszthely város előjárósága az év utolsó napján tartott zártanacsülésen az elemi iskolánál működő *Böri Inre* segéditanítónak az 1890. évre 100 firt. személyi pótlékot szavazott meg. A város előjárósága e tétével ismét megmutatta, hogy méltányolni tudja a tanítói tevékenységet.

Irodalom és Művészet.

Cserháti Sándor és dr. Kosztány Tamás m. óvári gazd. akadémiai tanárok szerkesztésében megjelenő „Mezőgazdasági Szemle” havi folyóirat VIII. évfolyamának januári füzetét a következő tartalommal jelent meg: Eredeti közlemények. A magyar mezőgazdaság és Budapest. Cserháti Sándor. — Melyik árpatajtát termeljük? Rovara Frigyes. — Erdély állattenyésztésének vázlat. Dr. Szentkirályi Ákos. — A székes-talaj: Kenéz Zoltán. — Nehány szó a magyar-erdélyi szarvasmarháról. Szabó István. — A takarmány értékesítéséről. Fürmáster Elek. — Dohánytermelési tapasztalatok. Cserháti Sándor és Szilassy Zoltán. — A szopós állatok hasmenése. Alexander Lajos. — Apró közlemények. Könyvismertetés. Levélszekrény. Könyvpiac. A „Mezőgazdasági

Szemle” hazánk egyedüli gazd. havi folyóirata, mely a mezőgazdaság összes ágaihoz kimerítő, nagyrészt a szerzők saját tapasztalatain alapuló hazai viszonyainknak megfelelő közleményeket ad olvasóinknak; de emellett nem mulasztja el figyelemmel kísérni a külföld gazdasági haladását sem és annak eredményeit az „Apró közlemények” rovatában ismerteti. Figyelemmel kíséri „Könyvismertetés” című rovatában a gazd. szakirodalom termékeit és „Levélszekrény” rovatában az előzetők kérdéseire szakosodott felvilágosítást ad. A folyóirat egész évi előfizetési ára 5 firt.

Műkedvelők színhátéka Némegye.

„Es mikor utolazor gördült le a függöny, feliradt a tapsvihár oly lelkesen, minőt még nem hallott a sümegi nagyterem, s eredt oly nagyszámú közönségtől, mekkorát még nem láttak e terem falai! Zúgott az éljen, hangzott a taps, s a lelkes publikum elragadtatva hívta a lámpák elé: Dr. Kellemen Károly rendezőt és a többi szereplőt. No de adjuk meg a módját, kezdjük előlrol s mondjuk el tővérol-hegyére a szép történetet, mert igazán méltó rá. (Majd kieszak-motálja a vörös plajbász, ha hosszúra nyúlik a dolog. Nemde? t. szerkesztő ur!)

A sümegi mulatságok Klioja ragyogó betűkkel fogja bevésni 1889. december 29. napját. Nevezetes nap ez! Azza tette dr. Kellemen Károly és lelkes kis gárdája, mely hívó szavára a legnagyobb készséggel gyűlekezett Köreje, hogy a sümegi közönségnek egy felejthetetlen estét, a füz-oltó egyesületnek pedig néhány nagy bankót szerezzen. Emellett napon volt az első (reméljük „folytatása következik.”) szini előadás, mert hát az a kis gárda, mely oly harkokészen sorakozott dr. Kellemen K. zászlója alá, műkedvelők társulata.

Egyszerre 4 kis darabban mutatták be magukat a közönségnek. Első a „Hármas szövetség” volt, melyet azonban nem vasfű Bismarck, hanem Torkos László hozott létre. A három szövete-kező testvér *Vid Anna* (Kamilla), *Németh Aranka* (Olga) és *Jandó Gizella* (Piroska) kisasszonyok szinpadon és élében egyaránt három grácia, kik oly kedvesen játszottak, hogy mindhárom méltan megérdemelték volna a — lérejt, ki végre is Piroskáé lett. Rétfalvi Zoltán szerepében dr. Kellemen Károly nagyszerű don Juan volt, ki oly remekül játszott, hogy nemcsak a híres hármas szövetséget robbantotta szét, hanem a 3 testvért is szerencsésen meghódította. Ezt tegyék meg a franciák, ha — no de ne politizáljunk, hanem lássuk: „Hol a férj? Mert kérem, őt kereni a második darabban Poitier, a szerző Dobourng nyugalmazott tengerészkapitány *Sulok Béla* ábrázolta, ki jóízű beszédével, tulprasesit mókáival oly sok derült perccel szerez barátainak, a szinpadon mint régi műkedvelő, gyakorlati színészként mozgott. Öcsese, Pál szerepében dr. Kellemen K. kitűnő alakítást nyújtott, ennek neje Ernestine szerepét *Mojzer Mariska* k. a. ügyesen adta, végre az együgyű *Kazmért Pataki Jani* természetűen utánozta.

A tapsok, kihívások elhangzása után Gyula vette át a szerepet s oly megható magyar nótákat húzott, mintha már is azt a vén embert, 1889-et siratna.

A harmadik darab „Két nő egy férj ellen” való összeesküvése volt. (Ugy látszik a szinművekben is a politika dominál.) *Martinet Zoltán* volt, ki othoniasan, kedélyesen játszott. Neje *Eugenia* szerepében *Tóth Anna* k. a. ügyesen mozgott, az eleven fiatal özeveg, *Clarisse* szerepét *Vid Anna* k. a. megkapó elevenésséggel, mozgékonyasággal és éléthűen adta, úgy hogy játéka az est. egyik legsikerültebb pontja vala. Meg is tapsolták érte nyílt jelenetben.

A függöny lomhán legördült, s ujra Gyula lépett a szinre valami érzélgős németet húzva, hogy szinte a gyapju-utcai német színházban képzelet vala magát az ember, ha — hála Isten, le nem égett volna.

Utolsó darabul a rövid, eleven vigjáték, *As egérke* került szinre. *Berta* fiatal özevegét *Mojzer Magda* k. a. adta, ki igazán bájos felenség volt; kedvesen és szellemesen játszott. *Albinos* ügyvéd szerepében *Pataky János* bőven kielégítette a hozzáfűzött várakozást. Az „Egy hang”-ot ifj. *Mojzer Inre* hangoztatta.

Most pedig kérem a szives olvasót (ha ugyan eljutott eddig), Da Capo olvasni vagy 10 sort, s azután még nagybecsű figyelmére méltatni a következő finalet is, mert bár Thalia felhasználta a kitűnő tapsvihart s Morphus kollégájához osont, ott hagyva üresen tronusát; de rögtön észrevette ezt Karneval, a farsangoknak a másvilágon istenpé avanzszirozott fejedelme, s karjára lüze-bájos Tersichoref, elfoglalták az üresen hagyott

trónt. Nosza! amint megpillantotta őket a táncvágyó ifjuság, hévvel, lelkesedéssel iparkodott bemutatni legmélyebb hódolatát.

Az említett színjátzó hölgyeken kívül ott voltak: Barkóczy Károlyné, Babos Mariska, Bánfi Alajosné, Csigo Mária, Eitner Sandorné Annuska leányával, Eitner Zsigáné, Földy Jánosné Fuzik Gyulával és Ernőné, Gállic Muri, Hladny Jánosné Hermin leányával, Heteyné, Horváth Rezsőné, dr. Jenvay Gézané, Jenvay Nellé, Károlyné, dr. Kellémenné, Kovács Lászlóné, Matild leányával, Krieger Nina (Ukk), dr. Lukonich Gaborné, Lohonya Elekne (Mihályi), Mojzer Iréné, Mojzer Józsefné, Mojzer Iona, Németh Béláné, Orbáné, Pinter Lajosné, Raile Józsefné, Rutich Sandorné, Rosásné, Rédey Antónia, Sargóth Miksáné, Schmed Pálné, Sümegi Tivadarné, Sümegi Mariska, Talaberné, Takách Vilma, Takách Lujza (P.-Szt.-Imre), Tothné, Vid Lajosné.

És most le kéne festenem a kitünő táncmulatságot ragyogó színekkel, de ily színekkel én nem rendelkezem, azért csak azt említem meg, hogy az anyagi eredmény is kielégítő volt, mert eddig már úgys emlíndia a kedves olvasó: Elnye! be véghetetlenül keletlen ez a *Kellékes*.

Felolvasási estély. Dec. 28-án a zalaszentgróti íz. négyelet javára Balassa Benő z. egerszegi tanár, Berkovics Albert és Kluger Samuel Alti Sz. Gróthon tartott felolvasás szépen sikerült. Élvezettel hallgatták a természet zsutolóság betöltő közönség Balassa Benő „Mirel olvassak fel” című felolvasását, melyért zajos ovációkban részesítette az előadót. Berkovits Albert ur „Szeretem a nőket” című monológot olvasott fel a nála megszokotti zamatossággal. Kluger Samuelnek a „Nep-szólások”-ról szóló felolvasásánál oly híven láttuk magunk előtt a falusi s nagyvárosi köznépet jellemző sokásokkal, hogy ennél önkénytelenül egy nyári parasztkodásban, amannál pedig a Würsli-Praterben képzeltük magunkat. — A felolvasás dacára a csekély beletírdijnak 25 frtot eredményezett. Felülfizettek: Berényi Jenő, Tóth Endre, Steiner Pál, Morgenstern H., Günzberger L., Hamburger család, Misner D., Szabó Benő, Pék János, Molits F., Varga K., ifj. Német Zs., Botly P., Ungár S., Morgenstern A., Grebits J., Neuman L., Tóth V., Feigistók D., özv. Morgensterné, Morgenstern S., Politzer M., Stern B., Kublin D., Novák J., Bek Zs., Fridrich S., Viosz J., Koháry J., Huss L., Kis J., Krém R., Linter G., Hittig A., Lehovics J., Soltz K., Skopal, Fodor M., Stern J., Sten S., Kublin E., Lohonya L., Antal J., Fleiner V., Bonyhárd O., ifj. Korein, Morgenstern F. urak.

Felhívás előfizetésre.

Lapunk elérte pályafutásában a 17-ik évet. Aki ismeri 16 éves mulját, történetét, módjában van megítélni: mily mértékben tette meg kötelességét, mint állta meg helyét a közügy szolgálatában. Az őszinte törekvést e szempontokból senki sem tagadhatja el tőlünk. Egyszerű, de mindent felölelő célunk volt mindenkor: *irodalmi színvonalon álló lappal hűségesen, őszintén szolgálni a közügynek jól felfogott érdekét.* Ez fog előttünk lebegni ezentúl is. És ebbeli célunk mentül szabadabb, függetlenebb teljesíthetése tekintetéből, *semmi erkölcsi és anyagi áldozatot nem kímélve, a lap kiadását is átvettük.*

Midőn ezt t. o. yásoközönségünknek tudtára adjuk, egyuttal kérjük, hogy őszinte jótörekvésünket méltányolni a lapunkat pártolni sziveskedjék!

Előfizetési ár egész évre 5 frt.

Az előfizetési pénzek akár lapunk felelős szerkesztőjéhez, akár Fischel Fülöp úr könyvkereskedésébe küldhetők.

Nagy Kanizsán 1889. dec. hó

A szerkesztőség és kiadóhivatal

Külföldiek.

— **Mozgalmak Marcaliban.** Első sorban is vasutat terveznek, mely a déli vasút B.-Szt.-Györgyi állomását a magy. államvasutak Somogy Szobbi állomásával összekötsse. E 60 kilo-

méterre tervezett vasútvonal B.-Keresztúr, Kéthely, Marcali, Meszténye, Böhönye és Segesd állomásokkal hivatva lenne Marcali és vidéket a világ forgalmával közvetlen összekapcsolni. A nyomjelzési munkálatok befejezék; a kellő számú tüzérszervevények előjegyztettek, így a cél eléréshez a somogyiak közel állanak. — Ugyanott tüzoltó-egylet szervezésén is buzgólkodnak. Tüzoltó szerek beszerzésére a közönség igen szép összeget adakozott is. E célra Szilveszter este a „Korona”-ban hangversenyyel összekötött tancestet is rendeztek, melyre Keszthelyről is többen odautaztak. — Mozgalom indult meg egy társadalmi helyi megindítása céljából is. Azonban bár a lap anyagi kérdése biztosítottak látszott, nem vállalkozott egyén, ki a felelős szerkesztőség társasági és gondterhes tisztét elfogadta volna. Hanem azért dec. 31-én „Marcali és vidék” cím alatt, dr. Illés Samu szerkesztésében egy alkalmi szám élénk, változatos tartalommal megjelent „Kardos G.” nyomdájában Keszthelyen kinyomatott, annak behoztatására, hogy Marcaliban vannak tollforgató emberek.

— **Közzététel.** A „Casino” múlt hó 26-án tartá évi rendes közgyűlést, melynek lefolyásáról megkezdve, ma csak az elfogadott évi költségvetést tartjuk elég érdekesnek a leleltetésre, mert valóban ritkítja párját egy olyan vidéki egylet, mely 8000 frtot meghaladó költségvetéssel lephet tagjai elé. Bevétel: tagsági díjakból 4.400 frt, házbér 1225 frt, vendéglős bérletelése 1000 frt, könyvtár jövedelme 100 frt, hirdapok és folyóiratokból 150 frt, nagyterem bérjövdelme 250 frt, penztári maradvány 1064 frt 14 kr. A bevétel-összege 8189 frt 14 kr. Ennek ellenében a kiadások: Kamatokra 3790 frt, 12 drb. kisorsolt kötvény-beváltására 600 frt, bútorok és tekeasztalra 1050 frt, tükrök és függönyökre 1270 frt, hirdapok és folyóiratokra 300 frt, könyvtárnok fizetése 160 frt, ruhatarinak fizetése 144 frt, pénzbeszedések 50 frt, tőzsdéi értékesítésekért 50 frt, illeték és adó 125 frt 20 kr., biztosítási díj 21 frt 57 kr., nyomdai és egyéb kiadások 400 frt, a kiadások összege 8160 frt 77 kr.

— **Gyászír.** Dr. Dunszt Ferenc keszthelyi apát-plébános, megyei közéletünk egyik jeles tőrlát, súlyos családi vesztésig érte, édes anyjának elhunytával, miről a családi gyászjelentés így hangzik: Dr. Dunszt Ferenc habóti apát, keszthelyi plébános, a maga, úgy nőverei Ambrusné Dunszt Fani, Pongrácné Dunszt Erzsébet, Szlabeyné Dunszt Betti, Dunszt Mariska és Mili — valamint sógorai: Ambrus Gábor elemi tanító, Pongrác Dániel arvaszéki ülnök Dr. Bayer Ferenc keresk. akad. igazgató, Szlabey Géza gépészmérnök — és ezeknek gyermekei Ambrus Károly, Pongrác Dani, Erzsé, Andor és Janka, Bayer Feri, Laura János és Pál és Szlabey Margit, nemkülönben az összes rokonság nevében is, fájdalomtelt szívvel jelenti telejthetetlen édes anyjuk, illetve anyósuk és nagyanyjuknak: Özv. Dunszt Ferencné szül. Herman Franciskának t. évi december hó 28-án, éjféli 1 órakor, élete 66-ik, házassága 47-ik, özvegysége 7-ik évében, a haldoklók szentségének átátós felvételével, hosszú szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült teteme, múlt hó 29-én délután 4 órakor a rom. kath. egyház szertartása szerint, az alsóvárosi családi sírbaiba nyugalomra tetetett. Az engesztelő szent mise-áldozat pedig m. hó 30-án reggeli 10 órakor a szent Ferencrendiek templomában a Mindenhatónak bemutatott. Kísérje béke és emlékezés!

— **Gyászír.** Id. Szeiverth Antal úr, ifj. Szeiverth Antal csáktornyai vendéglős édes atyja t. év január 2-án hosszas szenvedés után 75 éves korában jobb létre szenderült. Áldás poraira!

— **Első kritikus nap 1890-ben.** Falb időjósatai szerint az első kritikus nap 1890-ben január 6-án lesz.

— **Áthelyezés.** Farkas Gyula, helybeli dohányraktári ellenőr, Eszékre helyeztetett át III. osztályu dohánykezelői minőségben.

— **Pihál Viktor.** Pihál Ferenc, helybeli közjegyző fia, legutóbb tette szép sikerrel Budapesten az ügyvédi rigorosumot. Gratulálunk.

— **A csáktornyai kisdudóvó egyesület** alaptőkeje gyarapítására múlt évi december 31-én a „Hattyú” szálloda dísztermében tombolával s táncal egybekötött Szilveszter-estélyt rendezett. E jótékony célú estélyen a város intelligenciája nagy számmal jelent meg, s vidáman töltötte el ez év utolsó napját.

— **Megyei bál.** Zalavármegye fiatalsága 1890. évi január hó 25-én Nagy-Kanizsán, az

„Arany-Szarkas” termében, nagyon sikerültnek ígérkező Zalamegyei bált rendez. — A díszes meghívók csak január 5-6-án küldetnek ugyan szét, de a bál iránt már is oly nagy az érdeklődés, hogy a rendezőség a biztos sikert előre látva örömmel követ el mindent a célból, hogy január 25-én a régi zalai bálók fényét és kedélyes hangulatát megújulva lássa a közönség.

— **Hymen.** Fischel Fülöp laptulajdonosnőleányát, Emma kisasszonyt január hó 12-én délután 3 és 1/2 órakor vezeti oltárhoz Strausz Sándor ur, a nagy-kanizsai izrael. imaházban.

— **Back Berta** kisasszonyt eljegyezte Dr. Strem Tódor helybeli ügyvéd. — **Velkey Zoltán** csáktornyai polgári iskolai tanító eljegyezte **Velkey Angéla** kisasszonyt Jászberényből. — **Dobosy Elek** úr, a csáktornyai községi népiskola tanítója múlt év december 29-én jegyezte el **Bella** fíncón **Simon-Hedvig** kisasszonyt.

— **Szilveszteri mulatságok.** Nem is egy, hanem kéthelyen is mulattak a keszthelyiek Szilveszter estéjén. A Govorecin-léle Kávéházban tréfas tombola volt, a „szegény ruhátlan tanuló” javára. Ezen néi iránti tekintetből sokan jelentek meg s jól mulattak a tombolán, melyet Govorecin kávé rendezett elmésen s úgy, hogy jövedelmében se legyen hiány. Aztán a tombola végzetével **Bizi Sándor** zenéjére reggelizni táncoltak. A sörház szépen felszított tancstermében az iparosok és családjuk mulattak vidáman, jó kedvvel s táncoltak kiválóan kivirradtig. Legyen előttük mindig ily vidám!

— **A gazdászok bálja Keszthelyen,** mely Várhogyai Bogay Jánosné, sarmelleki föld-birtokosnő védnöksége alatt január 18-án lesz, nagyon fényes és látogatott fog lenni. Nagyon sokan készülnek e bálra s a 28 tagból álló rendezőség ezt tudva, lazus tevékenységet fejt ki már is.

— **Közeleg a muszka — naha!** Mint értesülünk, Iharos-Berényben 15-20 influenza-eset fordult elő a napokban; de szerencsére könnyű lefolyással. — Az ottani orvos véleménye szerint, egy fiatal orvosnövendék Budapestről hozta magával, ki a karácsonyi szünidőre szülőhöz haza jött látogatónak.

— **A cégbejegyzés kötelességének szigorítása.** Tudvalevő, hogy a kereskedelmi törvénynek a cégjegyzés kötelességére vonatkozó határozatai nem valósultak meg annyira, a mennyire az közérdekből kívánatos volna és hogy a bejegyzésre köteles kereskedők közül számosan nem jegyeztették be cégüket. — E tárgyban értekezést volt a kereskedelmi miniszteriumban s ez értekeztet határozatai értelmében mint a „Jogi Szemle” értesül, a kereskedelmi és igazságügyi miniszterek rendeletet fogtak kibocsátani, melynek értelmében az iparhatóságok kötelesek lesznek a területükön lévő kereskedelmi és iparkamarat minden iparigazolvány kiadásáról értesíteni, a kamarák pedig a kir. törvényszékekkel fogják közölni, hogy az arra kötelesek cégüket kellő időben bejegyeztették, vagy sem, módot nyújtván így a törvényszékek arra, hogy minden mulasztót a törvényben megállapított rendbűntetéssel sújthasson.

— **A terhes szekér agyon ütötte.** — Múlt hó 23-án Molnár Lipót gútorföldi lakos és gőzmalomtulajdonos kocsija malomhengert szállítván Zala-Szent-Mihályról, Totej melett szekere lefordult s a nehéz vashenger ráesvén, őt agyonütötte.

— **Kutba fullt.** — Karácsony napján reggel Rab Máté 20 éves fiatal ember Csertalakovon vizet akarván meríteni a falu 12 öl mélységű kutjából, *fa-lába*, (mert nyomorék volt a szerencsétlen) a jeges földön megcsuszott s ő a kutba esett. Rögön kivették ugyan; de mégis arra már halott volt.

— **Véletlen mérgezés.** Lendvay Antal cigány-zenész neje, ki nem rég költözött Újvidékről városunkba, jan. 1-én rosszul érezvén magát, tekete kávéval próbálta egészségi állapotát némileg reparálni, melynek cukorjába azonban az ugy-nevezett, s Újvidéken ismertebb „szerecsika”-féle — arcszépítő szappanlózéshez használható — ártalmas anyag keveredvén, a szegény asszony még rosszabbul lett, úgy hogy a nyomban megérkezett orvos a mérgezés jeleit constatálta; de a gyorsan alkalmazott ellátások valószínűleg meg fogják menteni.

— **Szörnyű halál.** Keszthelyen egy 93 éves öreg leány Hochstädter Betti egy testékes kádba esett és belefulladt.

— **Lopások.** Szabó István sormási lakosnak, múlt hó 26-27-ére átmenő éjjel, kocsija hátsó része — zárt udvarából — elloptott. Mint-hogy Kis-Kanizsáról Gudliu Purci Ferenc ismert

Jófirma ugyanez volt látogatóban a sormasi pásztoroknál, a faluörök fölélelték, ki ellen rendőrségünk több bizonyítékot is beszerezvén, átadott az illetékes bíróságnak. — Keresényben pedig — mint tudósított írja — új év reggelére Kis Vendel jómódú gazdának, két hatalmas ház után nyert zsírt emelték el éléskamrájából. A vendélt azonban, nehogy felismerjék, R. F. teike végén, egy közlekedési út mellett összevagdalták.

Kidobott gazda. Kis Kanizsán Ötvös Sisári György házában lakó Gerga Katalinnál több odaváltó suhanc összejött az ünnepekben, hogy maguknak jó estét csináljanak. Köziből keveredett Koldus Kovacs Bica „traver” is, miből aztán mulatság közt csakhamar ektelen veszekedés keletkezett. A gazda meghallván lármaidókat beszűlt hozzájok és esendét követelt, mire a felbőszült suhancok azzal válaszoltak, hogy kidobták saját házából. — Többi a rendőrség végi el.

A szerelem! Mult hó 29-én Kálmán János nevű kovacssegédét annyira megszállta válami titkos vonzalom M. Józsefnél levő Bendze Lina cseléd leány iránt, hogy minden áron ki akarta önteni ideáljai előtt szíve vulkán érzelmét. Belopózott tehát éjjele a házba, egyenesen Lina ajtajához, mely legesdobb szótának se nyilván meg, minden további teltetoria nélkül betörte. Erre már aztán a háziak is fölebredvén, kiugraták a szerelmes, hivatalos vendéget.

Brutális testvér. Szokoly József kis-kanizsai lakos, nővére, Martinecz Lászlónéval közös tulajdonúkat képező házában együtt lakván, az istálló használati joga fölött — minthogy az! Sz. teljesen magának akarta vindikálni — a napokban tettlegességig összevessztek, miközben Szokoly nővéret egy tuskövel annyira megüldöge, nem kimelve annak boldog-állapotát, hogy szegény asszony negyednapra egy kis holt gyermekleányt szült megzavart állapotában. Az ügy áttétele az illetékes hírosághoz.

Templomi szajkó. A zsebtolvajokból még a templomi ahitatosság közben is kitor a szajkó-természet. A szilveszteresti hálaadó istentisztelet alkalmával rendezes zsulolásig meg szokott telni a nagykanizsai templomok mindegyike, de különösen a szent-Ferencieké. Ezt a zsulolást egy tolvaj-cigányasszony arra használta föl, hogy egy szomszédágában álló intelligens nő zsebjéből kivette az erszényt. Az urnó később zsebjébe nyulván, észrevette, hogy erszénye hiányzik s alaposan gyanakodott a mellette égneek forgatott szemekkel éneklő cigányasszonyra, és hogy ennek reményeit mihamarabb lerontsa, oda szolt hozzá tréfásan: „Aztán ne örüljön ám válami nagyon, mert nincs benne semmi.” A cigányasszony erre sértődötten így szolt: „Hát én vettem ki?”

A hitelezők elöl menekült el városunkból Tóth Mihály, ismert építómester. Rög-töni távozása különböző kombinációkra szolgáltatott állapot. Azt beszélték, hogy a Drávába ugrott, de kimentették; azután azt mondta, hogy elméjében háborodást érez és elment Budapestre kúrára. Később az a hír terjedt el városunkban, hogy Budapesten agyonlötötte magát. Mindezek azonban kószahíreknek bizonyultak. Tóth Mihály a fővárosból egy levélben maga értesítette a rendőrséget, hogy ő azért távozott, mert a hitelezők egyszerre mind megtámadták s ő fizetésképtelenné lett. Azt írja, hogy ügyei rendezését dr. Rotschild Samu ügyvédre bízta s addig, míg ügyei rendezve nem lesznek, nincs is szándékában visszatérni. Magával csupán rajtavalóját vitte el, mindenét visszahagyta hitelezőinek. A vagyona feletti örökösödést is egyik hitelezőjére: Wetzter Kanatusz asztalosra bízta. Eladósodásának okán a váltó-kombinációkat említi, mikbe — amint írja — egy itt lakó rosszeleklő egyén lovalta bele. Ennek nevét nem említi, de azt írja róla, hogy előbb utóbb rajta fog-veszíteni. A vagyonbuktott Tóth M. egyelőre horvátországi rokonaihoz ment.

A zala-szent-gróti Casinó, melyet a 60-as években a haza bölcsé Deák Ferenc alapított, mult december 29-én tartá tisztújító közgyűlést, mely alkalmalmál megválasztottak elnökké: Dr. Misner Antal, alelnökké Steiner Farkas, jzové Berkovits Albert, pénztárossá Kluger Sámuel, könyvtárossá Fleischman Ignác s háznagygyá Solc Károly.

Hitközségi közgyűlés. A z-szt-gróti izr. hitközség t. hó 1-én tartá rendes évi közgyűlést melyen a tisztújítás is megejtetvén, következők választottak meg: elnök Stern Lipót, alelnök Steiner D. J., pénztáros Stern Sámuel, ki egyidejűleg templomgondnok, másik templom-

gondnok Misner Dávid, jzó Berkovits Albert. — Képviselő testületi tagok, virilisták: Steiner Sámuel, Felner József, Neuman Lajos, Politzer Mór, Morgenstern Ignác s Beck Zsigmond. — választottak: Kluger Sámuel, Friedman Jakab Pollák Pinkász s Hinder Mór.

Szilvesztereti mulatságok. Tánccal egybekötött tombola volt mind a „Polgári Egylet” mind a „Casino” vigalmának műsora és ezen műsor a megjelenteknek teljes élvezetet nyújtott; mint két szerelmes ölekezett egymással Terpsichore és Fortuna, ismélkedve a táncolni és nyérni vágyókkal, természetesen többen állottak elsőnek kegyének, de azért Fortuna is számosnak mosolygott, minthogy a tagok áldozatkészsége erre bő anyagot nyújtott. A „Polgári Egylet” mulatságán igen sokan résztvettek — gondolatban, de tényleg a díszes hölgykoszoru csak követezőkből állott: dr. Bencik Ferencné, Bogay Ödönne, Belus Terka, Dezsényi Anna (Morichely) Eperjessy Sándorné, Eperjessy k. a., gelsei Gutmann Vilmosné, dr. Hauser Jánosné, Merki Antalné, öz. Maar Lászlóné, Pollák Alice (Bécs), Rác Antalné, Rác nővérek, Svastics Károlyné, Svastics nővérek, Sebestény Lajosné, Tevely Irén (Kaposvár), Tuboly Gyuláné, öz. Vioz Ilka, Vioz Mariska, és Unger Ullmann Elekné. A „Casino” vigalmán résztvettek: Ehenspanger Lipótné, Breuer Mórné, Bischitzky Miksáné, dr. Dick Józsefné, Deutsch Sándorné és Tinka (Veszprém), Eisinger Henrikné, Eisinger Samuné, Freundné, Freund Lujza, Fischer Sándorné, Feiglstöck Adolfiné, gelsei Gutmann Vilmosné, Goldschmid Dávidné, Grünhut Alfredné, Hacker Roza, Kohn Gáborné, Kohn Jenny és Szeina Koch Edéné, Kürschner Ignácné, Kohn Ödönne, Lendvay Samuné, Leitner Amália (Tóth-Szt. Márton), Löwenbachné, Polák Alice (Bécs), Récsai Sándorné, Rosenberg Izraelné, Rapoch Gyuláné, Rosentfeld Lajosné, dr. Rothchild Samuné, Rotschild Zsigmondné, Rotschild Samuné, Rosentöck Kamilla, Reichentfeld Gyuláné, Saller Lajosné, Scherz Rikhardné, dr. Szukits Sándorné, Scherz M. I. né, Strem Bernádné, Schiffer Kálmánné, Strém Leopoldin, Villányi Henrikné, Weillér Izidorné, Weisz Riza, Weisz Karolin, Weisz Nina, Weisz Lajosné, Weisz Ferencné, Weisz Dávidné, Weisz Emilné és Weisz Adolfné. Mily szép mulatságról referálhatnánk, ha a fentebb közölt névsort egy helyen lehetett volna összeállítanunk! No de ne zugolódjunk, 5-én lesz a „Keresztény jótékony-nőegylet” társas vacsorája, a jótékonyág kedveért együtt leszünk és eszünk. Hiába oly szegény a mi társadalmunk, hogy csak a jótékonyág képes fentartani. Mielőtt azonban a társasvacsorához meemünk, hadd vessünk még egy pillantást a „Casino” disztermébe, mely, köszönet a „Casino” vigalomrendezősége buzgalmának, az ujonnan 850 forintért beszerzett két óriási tükör, valamint a gyönyörű, mintegy 500 forintba került függönyök által valóban elegáns pompával fogadja vendégeit.

Gyomorgóres és gyomorhajok különféle nemei többnyire hibás diéta mértékletlenség és meghülés által keletkezhettek. Ilyen esetekben a sok tapasztaláson alapuló házi-szer dr. Rosa életbalszama Fragner B. gyógyszer-tárából Prágában hat kitűnően kapható minden gyógyszer-tárában.

492. **Becsét veszti** a legválasztekosabb etel is — ha nincs érvagunk. Az **étvágy gerjesztésre** úgy, mint mindennemű **gyomorhajok** ellen melegen ajánljuk t. olvasóink figyelmébe

„Egger díj jutalmazott Szóda-Pasztillák.”

Kaphatók 30 kros eredeti dobozokban N.-Kanizsán, Belus Lajos, Práger Béla és Szöröcsöky Béla orak gyógyszer-táráiban. Zala-Egerszegen: Ungér Domokos özvegy és Kaszler Sándor gyógyszerész uraknál.

Tollfuttában.

Boldog új évet!

Ezt szokás kívánni az esztendő első napján. Régi szokás; hát csak meg is marad. Meenyivel jobb volna egymásnak az esztendő első napján „bölcséséget” kívánni. Mert hát én Istenem: boldogság, boldogság! Hisz mindenki lehet boldog, csak meglegyen benne a bölcsesség kellő mértéke. Én megvallom: bámulom fölöt: mért mondta nekünk, hogy halála előtt senki boldognak nem mondható. Dehogy nem! Csak legyen még az emberben az az-erő, a bölcséségek az a nagy

mértéke, hogy sorsában megnyugodni, az élet-eseményeket resignációval fogadni s a megváltozhatatlanság örök törvényét nyugodt lélekkel szemlélni képes legyen. Ez a boldogság titka. De éppen mivel ez roppant lelkiéret, a gyarlóságából magasan felemel bölcséséget kíván, — nagyon kevés emberben van meg. Azért akadunk csak az életheen oly ritkán megelegetett, boldog emberre. Olyanoknak kellene lennünk, mint a hajdani bölcsnek, aki, midőn nagy szorongás között tudattak vele egyetlen fia halálát, — emberteletti nyugalommal így szolt: „Cséppet sem sajt le hirték; tudtam, hogy halandó.” Ime: az a roppant, lélekerő, a bölcséségek az a nagy mértéke, mely a mellett demonstrál, hogy az ember életheen is lehet boldog.

— Nos hát én a következetesség okaért bölcséséget kívánok k. olvasóimnak!

„Nosce te ipsum!” Ismerd meg magadat! Ezt tartják a bölcséségek legelső tételének Valóban az is! A helyes önismeret óriási kincs ömagunkra és másokra nézve is. Mert a magát nem ismerő vagy rosszul ismerő emberek oki legelőbb esetben a társadalmi békétienségek. Az ilyen embereknek arroganciája a kiállhatatlanságig megy. Ha írói pályán működnek, nem ismernek maguk 1000 nagyságot tekintélyt; nem tűnnek vélelményt. Ha véletlenül (önintézőn) vak tyúk is talál szemét) valami munkájuk sikert aratott, — akkor egyszerre elérhetetlen, sőt megközelíthetetlen genékké lesznek.

Volt alkalmam az életheen már két ilyen „egyet követelő” genis-vel találkozni. Az egyik népszerű pályázaton 100 aranyat nyert. Darabja azonban — csak győsszen mult sikert aratott a — tévgyári szinpadon is, meg a vidéki szinpadokon is. Szidta, korholta előttem hokszor a színészeket, kiket „sehonai, értelmenten” népnék tartott, mert nem bírják megérteni, telogúni az író intencióit. És igen sokszor hangoztatja előttem, hogy egyetlen és legelőbb vágya azt a „szindler Csiky” kidobni a nygregből. E célból azután pályázott drámával, tragédiával, vizjátékkal. Mielőtt benyújtotta s mikor már benyújtotta, lennen hirdette mindenkinék, hogy „írhatótt akárci, akárci, de föl mer fogadni, hogy olyat nem mint ő; mert olyan nyelvezettel senki sem írhat az országban.” A pályázatok végén azután kiült, hogy azokkal a Csiky verő művekkel a bírálók gyomra nem birt meg barátkozni s meg csak megemlétesre méltóknak sem találta azokat. Hanem azért ő hisz a saját halhatatlanságában és ir... ir szakadatlanság és kiesnyítő mosolylyal szolt elismert irodalmi nagyságokról.

A másik egy verses kiadványával aratott sikert. Ami kétségtelenül jó munka is. Talán haladott volna is tovább a sikeres lépéssel, ha az első siker lelkét meg nem ejtette volna önérejek megitélesénél. Azt hitte, hogy egyszerre óriás, kimágasító irodalmi alakká lett. És beszélt Mikszáthunkról, kinek bizonyára a kis-ujjában is erősebb poéta vena van, — úgy, hogy „az egy tükkel áttét” — *Abrányi Emilről*, mint „a korunkban teljesen értéktelen pathos emberéről”; *Vajda Jánosról*, mint „az ötvenes évek kültői tehetség nélkül való reliquiájáról.” És így tovább. Mindenesetre csak a saját énjének megismerésére hivatott szellem óriási megreveléséből származhatik ilyen teltogás, ilyen ítélet; melyhez még e mellett szükséges hatalmas adag blazirtság is.

Pedig majdnem jót lehet állani, hogy e két „képzelt nagyság” közül halhatatlanság dolgában egyik sem fogja túlélni Mikszáth Kálmán egy pár hátrahagyandó — — — csizmáját sem.

Nagyon jó volna általában, ha nagyobb volna bennünk egymás iránt a becsülés, a tisztelet.

Három dolog van, ami az embereket egymás fölé helyezi: az ész, a hatalom és a gazdagság. Aki ezek valamelyikével rendelkezik, legelőbb esetben emelt fövel jár és a becsülés és tiszteletadás tekintetében szerelteszerzetni embertársaival felsőbbiséget. Pedig ezt a három dolgot legelőbb ember megszereshetné magának; mert e tekintetben igazza van az egykori bölcsnek, hogy: „az az okos, ki mindenkitől tanul; az a hatalmas, ki indulatain uralkodni tud; az a gazdag, ki kevéssel megelegszik.” Ily alapon hamar megismerhető volna köztünk az egyenlőség; csakhamar felszökne az emberi érték és erős alapot nyerne a kölesöndő becsülés és tisztelet is. Csakhogy fajdalom; ily alapon igen kevés ember lehetne a mai korszellem betolyásá alatt okos, hatalmas és gazdag. Azért azután — jól meggondolva — nem is pa-

Brünni készítmény, finom posztó- és árucikk szállítóház:

TICHO BERNÁT

Brünn, Krautmarkt 18.

szétküld. utányét mellett: 487 19-20

Hölgy posztó egész gyapjú, minden új divatú színekben dupla széles 10 mtr. 8 frt	Női ingek erős lenvászonból csipkékkel 6 db 3 frt 25 kr.	Kalmuk legjobb minőségű 60 cm. széles 10 meter 2 frt 70 kr.
Fekete-terno szászgyártás, duplaszéles 10 mtr. 4 frt 50 kr.	Férfi ingek saját készítmény, fehér vagy tarka 1 frt 80. — 1 frt 20.	Double-Velour szövet 1/4 teljes 1 db. 3 frt 50 kr. 1 téli nagykendő 1/4 nagy sima és koczkás 2 frt.
Volapük-flonel legújabb minta 60 cm. széles 10 méter — 3 frt 50 kr.	Kanevasz 1 db 30 rőf violaszínű 4 frt 80. 1 db 30 rőf piros 5 frt 20.	Egy jute-garnitúra 2 ágy 1 asztalterítő rojtjal 3 frt 50 kr.
Ruha-baroet legdrávoztabb választékban 10 mtr. 3 frt.	Czérna-kanevasz 1 db 30 rőf violaszínű és piros 11. 6	Egy rips-garnitúra 2 ágy és 1 asztalterítő selyem rojtjal 4 frt.
Damen-Jersey-Tailen (Jacken) selyem gombokkal és lebentnyűvel, minden színben teljes nagy 1 db. 1 frt 30 kr.	Egy lópokrócz legjobb készítmény 19 cm. hossz. szu 130 cm. széles 11. 50.	Hollandi futászőnyeg-maradék 10-12 mtr. hosszú 3 frt 60.
Jute-függöny török. minta 1 teljes 2 frt 30 kr.	Egy flaker pokrócz 90 cm. hosszú 130 cm. széles 2 frt 50 kr.	Házi lenvászon 1 db 30 rőf 1/4, 4 frt 50. 1 db 30 rőf 3/4, 5 frt 50.
Munkás ingek rumburgi és oxfordi teljes nagy 3 db 2 frt.	Ragusa Divatszövetek, duplaszéles, jelmezruhák, minden színben úgy sávos, mint koczkás 10 mtr 9 frt	King szövet több mint a lenvászon. 1 db széles 30 rőf 4 frt
Normal-ing teljes nagy 1 db 1.50 Normal-lábravaló teljes nagy 1 db 1 frt 50 kr.	Flanell-fejkendők pompás választékban 3 darab 1 frt	Chiffon 1 db 30 rőf 1/4 5 frt 50. legjobb minőségű 6 frt 50.
		Oxford mosóképes, jüminőségű 1 db 30 rőf 4 frt 50.

Posztó-portéka és gyár-állomány.

Brünni posztó-maradék téli öltönyekre: maradékok 3.10 mtr. teljes férfi öltönyre 5 frt.	Téli-kabátszövet egy maradék 2.10 mtr. teljes téli kabátba, fekete-ben; barnában és kékben 5 frt 50 kr.	Alkalmi-vétel Brünni posztó-maradékok 3.10 mtr. teljes férfi öltönyre 3 frt 75 kr.	Felöltő-szövetek legfinomabb minőségű 2.10 mtr. teljes felöltőre 7 frt.

Minták ingyen és bérmentesen
Jó portékaért és pontos szállításért kezeség vállalatik.
 Külön- és kitalasztott mintakártyák 400 példányával a szabóurakhoz bérmentetlenül.

Plakate Lecture!

Messalinen Berlins Mk. 3.—
 Heptameron, illustriert (confisc. gew.) 3.—
 Ohne Feigenblatt von H. Hadubrandt 2.—
 A. Gugl, Die Minderlichen des Hochlandes aus Karstens Paradies 1.50
 Versandtgegen Nachnahme oder Einsendung des Betrages. — Illust. Katalog gratis u. fr.
 R. Jacobsthal, Verlags-Berlin, W. Stoglitz-buchhlg. Berlin, zerstr. 61.

Grünfütter-Feimen-Pressen

Blunt's Patent, zur Conservirung aller Futterarten d. h. Erhaltung, d. Futtera süß u. grün aus Gras, Klee, Mais, Rübenblätter etc.

bilden die hervorragendste Erfindung d. Neuzeit sind von uns bewiesen durch die Praxis, u. bieten d. Landwirthschaft den größten Nutzen.

700

Rübenblätter

Man versäume nicht, das Futter besonders auch zu ensilieren da die letztjährigen Versuche über einstimmend bewiesen haben, dass Rübenblätter ein vorzügliches Winterfutter geben.

Gebräuchsanleitungen, welche sicheres Gelingen gewährleisten wie auch Prospekte, Gutachten und Zeugnisse gratis und franco.

PH. MAYFARTH & Co., Fabriken landw. Maschinen, WIEN 11., Taborstrasse 76., 542 2-10

Frankfurt a. M. und Berlin N. allein berechnigte Fabrikanten der Pressen mit selbstthätig und continuirlich wirkendem Hebeldruck Patent Blunt.

A KI NEM TUDJA,
 hogy a sok hirdetett gyógyszer közül melyik felel meg leginkább betegségeknek, az kerje azonnal levélző-lapon Richter kiadóintézetétől Lipcseben, a képekkel ellátott „A Betegbarát” című könyvecskét. A hozzá nyomtatott halálatok bizonyítják, hogy a művecskében foglalt jó tanácsok követése által, nem csak ezren-meg-ezren elkerülték a haszontalan pénzkiadást, hanem még a vágyva-vágyott gyógyulást is hamar megtalálták. A könyv ingyen küldetik meg.

518 2-15

Gyors és biztos segítség nyomorba jutottak s azok következményei ellen.

Az egészség fenntartása, az életnedvek s ennek folytán a vérnek tisztítására és tiszta állapotban való fenntartására és a jó emésztés elősegítésére a legjobb s leghatásosabb szer a már is mindenütt ismert és kedvelt

életbalszam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalszam a legjobb s leggyógyhatásosabb gyógyívekkel a leg gondosabban van készítve s különösen minden emésztési bajok, gyomorgörcs, étvágyhiány, savanyú felhűtöttség, vérdúlás, aranyeres bajok stb. ellen teljesen hatástósnak bizonyult. Ely kitűnő hatását következtében ezen életbalszam egy bizonyított, megbízható házi-szerre lett a népek. Ára egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr. Elismerő iratok ezrei bárkinek betekintés végett rendelkezésre állnak.

Óvás! Hamisítások elkerülése végett, mindenkit figyelmeztetek, hogy az egyedül általam az eredeti utasítás szerint készített „Dr. ROSA-féle életbalszam” minden üvegcskéje kék burkba van csomagolva, melynek hosszoldalán „Dr. ROSA életbalszama a „fekete sashoz” czimzett gyógyszer-cáróból. FRAGNER B. Prága 205-III.” német, cseh, magyar és francia nyelven olvasható, széles feleln pedig az ide nyomott vedjegy látható.

Dr. ROSA életbalszama valódián kapható csak a készítő

FRAGNER B.

vedjegy. főraktárban, gyógyszer-tár a „fekete sashoz” Prágában 205-III és BUDAPESTEN Török József ur gyógyszer-csernél, Király-utca 12. sz. Budai Emil ur városi gyógyszer-tárban a Városház-téren.

Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszer-tárban van raktár

ezen életbalszamból. 531 3-26

Ugyanott kapható:

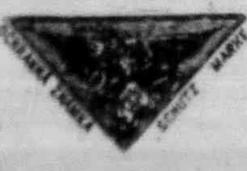
„prágai általános házi-kenőcs”

több ezer hálynyitkozattal ellismert biztos gyógyszer mindenféle gyuladagok, sebek és gonyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredményei használható a női emelő gyuladagánál, a tej tepedésnél s az emelő megkeményedésnél szüléskor, k-levenynél, vérdaganatoknál, genyes fakadékoknál, pokolvarnál, körömgöyknél, sz ügyvezetett körömfregnél, ekeményedéseknel, telpuftadásoknál márgyadaganatoknál, zsrdaganatoknál, érzéketlen tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, ekeményedést, feluftadást a legrövidebb idő alatt eltávolít; s ahol már gonyedés mutatkozik, ott a daganatot legrövidebb idő alatt fejdelim nélkül felszolja, kisereti és kigyógyítja.

Kapható 25 és 35 krajczáros szelencékben.

Óvás! Mivel a prágai általános házi-kenőcs öt sokszor utánaznak, mindenkit figyelmeztetek, hogy ez eredeti utasítás szerint csak nálam lesz készítve, s csak akkor valódi, ha a sárga ezerszelence, melybe töltetik, vörös használati utasításokba (melyek 3 nyelven nyomták) és kék kártnak, melyen az ide nyomott vedjegy látható — burkolva van.

HALLÁSI BALZSAM a legbizonyítottabb, számtalan próbatét által legbiztosabbnak ellismert szer a nehézhallás kigyógyítására s az egészen elvesztett hallási tehetőség visszanyerésére. Egy üveg ára 1 frt.

A legjobb cigaretta papir.

Nem üres reklám, hanem a tudomány legelőkelőbb személyiségei által bebizonyult tény, hogy a „Les dernières Cartouches” cigarettapapir Braunstein Frères gyárából. (Páris, 65. Boulevard Ezeimans), a legkényesebb és legkitűnőbb. A kereskedelemben előforduló különféle, jobb cigarettapapirok előkelő tudósok által összehasonlító vegyelmezések alávetettek, úgy Dr. Pohl a bécsi vegytani egyetem tanára, Dr. Liebermann tanár a budapesti állami vegytani állomás főnöke, újabb időben Dr. Soyka Hygienia-tanár által a prágai német egyetemen és mind ezen összehasonlító vegyelmezések mindenkor azon eredményt adták, hogy a Braunstein Frères cég cigarettapapirosa a legfinomabb és legjobb. Valódi csak azon papir, melynek etiquettejé mellékelt rajzhoz hasonló és Braunstein Frères cégét viseli. Ezen cég cizigarettapapirjánál minden csomag anyyi lapot tartalmaz, a mennyi az etiquettjén feljegyezve van.

Braunstein Frères
 cég alatt Bécsben, I. ker. Schottenring 25. sz. a. raktárt tartalmazó cigarettapapirjai és cigarettahüvelyei elárulására.

339 2-26

Evi egy forint nem pénz

A „FALUSI GAZDA” című kéthetenként megjelenő

népszerű gazdasági szaklapért melyről a „Magyar Állam” 1889. évi márc. 18. számában egy lelkész következőleg nyilatkozik:

„Két éce már, hogy járatom a Falusi Gazdát, s őszintén megvallom, hogy azóta nagyon sokat tanultam belőle. a mit gazdálkodásom előnyére üdvösen értékesíthettem.

Mióta a kis lapot járatom, kézzelfogható a gazdasági haladás híveim között is, úgy, hogy ők maguk alig várják a „Falusi Gazda” számainak megjelenését s az egyik a másik után jön azt kölcsön kéri, hogy belőle tanuljanak. Utmutatásom mellett sok mindent fordítottak belőle hasznukra, innen a „Falusi Gazda” iránti rokonszere.

Praktikus tanácsai a józan életre szükségessé teszik arra, hogy a nép között minél nagyobb méreben elterjedjen.

Teljesen meggyőződtem, hogy a lap a falusi népek, a kisgazdáknak igazi, lelkes és jóakarata barátja. Tőle nemcsak a munka mikéntjét, de a szorgalmat, takarékossgot, okos számítás és ezek mellett Istenben való erős bizalmat megtanulhatják; az anyagi buldoguláshoz, melyre kis-gazdáinknak népünknek oly nagy szüksége van, legközelebb vezető utat biztosan felismerhetik.

Azért kérve kérem lelkész társaimat és a tanító urakat igyekezzenek ez olcsó gazdasági kis lapot megszerezni s a nép között is terjeszteni.”

Előfizetések (ugyanazon községből csoportosan egy utalvány lapon is) a „Falusi Gazda” szerkesztőségéhez 544 2-3

Budapest, Erzsébet-tér 19. szám küldendők. Mutatványszámok kívánatra ingyér.

A magy. áll. takarékpénztár részv. társaság

Budapest, V. József tér 8.

Befizetett alaptőke 1 millió frt.

Elfogad további intézkedésig:

Betéteket 534 4-4

takarék könyvecskékre

1¹/₂ ellen és pedig:

500 forintig 8 napl felmondás ellen nagyobb összegek 30 „ „ „

A kamat adót az intézet viseli.

Kurzweil Bernát

Budapest, V. Weitzner-Boulevard 50.

Lapen u. Glas-Fabrikniederlage.

545 1-6

Nevünk alatt mindennemű csekélyebb minőségű áruk leszenek forgalomba hozva.

Ezen a nagyérdemű közönséget károsító eljárás elkerülése céljából minden darab gyáraink

ból kikerülő árút fenti törvényesen beiktatott védjegyünkkel látjuk el, mi tehát csak oly árukat ismerünk el saját készítményünknek,

528 6-10

valódi szepességeknek,

melyek ezen védjeggyel bélyegezve vannak. Csak tisztá lenfonadékból készült vászon- és damasztnevelink kizárólag gyepen fehéritvük a kárpátok alján, így azok jóásra és tartósságra föltulmulhatlanok. Valódi szepességi áruink minden nagyobb vászon- és fehérenemű kereskedésben kaphatók. **Wein Károly és Társai Kézsmárkon.**

Pserhofer J. féle

gyógyszertár Bécsben

Singerstrasse 15. szám. „Zum goldenen Reichsapfel”

Vértisztító labdacso

ezelőtt egyetemes labdacso neve alatt, ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan igen sok oly betegség létezik, melyben a labdacso hatásukat fényesen bizonyították. — Eztizedek óta ezen labdacso általában igen el vannak terjedve számtalan orvos rendelésként, alig akad család, melyben ezen kitűnő háziorszóló ne volna egy kis készlet.

1 doboz 15 labdacsoval 21 kr., 1 tekercs 6 dobozzal 1 frt 5 kr., bérmentelen utánavét mellett megküldéssel 1 frt 10 kr.

A pénz előleges beküldése mellett, bérmentes megküldéssel egy tekercs labdacso 1 frt 25 kr., 2 tekercs 2 frt 30 kr., 3 tekercs 3 frt 35 kr., 4 tekercs 4 frt 40 kr., 5 tekercs 5 frt 20 kr., 10 tekercs 9 frt 20 kr. (1 tekercsnél kevesebb nem küldetik szét.)

Kéretik határozottan Pserhofer J.-féle vértisztító labdacsokat kérni s arra ügyelni, hogy a dobozok tetőjén levő felírás minden dobozon a használati utasításban látható Pserhofer J. névaláirással el legyen látva és pedig — **veres** — nyomásban.

Fagy-balzsam, Pserhofer J.-féle 1 tégely 40 kr., bérmentes megküldéssel 65 kr.

Keskeny utifű-nedv, hurut, rekedtség, gőrcsköbögés stb. ellen. 1 palacska 50 kr. (506-12)

Amerikai köszvény-kenőcs, 1 forint 20 kr.

Por lábizzadás ellen. Egy doboz ára 70 kr., bérmentes megküldés mellett 75 kr.

Golyva-balzsam, 1 üvegcse 40 kr., bérmentes megküldéssel 65 kr.

Élet essenzia (prágai cseppek), megromlást gyomor rossz emésztés ellen. Egy üvegcse 20 kr.

Angol csoda-balzsam, 1 üvegcse 50 kr., egy kis üveggel 12 kr.

Fiaker-por, köhögés stb. ellen 1 dobozzal 35 kr., bérmentes megküldéssel 60 kr.

Tannonchinin-hajkenőcs, Pserhofer J.-tel a legjelöltebb hajnövesztő szer, 1 szalacska 2 frt.

Egyetemes tapasz, STEUDEL tanártól subek ellen jónak bizonyult háziorsz. Egy tégely 50 kr., bérmentes megküldéssel 75 kr.

Egyetemes tisztító-só, BULLRICH A. W.-tól kitűnő háziorsz. megzavart emésztés minden következményét ellen. Egy csomag ára 1 frt.

Az itt felsorolt készítményeken kívül, valamint az ausztriai lapokban hirdett bel- és külföldi gyógyászati különlegességek készleten tartatjuk s minden esetben nem levő cikke kívánatra pontosan s leggyorsabban beszerzettek.

Postai küldemények az összeg beküldése, nagyobb megrendelésekkel utánavét mellett a leggyorsabban eszközöltenek.

A pénz előleges beküldése mellett (legszéleskörűen postautalvány mellett) a vételidő sokkal kevesebbé kerül mint az utánavét mellett való küldésnél.

Rövid használat után nélkülözhetlen mint fogtisztító szer

Uj-amerikai

KALODONT

A fogak szépsége

GLYCERIN-FOG-CREME (egészségügyi hatóságilag megvizsgálva)

F. A. Sarg fia & Társa es. kir. udvari szállítók Bécsben.

Kapható a gyógyszerészek és illatszerészeknél 1 darab 35 kr. N.-Kanizsán Schwarcz & Tauber; Rosenfeld Adolf; Strem & Klein, Berdin Márton; Márton és Huber uraknál. 448 22-52

Előfizetési felhívás az „Ügyvédek Lapja”

VII-ik évfolyamára.

A legújabb szám a következő tartalommal jelent meg. Olvasóinkhoz. — Szervezőnk elsőfokú pénzügyi bíróságokat. Irta Madarassy Pál a pénzügyi közig. bíróság elnöke. — A bírák egygyűrházata kérdéséhez. Irta Székács Ferenc a bpesti kir. törvényszék elnöke. — A gyámsági törvény 10 §-ához. Irta dr. Szipócz László bpesti írvész. elnök. — A bírói elmozdíthatatlanság. Irta dr. Wlassics Gyula bpesti kir. főügyési helyettes. — A csőd. Irta Hegedűs László bpesti kir. ítélőtáblai bíró. — Az 1889. évi XXXVIII. t. c. által megoldott vitás kérdés. Irta dr. Imlik Konrad bpesti kir. táblai bíró. — A lai-

Az „Ügyvédek Lapja” jövő évi január 1-én hetedik évfolyamát kezdi meg. Mind eddig, ugyezentul is főtörökése oda lesz irányozva, hogy gazdag, változatos és élénk tartalommal jelenjen meg. Az „Ügyvédek Lapja” minden számban aktuális vezércikket közöl dr. Günther Antal dr. Kenedi Géza és a szerkesztő tollából. Szakeikkeit a fővárosi és vidéki ügyvédi és bírói kar legkiválóbb tagjai írják. Különös gond van fordítva a „Vegyés” rovatra mely minden héten érdekes híreket tartalmaz. Külön mellékleten jelennek meg a m. kir. Curia, a budapesti kir. ítélőtábla és a pénzügyi bíróság évi jelentőségű határozatai. Az „Ügyvédek Lapja” gazdag tartalma és csinos kiállítása dacára a legoliosabb jogi szaklap. Ára egész évre 6 frt felévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Vidéki előfizetők számára a felső bíróságok vagy hatóságoknál levő ügyeikről levelező lapon díjmentes értesítést ad a kiadói hivatal. Az előfizetési pénzek az „Ügyvédek Lapja” kiadóhivatalához Budapest VI., Teréz körút 22. sz. a. küldendők. 543 2-2

kus elem a bünyvadi eljárásban. Irta Széll Farkas bpesti kir. táblai bíró. — A végrehajtási törvény-42. §-ának értelmezése. Irta Jókuthy Albert bpesti kir. ítélőtáblai bíró. — Az elvált nő tartásdíj iránti igénye. Irta Eötvös Károly bpesti ügyvéd, orsz. képviselő. — Tudományos képzés és gyakorlati képzés. Irta dr. Fényvesey Ferenc orsz. képvis. — Felbbitel a sommás eljárásban. Előadói-tervezet. Készítette Plósz Sándor külföldi judikatura. — Vegyes csődnapár. — Értesítő. — Melléklet. Jogesetek: Köztörvényi ügyek. — Kereskedelmi-, váltó- és csődügyek. — Bünygyek.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak és a Bankegyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

Szerkesztőség:

Batthyány- és Kisfaludy-utca sarkán.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bérmentelen levelek csak ismert kezelethez fogadhatók el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Kiadóhivatal:

Városház-utca 5. szám-Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . . . 5 ft = kr.
Félévre . . . . . 3 „ 50”
Negyedévre . . . . . 1 „ 25”

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyilttér petitsora 10 ft.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fischel Fülöp könyvkereskedésbe intézendők.

A társadalmi terrorizmus.

Lapunk legutóbbi számának vezércikkje szellemében tovább medítván, kerestük, kutattuk az okokat, mik társadalmi életünk ziláltságát, a közügy érdekében tettékre hivatott egyének elzárkózását s általában a közszellem meglazulását okozták. És a már általunk futólagosan vagy csak „per tangentem” érintett okokon kívül rájöttünk, hogy e tekintetben roppant káros befolyással vannak a társadalom bizonyos jól ismert elemei, kiknek összes törekvéstük, minden, a társadalmi életben kifejtett célküzdelmük abban kulminál, hogy a társadalom józan, higgadt és áldásos működésre hivatott elemeit a szereplés teréről leszorítsák.

És hogy e tekintetben áldástalan munkájoknak hatalmas eredménye van, azt mutatja városunk uralkodó közszelleme is, melylyel szemben határozottan constatalható, hogy nálunk is hatalomra vergődött a társadalmi terrorizmus.

Azok, akik ezt a terrorizmust megteremtették, magukban véve sokkal csekélyebb, sokkal jelentéktelenebb teremtményei az Uristennek, hogysen akár tehetségök-nél, akár társadalmi befolyásuknál fogva velük személyileg foglalkozni érdemes volna az ügy érdekében. Mert miért foglalkoznék a sajtó olyan egyénekkél, kiknek egyéb foglalkozás hiányában összes gondjukat az képezi, hogy munkás, tevékeny, jótörekvést

és a társadalmi élet jóirányu törekvéseiben hasznavehető egyéneknek rágódjanak s azokat becsületükben, jóhírnevükben méltatlanul meggázolják. De foglalkoznunk kell az ügygyel, az ó-átkos munkájok eredményeivel azért, mert a tapasztalat azt bizonyítja, hogy az ily egyének nem egy körben érvényre képesek juttatni egyéniségüket.

Már úgy vagyunk alkotva a természetől, hogy a velünk érintkező egyének befolyása alól nem vagyunk képesek teljesen függetleníteni egyéniségünket s így akár jó-, akár rossz- irányu az a befolyás, — nyomot hagy lelkekben. Éppen azért a társadalom érdekében cselekszünk, midőn az ily fajta befolyástól való óvakodásra figyelmeztetjük társadalmunk minden elemét.

Városunk a haladás stádiumában van. Nekünk, a város érdekében ránk váró alkotással szemben véghetetlen nagy szükségünk van a józan és a tettekre hivatott elemek egyesülésére, összetartására. Éppen azért lehetetlen passiv szemlélettel beletnyugodnunk abba, hogy egyesek föllépése, magatartása itt társadalmi terrorizmust teremtsen és lehetetlenné tegye a jóirányu törekvést-egyéneknek, városunknak előbbre vitelét célzó munkáját, egyesülését. Magasabb érdekek kívánják, hogy az ily egyének befolyásától a társadalom felszabadíttassék.

Rájuk mutatnunk nem is érdemes, nem is szükséges. Mintaképei ők a szakadatlan s majdnem minden alkalommal indokolat-

lan ellenmondásnak. Mindenütt ott vannak, minden lében kanalak, csak hogy egyébként teljesen elenyésző egyéniségüket láttaasák, érvényre juttathassák. Föllépésükkel, jakobinus természetikkél terrorizálni akarnak mindenütt, ahol a velök ellentétes józan elem befolyásának tönkretéveséről lehet szó.

Véghetetlen caudáljuk, hogy a társadalom már rég be nem látta befolyásuk, minden tettük, lépésük áldástalanságát s e belátás alapján nem szakított velük véglegesen.

Bizonyára meg is történt volna már ez, ha a társadalom oly végtelen kíméletlen nem volna még az ilyen jakobinus természetű s a zavarosban halászni szerető egyénekkél szemben is.

Hát hiszen szép, szép az a kíméletlenség, de mikor e kíméletlenségnek és túrtelenségnek oly beláthatatlan káros következményei vannak a társadalmi élet közszellemét s az általános érdektű ügyek előbbrevitelét illetőleg, akkor a társadalom arra hivatott egyéneinek ki kell lépni passivitásukból a talajt kell egyengetniök arra nézve, hogy a társadalmi élet terrorizmusának megteremtői kizárassanak onnan, ahol megtevéledett lelkük magvait hintik: a társadalomból.

Kétségtelen az, hogy a békésebb, józanabb elemet a társadalmi terrorizmus tartja vissza az activ szerepléstől s a társadalmi téren való nagyfontosságú egyetüléstől. Ennek megszüntetését nálunk, kü-

A „ZALA” tárcája.

Tartós gyász.

Tegnap volt a temetése
Szép Mariska jegyesének.
S ma már vigan zongorázik,
Zendül ajkán hangos ének.

Igy leli őt egy rakona,
Kit a részvét elkísére,
Hogy balzsamot csepegtessen
Szíve sajtó, mély sebére.

Szólt belépre: „Teged ugyan
Szíven talált a gyászemet:
Nem is hittem, hogy Jenőnek
Halálát ily könnyen veszed.”

Amint látom: semmi szélség
Többé az én vigaszomra.”
— Szép Mariska közbeszójt:
„Ah! csak tegnap láttál volna.”

KULCSÁR JÓZSEF.

„Frici és Mici”

— A „Zala” eredeti tárcája. —

Topogó András, a csirkeházi járásbíróság érdemes diurnistája megállott Budapestnek egyik külvárosi vendéglője előtt és nagybetűkhöz nem igen szokott szemé teljes megerőtetésével kezdte olvasni annak időverti faláról amint testve vala:

„Ven Délk Ló Az Há Rom
pi Ros ró Zaak Hol”

— „Na, hála Isten, végre hát mégis találtam egy olyan vendéglőt, ahol egy diurnista is bátran megszállhat. Biztos fizetésképtelenség esetén innen sokkal könnyebb a szokás. Itt talán vendéglőnyelvet sem tesznek az ember elé.”

Igy mormogott magában Topogó András és betopolt a vendéglőbe, hol a tisztasági kérdésben arra a biztos kiáltásra helyezkedtek, hogy az oda szálló utasok ugy is csak piszkot hoznak be magukkal; minek hát tisztogatni!

A csirkeházi diurnista rögtön otthon érezte magát: a járásbíróság iktatójában. Ragyogó mosoly kelt arcán.

Ez aztán a pompás vendéglő! Mintha csak külön megrendelésre készült volna a diurnistáknak. Itt nem kell attól tartani, hogy valamit bepiszkol a zsiros, kopott nadrágjával, kabátjával. Hiába, mégis csak haladó város ez a Pest. Nem hiába, hogy itt lakik a nagyméltóságú igazságügyi miniszter úr; — atyailag gondoskodik az itt is a szegény diurnistákról.

Topogó szobát nyitott magának.
A szobalány nagyuri leereszkedéssel kérdezte:

— Hany ágygyal?

— Micsoda? Egygyel sem. Én a földön aluszom . . . . . személybiztonsági szempontból.

Erre a szobalány gonyosan fölbígyesztette ajkait; a kopott diurnistát végigmérté s ott hagyta a szoba kinyitott ajtaja előtt.

Topogó belépett, azután betette maga után az ajtót, a releszt is rátoita, hogy hivatlan vendég ne toppan hasson be hozzá. A felső kabátja belső zsebéből elővett egy gyűrt-mart, piszkos ujság példányt és rányitott a „kishirdetések” ro-

vatára s olvasni kezdé a roppant feltűnő betűkkel nyomtatott kishirdetést:

— „Frici és Mici,” házassági és minden egyéb személyi érintkezést közvetítő intézet elfogad minden magántermészetű ügyet lebonyolítás végett; házasságra lépni óhajtlók érintkezését a legnagyobb titoktartás mellett eszközöli sat. sat. (A lapot maga elé teszi.) Tehát most már csak fel kell keresni, hogy a találkozás megtörténjék. Hadd lám: hol is van az a „Frici, Mici” cég? (Az ujságlapot fölemeli és olvassa) József város, József-utca 3 sz. 5. ajtó . . . . . Jól van. Csak kissé rendbe szedjük magunkat, azután megyünk. Hóla! Iszen nincs is tükröm. Pedig hát ilyen esetben, mikor asszony után nézünk, hát diurnista létünkre is-elmehetünk a fényűzés terén egy vendéglői kopott tükörig. Ennek különben sincs külön tétele a vendéglői számlákban.

A csengetyő-hangra megjelen a szobalány.

— Mi tetszik?

— Egy díjmentes tükört kérek.

A szobalány kutatni kezdett az egyik fiókos szekrényben s elődobott egy tükört.

— Tessék! Pompás tükör. A legutóbbi országos kiállításból való. A redőket kitűnően elsimítja.

— Ejnye lelkem adta, milyen elmés. Beh kár, hogy irodai-igazgató nem lett.

A szobalány már nem is hallotta az utóbbi szavakat, oly gyorsan távozott. Topogó maga elé tette a tükört. Valóban pompás tükör volt. A diurnistai kosztón megnyult archból olyan gyönyörű holdvilág cínőt csinált, hogy csak hajszaon mulott, hogy az utazás közben kiéhiült szegény diurnista utána nem harapott.

Letette maga elé és el kezdett beszélni:

lönösen ez idő szerint, magasabb érdekek kívánják. Azért éppen a közérdek szempontjából nem szűnünk meg e tárgygyal foglalkozni mindaddig, mik társadalmunk ismert jakobinus alakjait, a társadalmi ter- rismus megteremtőit méltó helyekre nem szorítja az általános mellőzés.

Heti szemle.

A muraszombati ovoda választmánya határozatlag kimondotta, hogy ovodáját államosítani akarja. — New-Yorkban a villamos világitás helyett ismét a légszuszítógépet alkalmazzák. — Az egyforintosok ezentúl erősebb és jobban enyvezett papíron kerülnek a forgalomba. — A cár beteg, s pedig valószínűleg mérgezés folytán. — Nisbet Bain R. angol történetíró utóbbi művéhez magyar történelmi munkákat használt főforrásul. — A budapesti bécsi telefonvonal jan. 1-én átadott a közforgalomnak. — Brazília volt császárnéja meghalt. — A budapesti leégett német színház tagjai segélyezésére 14 ezer forint gyűlt össze. — Temesváron egy elzúllott egyén a templomban lötte meg magát, mi miatt újból fel kellett szentelni.

A politikai hangulat minden oldalról békesnek mondható. — Londonban egy ismeretlen emberbarát százezer font sterling (körülbelül egy millió kétszáz ezer forint) jótékony alapítványt tett. — Zürichben a színház leégett. — Az influenza országjárta nagyon terjed. — A sümegei koreszmában L. J. utközben betétet köcsisnek, mintán makacsul kívánta a „fekete kávé”, bár kilett jelentve, hogy nincs, nem adhatnak, fénymázból (subick) készített „mökkával” szolgáltak, mit ez egész deliciával ki is szűcsölgetett, gyomrának nem kis felháborodására; de megtudván, hogy nem mérgezés, nagylelkű eleganciával ki is fizette árát 12 kr. — Miklós Gyula közjegyző felült L. O. alsó lendvai kir. közjegyző általa ános helyettesül kirendeltetett. — Sárobgárdon pénzhamisító bandát fűdöztek fel. — A francia hadseregben a kutyákat katonai szolgálatra fogják alkalmazni, mintán erre — a próbák szerint — bámulatos ügyességet tanúsítanak. — Szeged és Bpest közt telefon felállítását tervezik. — Kis-Kőrösön két fiatal orvos kidoboltatta, hogy a 7 éven alul levő gyermekeket ingyen, a szegényebborsu felnőtteket — pedig tekintettel a járványos időre — szokottnál olcsóbban gyógykezelik. Szép humanitás! — Királyi Pál orsz. képviselő a csák-tornyai jótékony nőgyűlés s a kisdudovány-egyesületnek 50-50 forint adományozott. — Keszthelyen egy kéjő szerlemből kedvesével öngyilkossá lett. — Országos hitoktatási kongresszust terveznek a fővárosban 1890. év nyarán a hit-

oktatás rendezése céljából. Bizony ideje már! — Káptalanfán Za J. urasági bognár Cz. J. urasági taragót hozsuzból agyonütötte, maga meg nyomban öngyilkos lett. — Hodosánban önk. fűszöltő-egylet alakult. — A belügyminiszter Budapesten „Pastőr-intézet”-et fog mielőbb tőállítani. — A kultuszminiszter közelebb ismét több hazafiatal nyomtatványt tiltott ki. — Franciaországban valaki kérvényt adott be az általános nőiüles kötelezettség érdekében. Hogy mik az indokai, könnyen elgondolható miután nálunk is eléggé megvannak. S a kérvény — úgy látszik — komoly méltatásban részesül. — A német császár elrendelte, hogy ezentúl az udvarnál bármily állású polgár megjelenő selyem harisnyát és rövid nadrágot viseljen. — Tiszta Kálmán miniszter-elnök a felségénél a legbarátságosabb fogadtatásban részesült. — Ugyancsak a „P. C.”-nek írják Bécsből, hogy az 1890. évi közgazdasági kilátások a legörvendetesebbek: A papírok értéke emelkedik s ez emelkedés tartósan mutatkozik, mintán a béke kifelé biztosítva van, befelé pedig nagy buzgalommal és hazafias komolysággal iparkodnak a monarchia két államának költségvetéseit szilárd alapokra építeni. — Új-afrikai expedíció tervez gr. Teleky Samu, a ki csak nem rég érkezett vissza egy sikeres expedícióról. — Az orosz hadseregnek kilátása van rá, hogy olyan fegyverrel, s a melyet egyik európai hadsereg se mutathat fel. — Brüsszelben a „Théâtre de la Bourse” leégett. — A brazíliai republikánus kormány reformot hajtott végre a hónapok és napok nevéiben. — Ligeti Antal kintőnő festőművésznőnk meghalt. — Augustus özvegy német császárné jan. 7-én 79 éves korában elhunyt.

Tanügy.

Játékszerek kora.*

Tagadni nem lehet, hogy igen élvezetes pszichológiai tanulmányt nyujtana, ha történe- szeink közül valamelyik furaadságot venne magának, kimutatná: miként fejlődtek ki a játékok és a játékszerek az emberiségnél? Nézetünk szerint a gyermekek közötti játszás olyan régi, milyen régi az emberiség. Tény, hogy a gyermekek kezdetben nem használtak mindjárt különféle eszközöket szórakoztató játékaikhoz, hanem megelégedtek futkosással, birkózással s legfeljebb a kövek nyujthattak némi játékszert, melyet talán szüleitől látva, a mint kövek dobálásával a vadállatok megtámadásával szemben védelmeznek.

Nagy haladás történt a gyermekjátékszerek fejlődését illetőleg, midőn az emberek földet

* Mint a tanítók is közelről érdeklő elket, jónak láttuk a „Kisdednevelés”-ből átvenni lapunkba.

kezdték mivelni, mert a gyermekek csupán utána- zási hajlamból hasonló feltűró faágakat használtak, hogy a földet szüleit példájára tőrjék, mert, semmi szín alatt gyermekkorukat tétlenül nem töltötték, hanem szüntelen tárták a földet, építettek odúkat vagy kunyhókat.

Határozott alakot vettek azonban a gyermekjátékok a fazekasmesterség keletkezésével. Az öregek gyűrván az anyagot, különféle kényelmi eszközöket formáltak maguknak, s a mint ma látjuk, hogy a gyermekek a nélkül, hogy valamely mesterségről fogalmuk volna, mintázókká válnak, egész napokon át lüven az udvaron vagy az utcán, különféle tárgyakat formálnak agyagból vagy sárból, télen hóból, éppen ugy eszelekedtek ósápnak gyermekkorukban. S éppen ebből fejlődött ki a gyermekjátékok készítése.

Tökélyesbűlni kezdtek a gyermekjátékok a bálványozás keletkezésével, midőn is az emberiség emberalaku isteneket kezdett magának gyártani, melyek közül némelyik az ember kegyét veszte a gyermekek játékszerű alacsonyított le. Vágre pedig, miután a gyermekek a óskorban, éppen ugy, mint a mai nap, különös előszeretettel visszatettek az állatok iránt, agyagból különféle házi, az az megazalidított állatok mintázataival megajándékoztattak, míg végre emberalaku játékszerekhez jutottak, melyeket a mesterségek fejlődésével különféle, gyakran a legdrágább anyagokból készítettek. E mellett legjobban bizonyít egy olasz lap, „Corriere di Roma”, mely szerint évekkal ez- előlt Róma közelében felfedeztek egy gyermek- sirt, melyben egy babát találtak elefantosantból csinósan taragva. Nemsokára azonban Siciliában szintén találtak egy sirtban egy krétából formált babát. Ennek a szépen taragott játékszernek korát azonban a tudósok megállapítani nem voltak képesek; mindazonáltal megegyeztek abban, hogy mind a két baba néhány évezredet töltött a sirtban. Nemsokára a leletek után megállapította egy tudós, hogy évezredekkel ezelőlt szokásban volt a gyermekeknek az ó legkedve- sebb játékszeröket velők eltemetni. Midőn Amerikában az I. kák sirtját megvizsgálás végett feltörték, ott ugyancsak, mint a két római gyermek- sirtban, a gyermekek osontjai mellett találtak rendesen babákat, melyek közül az egyik drága ruhában volt felöltözve, mely jelenleg a Lima múzeumban őriztetik. A római kis leány- kák tehát éppen ugy játszottak babákkal, mint a magyar kis leánykák, de már kiskoruktól fogva szokotva voltak mindenféle házi és kézi munkához. Ha a római leány elérte a hajadom- kort, tehát a 13-ik vagy 14 ik évet, ugy kellett neki egy ünnepevényen megjelenie, hol ez alkalomkor elővett egy igen diszesen öltöztetett babát, melyet a Vénus templomába vive, feláldozta azt ezen istennőnek.

— Na hát Topogó András, csirkeházi di- urnista úr, van szerencsém! (Egyet hevesen, gőresösen ránt a tükrön.) — Hát tisztelt számár, mikor fog már egyszer hénőni a fejünk lágya, mi? Az egyik asszonyt elkergetni, elűzni ostoba feltékényeségből, azután kujtorogni, mászkálni másik után, hogy legyen kopialópaj- tás: szép jellemvonás ez? . . . Szegény Emilia! milyen jó asszony volt szegény! milyen ki- tünően tudott kopialni. Milyen irigylésreméltó talentummal el tudta kötözni a reggelit meg a vacsorát! Husz krajcár ára pamutból éppen har- mincnapig reggelizett és vacsorált. Szegény jó, takarékos feleségem. Ugy-e eszeveszett nagyra- vágyó. — zűdszemű szörnyetegetől megszállott diurnista! kellett ez néked? Dehogy kellett! de- hogy kellett! Hü kopialótársadat elűzted felté- kenyéségből. Valóperit indítottál ellene, s elváltál tőle. Mily hidegen állott szegény asszony, mily méltóságosan, mikor a vádakat, mint az eiválás okait eszámálták előtte. Nem szólt, nem védte magát. Csak azt mondta, hogy abból egy szó sem igaz, de az elválásba beleegyezik *engesztel- hetellen gyűlöletből*. Ah, ha rá gondoltok arra a kí- rálynői alakra és tekintetre, mikor lesújtó szem- mekkel végignézett rajtam, ah minden csepp vé- rem fölörri s újra szerelmes leszek a feleségembe. Csakhogy hiába: ő többé nem enyém, nem fe- leségem. Az a szép, önérettől sugárzó arc! Er- zem: nem bírom feledni soha. Mintha csak azt mondta volna ott a törvényszék előtt hivési gondossága teljes tudatában: „András, ma hus- vétnapja van, jer ebédelni! Ma jól fogunk lakni.” — Álom, álom . . . minden . . . Elváltunk. És én husvétnapján egymágamban maradtam . . . ebésem . . . Hol lehet szegény Milicám? . . .

Eh, most már mindegy . . . Uj feleség! új kopialás! Ez az én diurnistai helyzetem mostani sig- naturája. (Nagyot sóhaj) Hadd lám csak mit ír a „Frici és Mici” cég? [Levelet ves z elő, olvas] Tisztelt uram! Értésítjük, hogy az ön- dhanjának teljesen megfelelő intelligens nő áll rendelkezésünk alatt. Középkorú munkás, becsü- leles és igényei a lehető legzűkebbre vannak szabva. Miután ön azt írja, hogy most éppen szabadságidőt élvez, talán legjobb volna szemé- lyesen fejjönnie és meg tekintenie. Tisztes esetén az egyezésre lépés rögtön megtörténhet. — Tisz- telettel: a „Frici és Mici” cég. [A levelet összehajlogatja és tovább monolo- gizál.] Most már mindegy. Jöjjön, a minek jö- nie kell. Erzem, hogy tovább már egymágamban nem bírom ki a bőjtöket. Veszek magamnak új kopialótársat. Gyerünk hát Topogó András csirke- házi diurnista ur, a „Frici és Mici” cég érdemes főnökéhez. Nem tudom, milyen ember lehet? Go- rombább csak ez se lesz, mint otthon a princi- palisom.

Topogó András megindult a József-utca felé, hogy megkeresse a céget.

Nem kellett messze mennie. Hatalmas betűk hirdették egy kis földszintes ház falán, hogy ott a „Frici és Mici” cég boldogítja az embereket és szolgálja ügyes házasságkövetéssel magát az . . . ördögöt.

Erősen köhicsölt, torkát jól kitisztogatta és kopogtatott a Nr. 5. ajtón.

— Szabad!

— Km! km! km! Alázatos szolgálja.

— Alázatos szolgálja! Tessék helyet foglalni! Kihöz van szerencsém? Nem Topogó András, tollnok ur, a csirkeházi járásbírószágtól?

Topogó András majd hanyat esett.

— Aztán hogyan ismer az ur engem, ha- csak az ördöggel nem cimborál?

— Ah, kérem alásan, a mi cégünk job- bára már képzeletből megismerkedik az ügyfe- lekkel!

— Hatalmas képzelőerő. Hatalmas kincs volna egy diurnistai gyomorra nézve.

— Hát kérem: megjelenés, kor, ruházat és a többi, és a többi. Nekünk eszhatatatlan jele- ink vannak.

Topogó közelebb lépett a fiatal emberhez, ki a nagyvárosi eleganciakodás különböző ma- jom-mozdulataival mozogta körül őt.

— Ahogy most jobban vizsgálom az urat — szölt Topogó — én is nagyon ismerősnek ta- lálom az urat. Veszedelemesen hasonlít egy em- berhez, akit még most is véghetetlen nagy ked- vem volna diurnistai enyelgésém tárgyává tenni, mikor legkevésbé vagyok jóllakva, tehát mikor legmérgesebben tudnék őt.

— Ki az, ha szabad kérdenem?

— Mi köze hozzá! Különbösen ha kíváncsi rá, megmondhatom. Egy hitvány ember, akit egyszer ott találtam a feleségemnél ölelkezve. Na hát, punktum! Erről aztán többé szó se legyen!

Különbösen ne vesztogessük az időt. Kéznél van most az a nőszemély, akit ajánlott a „Frici és Mici” cég?

— Ah igen! Ő éppen cégtársam: a „Mici.”

— Tehát ön a „Frici”?

— Igen.

— Hisz akkor házastársak.

— Ah nem! Mi unoka-tesztvérek vagyunk s közbütajdonsai ez üzletnek.

A mesterségek tökéletesedésével szaporodtak és tökéletesedtek a játékszerek is, míg a mai neveléstanítási tudomány azokat mint egy hatalmas segédeszközt saját keretébe vonta be. A játékszerek kiváló nevelő hatásuknál fogva folyton fognak fejlődni, mert a gyermekek, míg a világ fennálland, folyton fognak játszani.

Még egyre vagyok bátor becses figyelműket felkérni.

Tény az, hogy gyermekjátékszerek nem egy esetben, mint a milyen örömet szereztek a gyermekeknek, éppen olyan szomorúságot okoztak a szülőknek. Lelkiismeretlen gyárosok készítményeiket a nyereség szempontjából mérget tartalmazó ócsó festékekkel festették be, mely körülmény sokkal veszedelmesebb, mint a hogy azt valóban gyanítanók. A mérgező különféle utakon és módon a gyermekek testbe jutván, oly hatást gyakorol, mely sokszor a legborzasztóbb betegség alakjában nyilvánul. Az orvosi tudomány már ki is jelölte azon játékszereket, melyek mérget tartalmazó festékekkel be vannak festve, s óva intik a szülőket, hogy azokat ne vásárlják. De az egészségügyi bizottságnak szintén kötelessége lenne oly játékszereket, melyek mérgező anyagokat tartalmaznak, rögtön elkobozni és megsemmisíteni.

A francia kormány rendeletet bocsátott ki, melynek alapján a gyermekjátékszerek festése meghatározatik.

Németországban 1888. május 1-ével szintén szigorú törvény lépett életbe, mely a játéktárgyak mérgező festékekkel való festése ellen kemény büntetéseket szab.

Tudvalevő dolog, hogy Németországban a mérget tartalmazó festékekkel nagyon könnyen bántak, miért is ezen abnormis állapot beszüntetése mellett maga a német társadalom a legerélyesebben agitált. Mindazonáltal a magyar gyermekjáték kereskedőnek nagy elővigyázatot kell tanúsítani a külföldi szállítmányoknál, ne hogy dacára minden törvénynek, oly tárgyakat importáljon, melyek az ártatlan gyermekekre nézve veszélyessé válhatnak.

A magyar gyermekjáték-ipar eddigéig a szóban levő veszélyeztető eshetőségektől mentve van, a mennyiben mindent elkövet, hogy készítményei mérgező festékektől mentek legyenek, s reméljük is, hogy a magyar iparos soha sem fog néhány forintnyi nyereség végett oly eszközhöz nyúlni, melyekkel a nemzet cseméit megmérgezzék.

Láttuk, mily hatalmas nevelési eszköz a jól megválasztott játékszerek a gyermek kezében; láttuk, hogy az óskori gyermek csak egy játszott, mint a mai magyar fiú; adjunk tehát most is a gyermekeknek célszerű játékot kezükbe, hadd játszanak a játszás közben testileg s szellemileg gyarapodva a baba boldogítására vidor, élénk, bátor, okos és jellemes honfiak és honleányokká nőjenek fel, hogy a baba megdönyhettlen oszlopaivá váljanak! — Ugy legyen!!

Záhora József.

— Hogyan? az a nő önnek unokatestvére és ön olyan lelketlen ember, hogy képes volna hozzá adni egy diurnistához koplalótársul?

— Ez Mici cégtársam ohaja.

— Ejnye kérem, mutassa be hamar azt a ritka lelkes és habhatatlanságra érdemes honleányt, ki egy diurnistához kényszerítés nélkül hozzá akar menni? Igazán kíváncsi vagyok rá. A fiatal *Frici*-a a mellékszóba lépett s egy lefátyolozott hölgyet vezetett be karján.

— Ime, van szerencsém bemutatni cégtársamat: *Mici*- unokanővéremet.

A hölgy föllebbentette fátyalát.

Topogó hátrátantorult.

Elvált felesége állott előtte Dadogni kezdett:

— Miliica . . . te . . . hát . . . mi.

A nő odalépett hozzá.

— Ne ijedj meg András! Hisz játék, szinpadai játék volt az egész. Akit karjaiban találtál, itt van nézd-unokatestvérem. Az elválása így avarialak beleheccelni. Szinből váltam el. Eled, nem szívem szerint. Ismertelek, tudtam, hogy egyedül nem bírsz koplalni. Azt is tudtam, hogy másként nem bírlak elvonni a csirkeházi diurnistaságtól. Ezt a cselét gondoltam ki. Most ismét együtt leszünk. Jól megy az üzlet. Ne félj András, nem fogunk többé koplalni.

Topogó átkarolta feleségét:

— Hiába Miliica, gyönygyasszony vagy. Ilyen genialis módon csak egy diurnista felesége hagyhatja ott a . . . koplalást.

A leányiskolák.

A vallás és közoktatási miniszter a múlt év utolsó napjában 37,320 szám alatt a leányiskolák ügyének a következő rendeletet bocsátotta ki: Mivel az állami felsőbb leányiskolák számára kiadott miniszteri tanterv csupán az irányadó szempontok s az előrendő célok kijelölésére s az elvégzendő tananyag körvonalozására szorítkozik; a kellő sikerrel való tanítás pedig megkívánja, hogy a kiszabott tananyag feldolgozásán minden tantestület öntudatosan, előre megállapított terv szerint járjon el; amivel a tanítás menetének részletes megállapítása az iskola eddigi tapasztalatainak és ismert szükségleteinek körültekintő figyelembevételével csak is az egyes tantestületek kebelében történhetik, a következőket rendeltem:

1. Az iskola tanári testülete, tekintettel a helyi viszonyokra, saját eszközeire, különösen a használatban lévő tankönyv — olvasókönyv — megjelölése után a tananyag didaktikai egységeit alkotó részletei szerint osztandó fel, s minden részlet után felemlítendő, hogy annak feldolgozására hány tanítási óra fog fordítatni. Tekintettel kell arra lenni, hogy a tananyag részletei arányosan és mértékkel oszlanak meg az egész iskolai évre s az összetartó részeknek s a tanulók megterhelésének elje vétesék; továbbá, hogy tartalmuknál fogva rokon tárgyak tanításában a kináköző vonatkozások alkalmasan és összhangzóan használhatóak legyenek úgy, hogy minden tanító saját tanításában a rokon szakok tananyagának egyes részleteire, mint már feldolgozottakra eredményesen hivatkozhatassék.

Minden osztály minden tantárgyának anyagában a nagyobb egészet, képező részek után azonnal kitűzendő az idő az összefoglaló ismétlésekre is, — hogy úgy az ismétlés az év több részére oszljék meg a ne súlyosodjék egész összességében az év végére. Ezen felosztás azon előnyökkel is jár, hogy az ismétlés a különböző tantárgyaknál, mivel részletek különbözők, más és más időre fog esni s nem terheli meg évközben sem a tanulót. A tanítási menet tömören szövegezendő s módszertani kifejtéssel látandó el.

Az ily módon készítenő tanítási menet ugyan állandóságra számít, de azért korántsem akarom a tanítókat állandó egyformaságra kényszeríteni, mivel a tanítás terén a tanító személyiségétől várom a legfőbb sikert. Ezért jogában álland minden tantestületnek, ha netalán új tapasztalatok, vagy új tankönyv behozatala módosítást tennének kívánatosná, minden év május havában a tanítási menetet megigazítani s ez iránt jóváhagyásom kinyerése végett hozzám fordulni.

Megjegyzem azonban, hogy a már megállapított tanítási menet megváltoztatását csak is a tantestület jól megokolt előterjesztésére fogom megengedni. Különösen óhajtom, hogy nem eléggé indokolható tankönyveserétől a tantestület tartózkodjék.

A felsőbb leányiskolák állandó tanítási meneteinek, valamint ezek esetleges módosításainak átvizsgálásával a kir. tanfelügyelőn kívül az iskolák felügyeletére kirendelt biztosomat bízom meg, miért is a tanmenetet március hó végéig, a későbbi években azokon teendő változtatások iránti jelentések május hó végéig két megegyező példányban — egy harmadik az iskolánál maradjon — a kir. tanfelügyelőhöz küldendő, ki azokat esetleg felmerülő észrevételei kíséretében a miniszteri biztoshoz átteszi; utóbbi pedig végleges jóváhagyásra hozzám terjesztendő fel.

2. Az állandó tanmenetekkel a használandó tankönyvek is megállapítván, megszüntetem a szervezet 74. §-a alapján kifejlesztett azon gyakorlatot, hogy a használandó tankönyvek jegyzéke jóváhagyás végett évenként hozzám terjesztessék fel.

3. Minden iskolai évben szeptember, december és március hónapok első felében a rendes havi értekezleteken felül egy-egy módszeres értekezlet tartandó, melyen kitűzetnek a következő évharmadra a tárgyalandó olvasmányok és készítenő irásbeli dolgozatok, bejelentetnek a tanításban netalán előforduló hátramaradások s ezek megokoltatnak s intézkedés tétetik az aka-

dályok elhárítására. Ezen módszeres értekezletek jegyzőkönyvei a fentebb jelzett úton hozzám felterjesztendőek.

Reménytem, hogy a felsőbb leányiskolák tantestületei át vannak hatva azon meggyőződéstől, hogy közös munkában fáradoznak, s hogy minden egyes tanító buzgalmának eredménye társainak kiegészítő munkálkodásától van feltételezve. Ha nem tud minden egyes tagja a tantestületnek a közös cél, érdekében mind a tárgyak felfogásában, mind pedig a követendő tanítási menetre nézve önmegtartózkodással megjelölni a tantestület határozatait előtt, kockára van téve a felsőbb leányiskolák magasabb célja, melyet csak is a tanterv minden részletének harmonikus keresztülvitelle mellett remélhetünk megközelíteni. A módszeres értekezletek feladata a tantestületben ezen közösség tudatát ápolni s épen azért elvárom az iskolák igazgatóitól, hogy ezen értekezleteket helyes irányzattal és teljes gondal fogják vezetni. (Ezen rendelet a felsőbb leányintézetekre szól ugyan, de az alsóbbrendű iskolák tantestületei is hasznos irányelveket meríthetnek belőle.)

A gazdasági szakértelem terjesztése érdekében az orsz. gazdasági egyesület élnöke: Deaseffy Aurél gróf, egy terjedelmes beadványt intézett Csáky Albin gróf és Szapáry Gyula gróf miniszterekhez. E beadványban a felterjesztő különbséget helyez a néptanító és a községi jelkészek gazdasági kiképzésére. A községi néptanító és a pap van hivatva arra, hogy a nép gyermekéből jó gazdát neveljen. Míg a tanító ugyanis az iskolakertben előadás által emeli a nép gyermekeinek gazdasági szakértelmét, addig a papok kisebb-nagyobb földbirtokainak mintaszerű kezelése által a felnőttek oktatását eszközölhetnék. Ehhez azonban magának a papságnak volna szüksége gazdasági szakértelemre és hogy ezt megszerezhesse, hasonló irányú kiképzésre.

Az **Értvény alapról**, mely a magyarországi elagott tanítókat, tanító özevegyeket és árvákat, valamint a felsőbb tanintézetekben jelen tanuló tanítógyermekeket segélyösszegekkel és ösztöndíjakkal támogatja, unjabban ismét több emberbarát és pénzintézet emlékezett meg adományokkal. Így gróf Károlyi Sándor 20 frt, Póta József főispán 5 frt, Lehoczky Lajos Bláról 10 frt 80 kr., a kézdíványhelyi takarékpénztár 5 frt, a nagy-kőrösi népbank 5 frt, a győri első takarékpénztár 10 frt s a poprád-lelkai takarékpénztár 5 frttal támogatták a tanítók orsz. jótékony intézetét.

Irodalom és Művészet.

Flammarion legújabb műve magyarul. A franciák ragyogó tolu írójának, Flammarion Camillének *Uranie* cím alatt legutóbb megjelent s magasan szárnyaló fantázia, nélyreható tudomány és gyönyörű költői nyelvezet által egyaránt kiváló műve, mely Franciaországban oly szenzációkat hatást ért el, már legközelebb a magyar könyvpiacra is meg fog jeleni. Légrady testvérek siettek megnyerni a magyar nyelvű kiadás jogát s gondoskodtak róla, hogy a magyar Uranie a franciához hasonló díszes kiállításban — a francia kiadás nagyszámú eredeti rajzaival — mielőbb elkészüljön. — A magyar kiadás e szerint meg fog előzni minden más nyelvű kiadást. Előre is felhívjuk rá t. olvasóink figyelmét.

As-Hidetértés. napi lapnak lapunk mai számának hírdetési között hozott előfizetési felhívására felhívjuk az érdeklődők figyelmét.

Éden-színház Budapest.

Akarmily mértékben fejlődnek Budapest — rohamosan vagy lassan — be kell következnin annak, hogy egy fényes nagyszabású teli mulató helye legyen. Ez a mulató hely lehet cosmopolita jellegű, lehet magyaros jellegű; az üzleti tekintetből mind egyforma tekintet alá fog esni. Sikertől fog mindenképpen, mert a mai korszakban benne él ennek a csiraja.

De ami az üzletnek mindegy, az tán nekünk magyarul gondolkodóknak még sem egészen mindegy, s most, a mikor a negyedik sainszáz elhamvasztotta a tűz, semmi kétségünk nem támadhat az iránt, hogy egy negyedik színház fog sikerülni, még pedig nem egyszerű, hanem terjedelmes alakban.

Az idő olyan vajudónak látszik, hogy talán ikreket várhatunk egy nagy orpheum és egy német Vaudeville-színház alakjában.

Hogy milyen jövő várhat rájuk Magyarország metropolisában, annak én se jó, se rossz prófétája

lenni nem akarok, mert a mint már mondtam, a korszellemben benne él a csiraja.

Ennek az ikerestvér ideának a megvalósulása nekünk csak annyit fog ártani, mint a mennyit az általam tervbe vett „Éden-színház eszméjének megvalósulása amannak árthat, ennyi az egész, a miért én az „Éden-színház eszméjét kipattantottam Magyarországon közönsége és a közvélemény elé; ha elejtetik az eszmét, valószínű, hogy a másik kettő megvalósul, de ha felkarolják, megvalósítom az „Éden-színházat úgy, hogy ki lesz kerékvite Budapestén a színházkérdés kerek 50 esztendőre.

Az „Éden-színház üzleti célokkal összekötött vállalat lesz, a mely a befektetett tőke arányában részvényeseinek elegendő hasznot fog hajtani, s e mellett a vállalat üzlete körülkarolja az „Éden-színházat, azt a színházat, a mely a vállalat-üzleti forrásaihoz hódítja a közönséget. Mi felmerül az a kérdés, hogy mi módon? Ezt azonban nem tartom most szükségesnek fölírni. A ki külföldön jár, az megtalálhatja minden ország fővárosában a színház üzletekkel, s a hol csak ilyenek vannak, a legsilányabb orpheumoktól és tingeltangeléktől kezdve mind prosperálnak. Menjünk bárhová, azt fogjuk találni, hogy az üzleti céllal egybekötött ilyen vállalatok naponta nagyobb tért hódítanak elhibázhatlanul; s ez az oka, hogy mielőtt mátk Budapestén ezen biztosra vett vállalatot mások létesíték, nekem, ha egyebet nem is, de legalább is kísérletet kell tennem egy ilyennek létesítésére. Különben egy évi mulasztás elég lesz rá, hogy idegen pénzzel, idegen emberek, idegen izléssel, idegenszerű eszközökkel létesítik ezt a vállalatot, a mely vállalat elhibázhatlanul sikerülni fog.

Az idegenek megpróbálkoznak egy Vaudeville színház létesítésével, a melyben idegen nyelven előadások fognak tartatni.

Az idegenek egy monsire-orpheumot óhajtanak létesíteni egy üzlettel összekötött módon. Ennek létesítése oly előrehaladt stádiumban van, hogy már csak idő kérdése.

Az „Éden-színház lenne hivatva arra, hogy mind e kérdéseket ellensúlyozza.

Az általam célba vett „Éden-színház nem lesz követője az orpheumoknak, hanem elleniábasa, nem lesz concurrensa a komoly színházainknak, hanem kiegészítője lesz annak, a mi a komoly színházak, concert-termek, és az ezektől messze eső orpheumok és tingeltangelék közé beékelődik, beöltése lesz egy nagy házagnak, a hova Vaudeville és az orpheum-féle két vállalat beékelődni kíván.

A s ini irodalom és zenéirodalom újabb termékei, a szaváló és ének-művészet, a tánc és látványosság fogják felváltani egymást.

Az „Éden-színházban előírt néhány óra a látogató közönséget a legkielegítőbb kedveségekkel fogja elárasztani.

Nagy vonásokban előadtam az „Éden-színház alapeszmejét. Ebből látható, hogy e vállalat se kisserűséget, se közepszerűséget nem feltételez, hanem hogy ez nagyszabású igényeket támaszt minden tekintetben.

A pénzbeiktetésben, az eszme keresztültvitelében és annak leendő szervezésében és vezetésében. Ha az eszme életrevalósága bizalomra fog találni, úgy a consortium megalakulása küszöbön állunk, de közel állunk ahhoz is, hogy idegen vállalatok más természetű intézményt létesítsenek.

P. Odry Lehel.

Különfélek.

— **Személyi hírek.** Gr. Festetics Tassilo gyöngékedő egészségének helyreállítása céljából Keszthelyről, hol nov. hó óta családjával tartózkodott, f. hó elején Abazsiába utazott. Csáládja, a grófné és gyermekeik, továbbra is Keszthelyen maradt. — Dr. Ruzsicska Kálmán megyei tantelügyelő ur, f. hó 9. és 10-én Nagy-Kaniszában időzött, a polgári iskolai tantestület személyi ügyében.

— **Mitűntetés.** A király ő felsége megengedte, hogy *Sóos Mihály* csorna-premontrai szerzetes kanonoknak, a keszthelyi m. kir. gazdasági tanintézet volt tanárának, a mezőgazdasági tanügy és szakirodalom terén kifejtett sokévi buzgó és sikeres tevékenységeért, elismerése nyilvánítások.

— **Kinevezés.** Az országos fillokszera bizottságba a földmívelési m. kir. miniszter Zalamegyéből Deininger Imrét, a keszthelyi m. kir. gazd. intézet igazgatóját és Skublics Gyula földbirtokost nevezte ki. A bizottsági ülések f. jan

hó 13-án kezdetnek meg Bpsten, a miniszter elnöklété alatt.

— **A Balaton-mellék megmentéséért.** Báró Puthéáni Géza elnöklété alatt az utóbbi időben Keszthelyen 2 ízben is tartottak értekezletet s a fölött tanácskoztak, hogy a Balaton-mellék filloxera-lepte vidékén minő termelési- és iparágak volnának leginkább meghonosítandók. Abban állapodtak meg, hogy a balatonmelléki szőlők megmentése és fentartása céljából „Balaton-melléki szőlőtermelők egyesülete” cég alatt társulat volna alakítandó. A filloxera vésznek már áldozatul esett helyeken *dohány* és *cukorrépa* termelés volna legelőrvezetőbb s ezek felkarolásával *dohány* és *répacukorgyár* felállításaával lehetne a lakosokat a végelzülléstől és kivándorlástól megmenteni.

— **A közönségóra,** melyet a helybeli „Keresztény jótékony nőegylet” f. hó 5-én a Polgári Egyetben tartott, valóban fényesen sikerült. Egy értesültünk, hogy e mulatság a nőegylet alapítókéjét 1200 frttal gyarapította. A mulatság részletes leírását „Csarnok” rovatunkban találják olvasóink.

— **Közgyűlés.** A nagy-kaniszi tisztii önségélyző szövetkezet 1890. évi január hó 26-án délután 2 órakor Nagy-Kaniszában, a polgári iskola helyiségében tartandja évi rendes közgyűlést. A közgyűlés tárgyai: 1. Titkári jelentés a lefolyt üzleti év eseményeiről. 2. A felügyelő bizottságnak az évi számadások és mérleg iránti jelentése s ennek kapcsán határozat a nyeresémények miképeni felosztására vonatkozólag. 3. Az üresedésbe jött pénztárnoki állás iránti intézkedés. 4. Az elnök és a sor szerint kilépő 3 igazgatóügyi tag, s p. Györfly János, Hütter Lajos és Rothmann Béla urak helyett újak, vagy ugyanazok; ugyazint 3 felügyelő bizottsági tag megválasztása. 5. Netáni indítványok. Kelt Nagy-Kaniszában, 1890. január hó 2-án. Az igazgatóság. Jegyzet: A közgyűlés előterjesztendő indítványok — a közgyűlést 24 órával megelőzőleg — írásbellel a szövetkezet elnöknek benyújtandók. A nagy-kaniszi tisztii önségélyző szövetkezet pénzelőlegezési osztályának mérlege 1889. évről. Vagyoni. Baruházásokban 76 frt. Kezesség mellett kölcsönök 13:50 frt 23 kr. Értékpapírban: 1 drb. tiszta-szegedi 100 frt névért 4%-os sorsjegy 120 frt. Pénztári készletben 567 frt 86 kr. Összesen: 13914 frt 09 kr. Teher. Üzletrész betétekben 10612 frt. Tartalékalkalpon (56 frt 53 kr. szaporodással) 1187 frt 26 kr. Kölcsöntökében 1500 frt. Nyeresémény áthozat 1888. évről 80 frt 02 kr. Nyeresémény értékpapir kamataiban 4. — Nyeresémény 1889. évi üzleti eredmény 521.81 525 frt 81 kr. Összesen: 13914 frt 09 kr. Kelt Nagy-Kaniszában, 1889. évi december hó 31-én. Gróf Hugonnay Kálmán s. k. szövetk. elnök. Knortzer György s. k. szövetk. pénztárnok. Reinitz József s. k. szövetk. könyvelő. Jelen mérleget a bemutatott fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítván, mindenekben megegyezőnek találunk. Kelt Nagy-Kaniszában, 1890. évi január hó 5-én. Schmidt Károly s. k. felügy. biz. tag. Boronkay Károly s. k. felügy. biz. tag. Tóth István s. k. felügy. biz. tag. Jegyzet: Az 1889. évből kilépett 20 tag 264.5 üzletrészeszel, belépett 1 tag 10 üzletrészeszel; 1889. december 31-én maradt a forgalomban 1061.3 üzletrész 128 tag által képviselve.

— **Névestély.** Knauz Boldizsár ur névestélyére az idén is szép számu előkelő vendégszoru gyűlt egybe. A vidékről ott voltak: Csernán Károly alispán, Csernán László, Hary József (Nemes-Apátiból) és Dr. Vizlendvay József. Helyböl: Babóchay György, Batorfi Lajos, Eperjesy Sándor, Dr. Fülöp Kazmér, Herteiendy Béla orsz. képviselő, Horvath Csongor, Hirschel Ede, Janky Károly, Knortzer György, Kömlösy Kálmán, Lengyel Lajos, Dr. Mayer Ferenc, Piosszer Ignác, Svastics Károly, Dr. Tuboly Gyula, Venczel Rezső. — Nők: özv. Sauer Jenőné, és Horvath Csongorné. Tán mondanunk se kell, hogy a kedélyes mulatságot lelkes felköszöntők is tűszereztek, melyeknek sorát Janky Károly nyitotta meg, poharát emelve a derék, vendégszerető házigazda és családja egészségéért.

— **Gyászír.** A városunkban előnyösen ismert Lövinger-család megörit szívvel jelentősen szerett anyjuk, illetve napuk és nagyanyjuk Lövinger Sarolta urnő szül. Spitzer 1890. január 5-én délután 2 órakor elete 83-ik évében rövid szenvedés után történt gyorsan elhunytat.

— **Lóvásár.** A 8. honvédhuszár ezred számára f. január hó 13-án Keszthelyen lóvásár fog tartatni.

— **Gyűlés.** Bíró József, a keszthelyi felső leányiskola igazgatója gyűlést rendezett a tanító-árva karácsonyfájára. Gyűlése 3 frt 50 krt eredményezett.

— **A Zalavármegyei bál** — mint már lapunkban jeleztük — 1890. évi január hó 25-én fog Nagy-Kaniszában, az „Arany Szarvas” díszteremben megtartatni. A rendezőség: Dr. Bárdi György, Helus Lajos, Bogay Jenő, Botka Ferenc, Fábianits Károly, Hajós Kálmán, Koztka Árpád, Malatinszky Ferenc, Dr. Mayer Ferenc, Dr. Neusiedler Antal, Petrics Lajos, Plihal Viktor, ifj. Svastics Benő, Szalóky Hugó, Szentmihályi Rezső, Tamás Gyula, Tamás Sándor, Unger-Ullmann Sándor, Viosz Ferenc, Dr. Vizlendvay József, Vizlendvay Sándor. Jegyek a meghívó előmutatása mellett január hó 24. és 25. napján délelőtt 10-12. délután 3-6 óráig az „Arany Szarvas” szállóban, a bál estéjén pedig a pénztárnál kaphatók. Személyjegy 3 frt. Családjegy 6 frt. Karzatjegy 3 frt. Kezdeté 9 órakor. Kik tévedésből meghívót nem kaptak, Plihal Vikor urhoz fordulhatnak.

— **Elmebeteg.** Schmiéd József nyugalmazott vasuti kalauzon f. hó 5-én az elmezavar jelei mutatkozván, bevitetett a városi közkórház megfigyelő osztályába. Ugy mondják, hogy szerencsétlen baját a „delirium potatorum” idézte volna elő.

— **Az influenza** (orosz nátha) városunkban is föllépett, de az eddig mutatkozott esetekben oly könnyű lefolyással, hogy komolyabb aggodalomra okot nem szolgáltat.

— **Niklos gyalogjárók.** A legutóbbi napokban a ködös nagy mértékben megsikositotta gyalogjáróinkat is. E mellett mégis csak kevés háztulajdonos részéről tapasztalható, hogy a háza előtti gyalogjárót meghívtatná. Ily azután valószínűságot vesztélyel jár — különösen estenkint — a járás keles. Talán jó volna rendőrségünknek az ilyen gondatlan háztulajdonosokat erre figyelmeztetni, mielőtt valami bekövetkezhető szerencsétlenség az „erélyes” intézkedést szükségesse tenné.

— **Táncestély.** Az alsó-domborui nagyvendéglő termében 1890. évi január hó 25-én az ottani főzoltó-egylet pénztára javára zartkörű táncestélyt tartanak. A rendezőség: Hirschler Ödön r. elnök. Pichler Imre r. alelnök. Korber János r. pénztárnok. Számek József r. ellenőr. Merger Manó, Gádó Lajos, Kohn Károly, Lóko Lajos, Löwe Adolf, Nautoid Ötön, Rosenfeld Ede, Vamosi Tivadár r. tagok. Belépti díj: személyjegy 1 frt, családjegy 2 frt 50 kr. Felülízetesek köszönettel fogadjának és hiálapilag nyugtaztatnak. Jegyek előre valthatók: a penztárnok ur lakásán és este a penztárnál. A t. hólygek kéretnek egyszerű öltözékben megjelenni. Kezdeté 8 órakor.

— **Farsangi mulatságok.** A fényes karnevál f. hó 18-án voual b. Keszthelyre, ekkor Ceres fia lesznek szolgálattevők, — január 25-én az iparosok lépnek elő s kiveszik részüket a farsangból, — február hó 1-én a jótékony nőegylet veszi át a vezérszerepet, hogy alapítókeje javára megtancoltassa a publikumot. Ezen kívül Keszthelyen aligha lesz számba vehető mulatság. Nem is kevés, nem is sok, éppen elegendő!

— **Öt mázsa bankó.** Valami gonoszveséjű uri ember az orosznyiak közt azt a hirt terjesztette el, hogy Nagy-Kaniszában öt mázsa bankót találtak egy boltban s azt most kijátsszák. Van 100 numerus; 99 vörös és 1 (a 100-as) fekete. A vörös számok mindegyikére 5 ezer frt nyeresémény esik, a fekete 10.000 frt. De aki ezt huzza ki, annak 5 év múlva még kell hálnia. A hírek szárnya kelt s most jönnek a hiszékeny falusi atyafiak keresni az 5 mm. bankót. Hát falusi tréfának télviz idején ez is megjárja.

— **Szent Kleofás,** minő karaván! — így kiálthatott fel f. hó 6-án az utcai publicum, midőn egy tarká-barka vándor cigány-csapat vonult keresztül városunkon, kiket a csendőség a „Lipti” esárdánál fogott el és — tovább toloncoltatott. Ez minden, a mit törvény keze tehet ezekkel a szánalmas emberi páriákkal. Elég szomorú!

— **A belügyminiszter** — mint értesültünk — e hó eisejen körrendeletet boesátoit ki, melyben értesíti a törvényhatóságokat, hogy a napzamosoknak, munkásoknak, cseledeknek, iparos-segedeknek stb. kiállított utletelekért az eddigi 15 kros bélyegen kívül 1893. évi január 1-től kezdve kiállítási díj fejében darabonként még 25 kr. fizetendő. Az utletelek kiállításáért pedig, melyekért eddig bélyegdij fejében 1 trtot fizettek, ezenfelül még 3 frt kiállítási díj lesz fizetendő.

Öngyilkosság. Mőzer Mihály 50 éves esztergályos legény f. hó 10-én délelőtti 11 óra körül munkaadója öv. Laskovics Józsefné műhelyéből java munka közben kimevet, felment a padlásra és egy ruhásárítót kötéldarabra felakasztotta magát. — Mire megtalálták már halva volt. — A házbelieknek többször említette hogy gyógyíthatlan lábfájása, mely iszonyu kínokat okozott neki, az öngyilkosságra viszi.

Lapunkban egy alkalommal már említettük, hogy a postahivatalok olyan levelezőlapokat, amelyek címodalán a címen kívül egyéb közlemények állanak, nem továbbíthatnak. Erre vonatkozólag legközelebb a hivatalos lapközölt egy rendeletet, a melyben a kereskedelmi miniszter konstatálja ennek a dolognak szabálytalan váltást és figyelmezteti a közönséget, hogy az ilyen levelező lapokat a posta ezentúl nem fogja kézbesíteni.

Furcsa ok-adás. Cardiffban az esküdtök e napokban fömentettek egy vádlottat, noha ő maga ismételtén kijelentette, hogy a vád teljesen igaz s ő bűnös. Az esküdték ítéletüket szörül-szóra ekkép indokolták: „Őly gyalázatos hazug embernek ismerjük a vádlottat, hogy midőn ő bűnösnek mondja magát, föltétlenül bizonyosra vehetjük airtállanságát.”

Kőhasznú. Mennyire alkalmazhatlanok az eddig feltalált összes gyógyszerek, a vesebajok gyógyítására, általában ismert és legnagyobb auctoritasok előtt elismert tény. Ezek hatnak meg eddig ezen bajban, mivel még nem találtak fel ellene egy specifikus anyag sem. A legnagyobb érdeklődéssel törekszünk a közönség figyelmét a Warner-féle Safe gyógyszerre fordítani, egy olyan orvosságra, a mely tényleg gyógyítást gyakorol a vesékre és ezen veszélyes betegséget alaposan gyógyítja. A szombathelyi Pissenberger Florián ur következőképen ír: „Halás követelesség által hivatalos írem magam a vesebajban szenvedő embertársaim figyelmét a Warner-féle Safe gyógyszerre felhívni, mivel ezen orvosság vesebajomtól teljesen megszabadított. Én egy teljes évig szenvedtem ezen bajban, melyhez még vizkor csatlakozott. Minden orvosi gyógykezelés eredmény nélküli maradt, míg nem a Warner-féle Safe-gyógyszert tanácsolták. Én ezen bajban szenvedőkhöz bátran szólhatok: ne habozzatok ezen nemes, általános anyagot használni. Továbbá következőképen ír Csasznek J. hajóskapitány ur Újpestről: „En a Warner-féle Safe gyógyszer vesebaj ellen a legjobb eredménnyel használtam és mindenkinek bátran ajánlhatom.” A Warner-féle Safe-gyógyszer az ismeretes gyógyszerárakban kapható. Főraktár: Salvator gyógyszerár Pozsonyban és Török József gyógyszerárónál Budapesten.

Sargnak Kalodon és Glicerín-pipere tárgyai ezen évben is kiváló alkalmas és igen kedvelt karácsonyi és újévi ajándékokat képeznek. Mint előre látható volt, ez oly sikeres eredménytel bevezetett, mindenütt becsült fogtiszító „Kalodon” oly általános kellékké lett, hogy ez ma az igazi Sarg-féle Glycerin szappan mellett csaknem minden pipere-asztalon meg van. Ezek és ezek csak ezen, oly tisztító, és olcsó „Kalodon” által szoktak a fogak napenkinti és rendszeres tisztására hatni ezen fogtiszító anyag által, miután rövid használata ezen higiéniai anyagnak kellemes és biztos hatást gyakorolt. — Alig fogható fel, mily hatást gyakorol az általános egészségre, melyet annyira befolyásol a fogak rendszeres ápolása. Egy fogtiszító anyag sem örvend oly általános, növekvő elterjedésnek, mint a Sarg-féle Kalodon, mely mint karácsonyi vagy újévi ajándék ép úgy meglepi azt, ki még nem használta, mint azt, kinél már eddig is használatban volt.

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen csak egy a szer: Egger számos kítüntetést nyert mellipasztilla. Ajánljuk t. olvasóink különös figyelmébe. Kaphatók 25, 50 kros és 1 irtos eredeti dobozokban Nagy-Kanizsán: Belus Lajos, Prager Béla és Szörösöky Béla urak gyógyszerárjaiban. Zala-Egerszegen: Kaszter Sándor és Unger D. özvegye gyógyszerész uraknál. 493

Sport.

A gyurgyánci vadászat, mely minden évben nagy érdeklődés mellett szokott lefolyni, az idén január 5-én tartott meg. A vadászat eredménye: 28 darab nyul, egy őz és egy róka. Résztvettek a vadászatban: Belus Lajos, Erdődy Lajos, Dr. Fülöp Kázmér, Filipich János, Herteleny Béla,

gróf Hugonnay Kálmán, Koltay László, Kele György, Kuortzer György, Merkly Antal, Nagy László, Dr. Neusiedler Antal, Oszeszy Antal, Pálffy Alajos, Pandúr Ferenc, Szalóky Hugó, Smied Zsigmond, Tamás Adám, Tamás Sándor, Unger-Ullmann Elek, Vágner Károly, Veber Károly, Vilde Ferenc. A vadászat végeztével ősi szokás szerint a mura-keresztúri „Malovec”-féle új vendéglőben nagy vadászbéd és muri volt, melyre nem vadászok is hivatalosok voltak és többen kirándultak, u. m. Kosztka Árpád, Baranyay Béla, Dr. Mayer Ferenc. A mulatság jól sikerült, bár az influenza az idén még a gyurgyánci vadászatot is rést ütött.

Tollfuttában.

Nagyon elkopott anekdota az, ami az egyetemesi tanárról maradt fenn, aki első előadását így nyitotta meg: „Excellentiás, méltóságos, nagyságos, tekintetes, tisztelt című, hancut, akasztófára való urak.” Mikor látta az általános meghöröközést, akkor így szól: „Carissimi domini, az életnek ama stádiumában vannak most, hogy az elmondott titulusok mindegyikére szert tehetnek; attól függ: melyik irány felé választják az utat?”

Hat a derék professor urnak csakugyan igaza volt. Hanem az elmondott titulusok helyett azt mondhatta volna (ha persze egy kis trefát nem akart volna rögtönözni) hogy: „teljes című urak. Ebben azután befoglaltatott volna az elmondott titulusok összessége.

Igazán jó volna tudni: ki használta először a „teljes című” titulus. Gonoszveszélű ember és hatalmas emberismerő lehetett.

U. abb. időben azonban e hatalmasan passzszoló cím kezd kimenni a divatból. Ma már mindenki „tekintetes” vagy „nagyságos” ur. Valóban hatalmasan haladunk a sokszor és mindenütt hangzottatott demokratikus irány felé! Hirdetjük az egyenlőséget és testvériséget egytelül; hangoztatjuk, hogy a „nemesi leveleket stáda megérdemelt sorsunknak a korszellem; másfelül meg olvassunk ilyen levélcímeket: „Nagyságos Bodorfalvi és Csingilingi Csengő Dániel napidijas tollnok urak, a magistratusnál, Nagyratekincs-dombján.” És olvassunk a lapokban ilyen hymen-híreket: „Munkácsi és nagyenyedi Borongó Dávid, lovagnak leányát; a bősos Szeráfn kisasszonyt, f. hó 10-én vezette oltárhoz Branyiszki Tökölly Alfréd, lovag, az agárdi izr. imaházban.”

Uraim! uraim! teljes című, józaneszdú uraim! mondják meg: mi ez? Hat csakugyan nem birunk szabadulni a csörgő-sapkától soha? Hat csakugyan arra vagyunk mi karhozatalva ebben a „nyugati civilizációval” díszekvő ven Európában, hogy a bölesőtől a sirig ábohóckodjunk az életet?

Vajjon azok, kik szerényen meghuzódnak saját tűzhelyüknek s elzárkóznak a „kapaszkodók” társasága elől, — nem így gondolkodnak-e: „Excellentiás, méltóságos, nagyságos lipómezei és schwarzerházi bohóc-világ, csak csörgesd vipkád, járd a bohóc-tancot! — majd én inkább egy szerény zugban leszek . . . . . publikumod.

Nagyon szeretünk hivatkozni nyugati haladtságunkra és némi fensőbbiség érzetével szólunk a keleti népekről. Persze itt is csak érve nyúl az az igazság, hogy önmagunkról mindig kedvezőbben ítélünk és szeretünk magunknak büszkenni. Amde a keleti népeknél is módjukban van a mi viszonyainkba tekinteni s rólunk önálló ítéletet alkotni.

Az araboknak egy előkelő egyéne: Sidi Hamza Párisban járt, s egy magyar utazó társaságában kifejezést adott véleményének. Megvallotta, hogy Párisban bolondok házában vélte magát találni. És a nyugtalan, lázas állapotra vonatkozólag, mely az emberek tekintetéből kiolvasható volt, azt mondta, hogy ok körül-belül ilyennek képzelik azok szenvedéseit, kik a túlvilágon él lesznek kárhozva s a nyugtalanság örökös gyötrelmei közt fogják keresni, mitől elesetek, az üdvőt.

A Párisban látott rendkívül sok dologgal szemben így nyilatkozott az előkelő arab:

— „Sok szépet, sőt valóban nagyszerűt is láttam. De valahányszor szemem elé tartul valami rendkívül nagyszerűség, mindannyiszor arra az elmélkedésre fakadtam: vajjon az emberiségnek rendelkezése, következőleg tulajdonképeni civilisatója abból áll-e, hogy anyagi szükségleteit mindinkább raffinirozza és eme szükségletek kielégítésére különösebb dolgokat látogat-e? vagy pedig abból, hogy lelkünk mentül

helyesebb gondolkodásra, szívünk mentül nemesebb érzelmekre irányítsuk?”

Tessék fölötté meditálni!

Hát a keletiek abban is előbbre vannak hogy ott a nőknek nem kell a férfiak szerepét, átvenni. Nálunk az a körülmény, hogy az ignyek nagy-hatalommá lettek föltűntek, — a férfiakat teljesen elloglalják az életgondok, a „kényérmezei” küzdelmek. Így azután sok minden (közülük a jótékonyaságot is) a nőknek kellett kezökbe venniök. Valóságos női parlamentek vannak most már nálunk, hol azután a női szogazdaság hatalmasan érvényesül. Igen természetesen, hogy itt éppen ugy fordulnak elő scenek, mint az országgházban. Egyik nőegyleti gyűlésen (nem ám N.-Kanizsán) a parlament egyik tagját elkaptá a veszélyesen terjedő kasztizellem a két fiatal leányt, kiket melléje akartak osztani a jótékonyaság szolgálatához, nem fogadott el, mert nem tartotta őket: magá mellé elég „rangosaknak.”

En, édes istenem! hiszen most, mikor a régi középosztály erkölcsi és anyagi erejében egyaránt megörve, a nemzetségi eszmék és aspiratiók kifejezője-örizője- és megvédőjeül nem elég erős, — minden módon azon kell lennünk, hogy demokratikus alapon egy erős középosztály teremtessek.

Az atele „rangoskodás” különben is mindig mosolyra fakasztó s valahányszor ilyen esetet hallok, eszembe jut egy veszprémi éles eszű kis leánya esete.

A veszprémi székesegyházban történt, hogy valami nagy ünnep alkalmával az „Angol kisasszonyok” és az „Irgalmas nővérek” intézetéből a növendékek elmentek misére. Az angol kisasszonyok növendékei (akik megjegyzendő: szövet-topánt viseltek) már a padokban ültek, mikor az irgalmas-nővérek bírtopános növendékei a templomba vonultak. Az elkényesztetett kisasszonyok befogták az orrukat és közölték az egyik így szól: — „Püh! de nagy börszagot érzek.”

Az irgalmasok növendékeinek egyike éppen ott haladt el mellette és meghallottára megjegyzett. Egy percre megállott, rá nézett a kényesorru kisasszonykára s fölsmerén őt, eleselmejéből hamar kipattant a válsz szikrája, hogy:

— „Talán az öregapád szagát érzed.”

A kényes kisasszonyka t. i. egy megvagyonosodott eszmadia család sarja volt.

Igy van az kérem, legfőbb esetben. És ez jól van így. Emelkedésére minden család büszke lehet s multját nem kell röstelnie. Mert én sokkal fölemelőbb dolognak tartom, ha egy főispán azt mondhatja, hogy az apja vasuti bakter volt, mintha egy vasuti bakter kénytelen bevallani, hogy az apja főispán volt. Csakhogy az emberek görbe ítélete másként csinálja e tekintetben a divatot. A csak kis polcra jutott ember elhallgatja, megtagadja származását s az elzúllott család alacsonyorsu ivadéka büszkén veri mellét és hivatkozik valamelyik ösére, aki vármegyei alispán volt. Megvesztegetetlen emberi ítélet jöjjön el a te országod!

A nők keze tagadhatatlanul „drága”. Azért is szoktuk mondani: „egy drága kéznek köszönhetem összes földi boldogságomat.” Késztelen, hogy a női kezek rendkívül csodás dolgokat tudnak művelni. De ki tagadná mind a mellett, hogy a női sziv mégis csak sokkal drágább. Ez a kis parányi jószág az ő beláthatlan világával megmérhetetlen kincs. Tudják ezt maguk a nők is, azért adják oda sokkal könnyebben a — — — kezőket.

CSARNOK.

A „Keresztény jótékony nőegylet” vigalma.

Még mielőtt nekünk kanizsaiaknak „sugar-utunk” lett volna, volt egy ilyen a fővárosban; azonban alig nyitattott meg a mi sugar-utunk, elnevezték a budapestit „Andrássy-utnak.” Mint rossz nyelvek beszélnek, ezen névvaltoztatásnak a következő előzménye volt. Néhány év előtt több fővárosi turista városunkban időzven, ennek nevezetességeit is óhajtván látni, egy „sugar-ut” sétát terveztek. Midőn vendégeink ebbeli tervüket a velök levő ciceroneval közölték, ez hosszú képet-vágya, váltig erősítette, hogy nekünk nincs is sugar-utunk. „No, ha sugar-utunk nincsen, mutatassa meg nekünk, hol áll a polgármester háza? förmédt rá a turisták egyike. A polgármester

emlékse respectusú kelthetett a cerberusban, mert azó nélkül elkísérte az idegeneket a polgármester ur házáig. Az idegenek néztek, bámultak, végre haragosan megszólal az egyik: »Ez az ember félrevezet bennünket, ez nem lehet az, hisz itt kell lenni a »sugar-utnak.« Csalódnai méltóztatik replikázott a mi emberünk, rámutatva a Lovák fele házon levő táblára: »A Sugar-ut ott van.« Az idegeneknek tetszett a válasz, de az utca nem, mert az időben ez még egy rendes gyalogjárdával sem bírt, kocsi közlekedésről természetesen annál kevésbé lehetett szó. Midőn hazatértek fővárosi vendégeink első teendőjük volt, kieszközölni, hogy az ő sugar-utjuk más elnevezést nyerjen; indokolva ebbeli kérvényük egyébbel nem volt, mint egy városunk sugar-utjáról felveit fényképpel és ez elegendő volt arra, hogy a fővárosi »sugar-utból.« Andrassy ut- lett. Be kár, hogy január 5-én nem jöttek egykorú fővárosi vendégeink ismét hozzánk; szerettük volna az esti órákban elvezetni őket azon helyre, hol néhány év előtt állottak. Bizony Isten lett volna ismét bámolni valójuk. Hintó, hintó után rohogott a sugar-uton végig (!); a gyalogjárdán pedig csak úgy hemzsegett a nép. Bámulatuk azonban a telőpontot érte volna el, ha felmenve a Polgári Egyet- nagyvárosi helyiségebe, együtt látták volna a jótékony Nagy-Kaniszt; nem hiányzott itt senki más, mint akiket az influenza, vagy egy más kevésbé modernebb, de annál általánosabban ismert betegség tartott vissza. Fővárosi testvéreink ez a kalomból egy sokkal szebb képet vihetek volna magukkal, mint egykoron; olyan képet, melynek hü eseteleése nehéz, de azért részben is érdemes a megörökítésre. Már a belépti jegyek pénzártánál is igen kellemes észrevételt tettünk, i. i. hogy itt jó a gazdálkodás, hisz Dauscha Ottó és Janda Károlyné mintagazdaságot vezetnek hétköznapon is, tehát értenek hozzá. Belépve a nagy terembe, Bogay Ödönél látom egy emelvényen ügyeskedni; megváltom nála fogyasztási bárcáimat. Mindennemű étel adagja két hatos volt, ki többet akart adni, az husz krajcárt fizetett. Az új regáléörvényvel még teljesen tisztában nem lévén, nem tudtam, hogyan lehetne bort vagy sört innom; azonban egy mellettem ülő jogtudor kisegített zavaromból. Kérdéseimre ugyanis: »hogyan lehetne itt borhoz jutni?« egész lakonice azt felelé »bizony azt én is szeretném tudni.« Zerkovitz barátom többet tudott mint mi, hallván miről van szó, hozzánk lépett és így szólt: Tudják mit? jöjjenek le hozzám a pincébe. Ajánlatát természetesen elfogadtuk, csak hogy máskorra. Végre megkönyörült száraz torunkunk egy borgárszemű hercig »weinpursch« kisasszonyka, ki is két utalvány ellenében egy üveg kitűnő bort [Somsich No 17] hozott, mely vignettát a borkedvelő nagyközönségnek jó lélekkel ajánlhatom.

A pezsgőszőlő utalványok 30 krajcárra lévén ugyan kiálltva, de igen helyesen csak 20 krajcárért árusítottak el, hisz a champagner vignettai is egé-zen más tartalmaztak, mint az üvegek, és ha a szent céllá is vitte a jótékony asszonyka, hogy »Champagner de Poganyvár«-it itattak velünk, azt már mégsem engedte lelkismeretük, hogy ennek pohárját 30-krával fizetessék meg. Ha valaki a pezsgő jóságát kétségbe merete vonni, és találkoztak ilyenek is, megszólalt egy angyali hang: »Ugy-e jó Fesselhofer ur ez a francia pezsgő?« A válasz, noha ez fizetve nem volt, azonnal megadott: »Kérem, a pezsgő igen jó.« Fesselhofer urnak az estély folyamán oly sokszor kellett ezen állítását ismételnie, hogy végre maga is elhitte, ivott tehát egy pohárral és — nem szólt semmit. Midőn a pezsgős-palackok durranását hallam, valóban mindenkor megijedtem, nem azért, hogy ismét egy pallini nyert luftot, hanem attól tartottam, hogy valami fiatal embernek pattant szét a szíve, mi könnyen megeshetik olyan helyen, hol dr. Trippamer-Ressné, Pollák Szabina, Darás Tinka, és Juhász Emma — más oldalról pedig: Dauscha Ottó, Dezsényi Anna, Viosz Mariska és Blau Tinka bájos mosolylyal nyujtják az isteni (?) nedűt. A kávé- és tea eszernökben Németh Ignacné igazgatott, öv. Szigethy, Wustl Alajosné, Goldstein Emilia és Matosch Gizella ségkedése mellett. A kisebb terem képezte különben a tényleges restaurációt, itt volt a cukrázda Bogenriedernével, Wajdits Flóra és Mantuano kisasszonyokkal; a hideg ételek tára: Morgenbesser Jánosné és Mantuano Józsefné vezetése alatt. Az étel mind kitűnő volt, de azért mégis hallottam e végett is panaszt, a kiszolgáló pincéknő azonban igen szellemesen csak annyit mondott: »nem lehetek róla, morgen besser.« Midőn a gyomornak elég volt téve, elkezdtem a lábak nyugtatásának. Tancoljunk! csárdás! hang-

zot! minden oldalról és úgy elfeltájtban végre megkezdő lehetett a csárdás, melyet egy húszomban mintegy 2 órán át magyar hévvel járt a fiatal-ság. Az első négyest 2 colonneban 118 pár táncolta. Igyekeztem felírni nemcsak a táncosnők neveit, hanem a jelenlévő hölgykoszoru minden egyes szálát, de botanikus nem lévén, nekem mint laikusnak ne tessék rossz néven venni, hogy előttem ismeretlen virágok neveit, a nagy közönség-gel sem ismertethetem.

A fentebbiekben már említett hölgyeken kívül, a következőket lehetett feljegyezni: Acsné, Bentzik Ferencné, Barányiné, Boronkay Károlyné, Bonczné, Bischitzkyné, Barts Györgyné, Borsich Ignacné, Blau Pálné, Cseresnyés Sándorné, Dezső Beláné, David Jánosné leányával, dr. Dick Józsefné, Dezsényiné [Móricshely], Eisler Miksáné, Erdődy Lajosné, Follyné, Fischer Sándorné, Fülöpné, Fiedlerné, dr. Fárnek Lászlóné, Felsenbúrné, gelsei Gutmann Vilmosné, Guttman Sándorné, Grunterné, Goldstein Fülöpné, dr. Hauser Jánosné, Hajdu Sándorné, Huber Henrikné, gróf Hugsany Kálmáné, Halphen Korné, Huchstedt Gecárdné, Kalivoda Jánosné, Kaufmann Beláné, Kilik Beláné, Kohn Manoné, Knortzer Györgyné, Komlóssy Kálmáné, Kohn Ödöné, Kohn Fülöpné, Klein Illesné, öv. Maar Lászlóné, Markó Antalné, Maitoschné, Marton Ignacné, Merkly Antalné, Neu Józsefné, Nyuly Györgyné, Oesterreicher Bernátné, Ollop Samuné, Pleheisz Viktorné, Pálfi-né, Pollák Paulina, Pergerné, Pihál Ferencné, Prohádné, Pollák Arminné, Rosenfeld Lajosné, Rosenberg Adámné, Rosenberg Rikhardné, Récei Sándorné [Letyen], Reichenfeld Edéné, Rothschild Zsigmondné, Sebestyén-Lajosné, Somsich Lőrincné, Sallér Lajosné, Stemmer Kálmáné, Staab Józsefné, Styrling Sándorné, Székely Lajosné, Schiffer Kálmáné, Seiler Lipótné, Szalay Lajosné, Samuely Henriké, Szegő Gyuláné, dr. Szigethy Károlyné, dr. Szekeres-Józsefné, dr. Tuboly Gyuláné, Tuboly Viktorné, Török Ambrusné [Sand], Trojko Lajosné, Topolics Györgyné, Tasch Simonné, Weisz Adolfné, Wamberger Sándorné, Varga Lajosné, Weisz Lajosné, Weisz Ferencné, Weiller Izidorné, Weisz Dávidné, Weisz Emilné, Wallenstein Morré, Weisz Zsigmondné, Vrabelné, Wucskics Jánosné, Weiszböckné [Récsé], Wágerné [Károlyváros], Zsuborné, sat. ur-nők, továbbá a következő leányok: Ács Adolphi, Bánuthay Maud, Boronkay k. a., Belus Terka, Bettlheim Irén, Cseresnyés nővérek, Csizmadia k. a., Darás nővérek, Folly k. a., Grunner Emilia, Juhász k. a., Janda Hedvig, Kán k. a., Kohn Szélna és Jehny, Lackenbacher Szélna, Markó nővérek, Mantuano k. a., Pollák Alice (Bécs), Pranger nővérek, Pimeizli, Penger és Pander k. a., Pollák Anna (Bécs), Rosenfeld Vilma, Rác nővérek, Rosenstock Kamilla, Rozgonyi k. a., Rabenstein Malvina (Kottori), Sauer Irma, Samuely Olga, Tuboly nővérek, Török k. a., (Sand), Tevely Irén (Kaposvár), Tasch k. a., Ungár Malvin (Szombathely), Uhr k. a., Weisz Riza, Weisz Nina, Wittinger Irma, Wamberger Elvira, Weissböck k. a., (Récsé), sat. Az itt felsorolt hölgyek többé, kevésbé, szintén hozzájárultak az elért lényes sikerhez, de első sorban Schmidt Frigyesné, az egytel fáradhatlan tevékenységű elnökét kellett volna említenem; és hogy utolsónak maradj, oka nem más, mint azon körülmény, hogy én az igen tisztelt elnökönben hatalmas vetélytársamat ledeztem fel, amennyiben — örömtől sugárzó arca sokkal hűvebben referált a mulatság sikerült voltáról, mint én a fentebbiekben. A tiszta jövedelem, melyhez egy szabadjeggyel én is hozzájárultam az 1000 forintot meghaladja.

Közzgazdaság.

A szőlőknek komposzttal való trágyázásáról. R. Doléne a következőket írja a »Weinlaube«-ban: En már tizedik éve, hogy komposzttal trágyázom a földet, s legnagyobb megelégedéssel valhatom, hogy ama szőlők, melyeket ezelőtt nyolc évvel trágyáztam, s melyek akkor csak silányan álltak, még most is erős növényűek és jól teremnek. Komposztkészítésre a gazdaságban előforduló mindenféle hulladékot lehet használni, kivéve az iszálótrágyát. Föld, hamu, szemét, gyom, főzélhulladék stb. a komposztrakásban mind helyet találnak. Kivált még hozzá a szőlőtermelés és pincegazdaság hulladékai. A szőlő kötőzésekör letört hajtások, a második, harmadik kapálásnál nyert gyom, a szőlő lebo-gyozásánál visszamaradt kocsaný, a kifőzött ür-köly, a metszésnél nyert s tüzetésre alkalmatlan fiatal és idős faanyag stb. mind használhatók kom-

posztkészítésre. A komposztnak trágyázó erejét azonban főleg a belekevert lahamú és árnýék-széki ürülek adja meg. A komposzthalmot éven-kint legálább is kétszer: tavasszal és őszszel, rétegenként átforgatjuk, a e mellett ürülekkel jól összekeverjük. A kétéves komposztot azután már használni lehet. Ily módon az itteni vincellériskola évenként 40—50 szekérre, a 14—20 méter-názsa; való komposztot készít, mely ha mindent, aunkát és anyagot hozzászámítunk, legfeljebb 10—12 friba kerül. Egyetlen hátránya az így nyert komposztnak az, hogy igen súlyos, a miért is szállításához be kell várnunk az időt, mikor az utak szárazak. Az ily-olcsón nyert trágya kitűnő voltáról annyira meg vagyok győződve, hogy már ismételtlen kísérletet tettem egy, bár nem éppen közeli fono-gyárnak árnyékcsékei, valamint a szomszédágában fekvő fűrészmalmok fűrészpóráit kibérelni, hogy így az intézet első trágyagabéit, az álat-állományt, csak a legszükségesebbre redukáljam.

A földmívelési eszközök rozsdáso-dásának megakadályozása egyszerűen úgy történ-hetik, ha azokat szalonnával és gyantával bevonjuk. Erre a célra három rész szalonnával össze-olvasztunk egy rész gyantával és e keveréket egy kelevél vagy ruhadarabbal falmázoljuk. Ily módon megóvhatunk a rozsdától minden vas-vagy acéalkatrészt, a leginomábbtól kezdve a legdurvábbig. A kenőcsöt tartuk mindig készlet-ben s a tel beállta előtt, mikor elteszszük az eszközöket, alkalmazzuk.

A világ legszebb búzája. Jól esik je-leznünk, hogy a párisi világiállításon magyar-oroszági búzát ismert el a zsűri a világ legszebb búzájának, melyet Gaál Dénes, butéi bírókos küldött az említett kiállítáásra. Gaál ezen búzából az országos gazdasági egyesületnek is küldött be mintát, melyet az egyesület irodájában sokan megtekintettek már eddig is. Sajnátságos, hogy Magyarország áldott földén sok olyan termés fordul elő, melyhez hasonlót az egész világ nem produkálhat, népe mégis oly szegény, hogy egyes vidéken éhenhalásról panaszkodnak.

Az alma. A gabona neműeken kívül alig van termény, mely oly jó táplálék volna, mint az alma, s még sem becslők meg egy, mint kellene. Az alma táplálóból, mint a burgonya és emellett oly gyenge savakat tartalmaz, melyek az egész testre jótékony hatnak. A ki almával szokott élni, az ritkán fog emésztési zavarokról vagy torokfájásról panaszkodni. Az alma erősítő tulaj-donsággal és bir, sokkal több foszphort tartalmaz, mint bármely más növényi termény, a miért sok ülő és fárasztó szellemi munkával foglalkozóknak rendszer ételmiszertől nagyon ajánlható. Táplálja az agyát, hat a májra, a mire ilyeneknek épen szük-ségük van.

A csáktornyai m. kir. áll. tanítóképezde gyümölcsfaiskolájának név- és árjegyzékét az 1890 ik évre közzétette Samu József igazgató. Almafakból 76, körtefakból 63 faj, továbbá cseresznye-, meggy-, szilva-, kajszinbarack-, őszibarack- és diófából is több faj van képviselve. Vad-gesztenye, szederfa, riparia szőlővessző, olgályak szintén kaphatók. Az intézet igazgatója a név- és árjegyzéket bárkinek kívánatra megküldi.

A cukor mint konzerváló eszköz. A francia mezőgazdasági miniszterium vezetése alatt eszközölt vizsgálat arra az eredményre ve-zetett, hogy a cukor kitűnő konzerválási eszköz husnak élvezhető állapotban megtartására, és több tekintetben elsőbbséget érdemel a só felett. Utóbbi a tápláló anyagok egy részét s az aromát is abszorbeálja, s főleg fehérványtelek, extractiv anyagok káli és foszforosav mennek beszázánsál veszendőbe. — Ezen veszteség annál nagyobb, minél húzamosabban lát a só, s minél mélyebben behatol a husba. Porrá tört cukor ellenben ke-vésbé oldható és kevesebb folyadékot ad. Szilárd réteget képez a hús körül, mely a húsból kevés nedvességet vesz ki és izét is csak keveset vál-toztatja meg. Az így konzervált húst az elkészítés előtt csak meg kell mosni. A jelentős kiemeli, hogy a cukorral való konzerválás ugyan valami-vel költségesebb, mint a sóval konzervált, de a több költségét bőven ellensúlyozza a becses tápi-ananyag megtartása.

A baromfi-trágya sokkal kevesebb figye-lemben részesül még mindig, mint a mennyit kitűnő tulajdonságainál fogva érdemelne. Igaz, hogy há rosszul alkalmazzák, inkább árt mint használ. Hogy a baromfi-trágya milyen értékes, azt a németalföldiek bizonyítják legjobban, a kik egész vidékek baromfi-trágyáját állandóan össze-vásárolják és lenföldjeiket javítják vele. Így például szék galambnak az évi ganajáért 10—16

frankot fizetnek. Egy hektár földre 400-600 kg. szárított baromfitrágyát hirtének ki. Egy galamb évenként átlag 27, egy tyúk 55, egy kacsa 83, egy lud 11 és egy pulyka szintén 11 kgr. trágyát ad. A baromfitrágyát különösen gabona, dohány, káposzta és len felültrágyázásra használják. A lenre és berefelekre kitűnő hatása van; a káposzta- és melegágyakban erősen növeszti a növényeket. Közül hidegebb tájakba alkalmasabb, mint a könnyűké; réteken azonkívül, hogy a hasznos növények fejlődését előmozdítja a mohot is kiirtja. Minden baromfitrágya közt legjobb a galambtrágya; a kacsák és ludak trágyáját leginkább komposzt készítéshez szokták használni. A baromfitrágyát száraz, vagyis eső ellen védett helyen kell tartani, a hol a levegő jól átjárhatja és átszártíthatja. Használat előtt a nagy darabokat össze kell történi.

Elromlott magvak javítása. A dohos és nedves magvakat messzire jvíthatjuk meg. A meszet kosarakba vagy rakásokat a nedves magvak közé tesszük és szákkal vagy ponyvával betakarjuk. Harom hét alatt a magvak pl. gabonafélék teljesen elvesztik dohoságukat és megszáradnak. Sok helyen a meszen kívül laszenet is használnak a dohos magvak javítására. A szenet porrá török s a gabona közé keverik, később szelostával kirostálják.

Elromlott méz javítása. Ha a méz sokáig egy helyen vagy alkalmatlan helyen áll, rossz ízt és szagot kap, mely miatt élvezhetlenné válik. Az ilyen romlott mézet következőképen megjavíthatjuk: Vegyünk 400 gramm laszenet, törjük apró darabokra, mossuk meg többször, aztán vegyünk 3 kiló mézre 6 liter vizet, keverjük össze, tegyük bele a szenet s főzzük félóraig lassu tűzön. Ezután szűrjük át a mézet néhányszor sűrű szűrőszákon, hogy megtisztuljon. Ily kezelés következtében a méz elvesztí rossz ízt és szagát annyira, hogy szörpöt készíthetünk belőle s befőttekhez is használhatjuk cukor helyett.

A madarak kalitkájának kigőzöl-gése ronja a levegőt s azért meg kell akadályozni. Ez igen egyszerűen oly módon történik, hogy a kalitka tenekére közönséges gipszet hintünk, különösen az itató és lüddöcsészék vagy vályuk körül. A gipszre egy kis homokot hintünk. Ugyanígy akadályozhatjuk meg a galambducok és baromfiolák kigőzöl-gését is. A gipszet erre a célra azért is ajánlhatjuk, mert a baromfi és madótrágyát jelentékenyen javítja.

Törvénytörési csarnok.

1890. január 7 én. Végtárgyalva lett a nagykanizsai kir. törvénytörésnél hatóság elleni erőszakkal vádolt Zvertics József és t. légrádi lakosok elleni büntég. A tanács tagjai voltak: Cserenyés Sándor elnök, Veber Károly előadó bíró, Erdődy Lajos szavazó bíró, Wiener Sándor jegyző, Közvádó kir. ügyész: Dr. Kiss István alügyész. Védőügyvéd Remete Géza. A bizonyítási eljárás befejeztével, a vád. és védbeszédok után hozta a kir. törvényszék a következő ítéletet. Zvertics József és Ruzsits Ferenc vádlottak a btk. 165. §. alapján utóbbinál a 92. § alkalmazásával Ruzsits Ferenc a hatóság elleni erőszak büntetésében bűnösnek mondatik ki és 6 havi börtönrre s 3 évi mellékbüntetésre, — Zvertics József a hatóság elleni erőszak vétségben bűnösnek mondatik ki s 4 havi fogházra s 1 évi mellékbüntetésre ítéltetik. — Vidákovic ellen a további eljárás megszüntetetik. Ezen ítéletben mind a kir. ügyész, mind pedig a vádlottak megnyugodtak.

Végtárgyalva lett továbbá hatóság elleni erőszak büntetésével vádolt Mesztrovics János és társai légrádi lakosok elleni büntég, melyben következő ítélet hozatott: Mesztrovics János a 165. és 92. §-ok alapján hatóság elleni erőszak vétségben 301. §. alapján két rendbeli könnyű testi sértés vétségben, s 75 §. alapján közrend elleni kihágásban vétkes s összbüntetésül 2 havi fogházra s 5-5 frt pénzbüntetésre, esetleg 1-1 napi fogházra ítéltetik. — Szita Bálint a k. h. btk. 75. §. alapján közrend elleni kihágásban vétkes s 8 napi elzárásra s 5 frt pénzbüntetésre esetleg egy napi fogházra ítéltetik. — Goricsanecz György felmentetik. Vádlottak ezen ítélet ellen teletbezzést jelentettek be, ellenben Goricsanecz György megnyugodott, — kir. ügyész összes vádlottakra nézve teletbezzését jelentette be —

Feladás szerkesztő és kiadó: Varga Lajos. Törvényszerkesztő: Szalay Sándor.

6271/1889.

Arverési hirdetemény.

A n.-kanizsai kir. törvényszék tkvi osztálya részéről közhírré tételik, hogy Dr. Tuboly Gyula n.-kanizsai ügyvéd vhajtatonak Balog Mari férj. Potzák Jánosné és Balog Juli férj. Luci Jozsefné vhajtást szenvedű kacorlaci lakosok elleni vhajtási ügyében a lent nevezett kir. törvényszék területéhez tartozó a kacorlaci 111 sz. tkvben A + 106 hrsz. a. felvett 382 frtra becsült egész ingatlan

1890 évi Január hó 15-ik napján d. e. 10 órakor

Kacorlak községhezánál nyílv. arverésen a vagyon közösség megszüntetése céljából eladatik. Az arverés kérelmi költségek 7 frt 20 krlán átlapítottak meg.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár.

Arverezni kívánók tartoznak a becsár 10% át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kikiáltott kezéhez letenni.

Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben, meg pedig az első az arverés jogerőre emelkedésétől számitandó 1 hónap alatt, — a

másodikat ugyanattól 2 hónap alatt, — a harmadikat ugyanattól 3 hónap alatt, — minden egyes részlet után az arverés napjától számitandó 6% kamatokkal együtt az arverési feltételekben meghatározott helyen és módokat szerint lefizetni.

Kelt Nagy-Kanizsán, a kir. tszék mint telekkönyvi hatóságnál 1890. évi szept. hó 25-ik napján.

Gr. HUGONNAY

kirendelt kir. tszéki bíró,

351 1-1

A KI NEM TUDJA,
 hogy a sok hirdetett gyógyszer közül melyik felene meg leginkább betegségnek, az kérje azonnal levelező-lapon Richter kiadóintézetétől l'ipsében, a képekkel ellátott "A Betegparat" című könyvecskét. A hozzá nyomtatott hálaíratok bizonyítják, hogy a művecskében foglalt jó tanácsok követése által, nem csak orz-meg-orz-meg elkerülték a haszontalan pénzkiadást, hanem még a vágyva-vágyott gyógyulást is hamar megtalálták. A könyv ingyen kuldetik meg.

Nevünk alatt mindennemű csekélyebb minőségű áruk lesznek forgalomba hozva. Ezen a nagyérdemű közönséget károsító eljárás elkerülése céljából minden darab gyáraink ből kikerülő árút fenti törvényesen beiktatott védjegyünkkel látjuk el, mi tehát csak oly árukat ismerünk el saját készítményünknek, melyek ezen védjeggyel bélyegezve vannak. Csak tiszta lenfonadékból készült vászon- és damasztmink kizárólag gyepen fehérítve a kárpátok alján, így azok jóságra és tartósságra föltulmulhatlanok. Valódi szepességi áruink minden nagyobb vászon- és fehérnemű kereskedésben kaphatók. Wein Károly és Társai Kézsmárkon.

VALÓDI SZEPESSÉGI VÉD-JEGY ÉGHT ZIPSER

528 7-10

Brünni készítmény, finom posztó- és árucikk szállítóház:

TICHO BERNÁT

Brünn, Krautmarkt 18.

széküld utánvét mellett:

457 20-20

Hölgy-posztó egész gyapjú, minden új divatú színekben dupla széles 10 mtr. 8 frt	Női ingek erős lenvászonból csipkékkel 6 db 3 frt 25 kr.	Kalmuk legjobb minőségű 60 cm. széles 10 meter 2 frt 70 kr.
Fekete-terno szászgyártás, duplaszéles 10 mtr. 4 frt 50 kr.	Férfi ingek saját készítmény, fehér vagy tarka 1 frt 80.—1 frt 20.	Double-Velour szövet 1/2 teljes 1 db. 3 frt 50 kr. 1 téli nagykendő 1/2 nagy sima és koczkás 2 frt.
Volapük-flonel legújabb minta 60 cm. széles 10 méter 3 frt 50 kr.	Kanevasz 1 db 30 rőf violaszínű 4 frt 80. 1 db 30 rőf piros 5 frt 20.	Egy jute-garnitúra 2 ágú 1 asztalterítő rojtall 3 frt 50 kr.
Ruha-barohet legdivatosabb választékban 10 mtr. 3 frt.	Czérna-kanevasz 1 db 30 rőf violaszínű és piros 11. 6	Egy rips-garnitúra 2 ágú és 1 asztalterítő selym-rojtall 4 frt.
Damen-Jersey-Tailen (Jacken) selym gombokkal és lebentnyével, minden szízen teljes nagy 1 db. 1 frt 30 kr.	Egy lópokróc legjobb készítmény 19 cm. hossz. szu 130 cm. széles 1 fl. 50.	Hollandi futószonyeg-maradék 10-12 mtr hosszú 3 frt 80.
Jute-függöny török minta 1 teljes 2 frt 30 kr.	Egy fiaker pokrócz 90 cm. hosszú 130 cm. széles 2 frt 50 kr.	Házi lenvászon 1 db 30 rőf 1/2, 4 frt 50. 1 db 30 rőf 1/4, 5 frt 50.
Munkás ingek rumburgi és oxfordi teljes nagy 3 db 2 frt.	Ragusa Divatszövetek, duplaszéles, jelmzruhák, minden szímszízen egy sávos, mint koczkás 10 mtr. 9 frt	King szövet jobb, mint a lenvászon, 1 db 1/2, széles 30 rőf 6 frt.
Normaling teljes nagy 1 db 1.50 Normal-lábravaló teljes nagy 1 db 1 frt 50 kr.	Flanell-fejkenők ponyvas választékban 3 darab 1 frt	Chiffon 1 db 30 rőf 1/4 s 5 frt 50. legjobb minőségű 6 frt 50.

Posztó-portéka és gyár-állomány.

Brünni posztó-maradék téli öltönyökre 1 maradék 3.10 mtr. teljes férfi öltönyre 5 frt.	Téli-kabátiszövet egy maradék 2.10 mtr. teljes téli-kabátja, fekete-barnában és kéken 5 frt 50 kr.	Alkalmi-vétel Brünni posztó-maradékok 3.10 mtr. teljes férfi öltönyre 3 frt 75 kr.	Felöltő-szövetek legfinomabb minőségű 2.10 mtr. teljes felöltőre 7 frt.

Minták ingyen és bérmentesen

Jó portékaért és pontos szállításért kezesség vállalattik.

Kitűnő és kiválasztott mintakártyák 400 példányával a szabóurakhoz bérmentetlenül.

ZALA

Szerkesztőség:

Bathány- és Kisfaludy-utca sarkán.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bérmertelen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Kiadóhivatal:

Városház-utca 5. szám Fuchs Pál
könyvkereskedés.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre . . . . . 5 ft — kr.
Fél évre . . . . . 2 „ 50 „
Negyed évre . . . . . 1 „ 25 „

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyiltér petitsora 10 kr.

Előzetesek, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fuchs Pál könyvkereskedésébe intézendők.

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Delzalai takarékpénztárak és a Bankegyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

A nőegyletek egy magasztos missioja.

Sok felül és sok alkalommal hangoztatva volt már a tartásba kiadott gyermekek nagyobb gondozásának szükségessége. Kétségtelen az, hogy az elhalt gyermekek számát leginkább a tartásba kiadott gyermekek szaporítják. Azok a szegény, emberi irgalom után esengő szerencsétlenek, kik úgy szólván a világra jövetel pillanatát fogva nélkülözik az édes anyai ápolást és gondozást.

Minő a sorsa ilyen szerencsétleneknek?

Az édes anya, ki önfentartási szempontból szolgálni kénytelen, legfőleg pár napig tartthatja maga mellett gyermekét; azután a saját maga és gyermeke érdekében azon van, hogy mentül előbb szolgálatba léphessen s ily módon biztosíthassa saját maga és gyermeke existenciáját.

A gyermek idegen, legtöbbszörre lelketlen, kufár asszony kezébe kerül, aki 4—5 ft havi díjért gondozás (!) alá veszi a szegény, szerencsétlen gyermeket, a „senki” fiát.

Itt kezdődik szegény, szerencsétlen szülőltre nézve az a martírium, mit (igen helyesen!) „angyalcsinálásnak” neveztek el.

Hogy miképen? — az a leirhatatlan dolgok sorába tartozik. A „Nyomorultak” halhatatlan nevű írójának klasszikus tollára volna szükségünk, ha azokat a példátlan

kinzásokot csak halvány vonásokban is esetelni akarnók.

A szegény csecsemőt (vagy ha többen vannak! csecsemőket) bezárják egész napra a szobába s ott hagyják éltlen, szomjan fetrengei szegényt a piszokban. Csak reggel adnak nekik egy kis parányi tejjel kevert vizet s valami „vastag” ételt, hogy gyomruk megteljen; azután meg este, mikor a munkából hazamennek, hogy csendesebben aludjanak.

A szerencsétlen szülők részben szomjúságtól, részben a „vastag” étel okozta görcsöktől sírnak, tudoklanak; kínjokban kezeket rágják, míg nem a sok jajgatástól hangjuk vész; erejük teljesen ellankad s kimerültségükben elalszanak.

Ezt hívják nálunk (Nagy-Kanizsán is!) „gyermektartásnak”. Ennek a gyermekintézet fajta eljárásnak a tulajdonképeni neve: *angyalcsinálás*.

Mert minő véget ér ez a vérlázító bánásmód?

A gyermek, a szerint, amint erősebb vagy gyöngébb szerencsétlen, hosszabb vagy rövidebb ideig átszenvedi angyaltiszta ártatlanságában a poklok minden kínját; azután megadja neki a megváltást: a halál.

Hány életerős gyermek (talán nagy jövőre, korszakot alkotó szereplésre hivatott fiú) vész el ily módon, csak egy év leforgása alatt is!

Cauda e, hogy ez a szomorú tapasztalat folyton foglalkoztatja a filantropokat és ébredésére hívja, utalja a sajtót is. Ezzel a kérdéssel foglalkozni mindenkor időszerű, sohasem fölösleges dolog.

E szerencsétlenek sorsának kérdését (igen természetes!) legkönyebben egy lelenház felállításával lehetne megoldani. Ily irányban már nálunk is tetteit a sajtó részéről indítvány; de hát ez oly költséggel jár, melyre alappal sem vármegyénk, sem az itt levő nagyobb városok nem rendelkeznek. E kérdésnek ily módon való megoldása tehát a jövőé és pedig a megszűnése jövőé.

Ez idő szerint nálunk kizárólag a rendőrség ellenőrzése alatt állanak a tartásra kiadott szerencsétlen csecsemők. Hogy ez az ellenőrzés mennyit ér, azt minden ember könnyen elgondolhatja, ha ismeri a rendőrségnek más irányban való sokoldalú elfoglaltságát.

Mindenki be fogja látni, hogy ezeken a szerencsétleneken más módon kell segíteni. Kell valamit tenni, hogy megmenteszenek az életnek, a hazának.

A jószívekhez kell fordulnunk: a keresztény jótékony nőegyletnek (gyubuzgó, lelkes tagjaihoz).

A nálunk fenálló keresztény jótékony nőegyletnek legutóbb rendezett közgyűlése alkalmával a város közönsége vallás-

A „ZALA” tárcája.

A másvilágból.

— A „Zala” eredeti tárcája. —

Egyik ebéd után pipára gyujtottam és irgalmatlan tüstellelge temetkezve, elgondolkoztam, hogy milyen nagy komédia az egész világ. Bámulatos dolog, hogy több embernek el nem vész a kedve végig játszani a neki szánt komédiát! Bámulatos dolog, hogy még mindig annyi ember akad, akik kedvvel élnek ebben az influenzás, náthás világban!

Olyan rettenetes gondolatok hánytorgtak agyamban, hogy Hamlet királyi talán még odaát a másvilágon is megirigyelte tőlem.

Egyszer csak számból kihullott a pipa. Meghaltam.

Mig éltem, azt hittem, hogy a halát az örök megnyugvás, az örök megemmisülés.

Nekem még a halálban is csalódnom kellett.

A porhüvely, a test, az anyag meghalt rajtam, de szellemem élt.

Éreztem, tudtam — amint annak rendje, módja szerint kinyújtóztattak. Hallottam a fölöttem sírók jajszékélesését. Láttam, tudtam mindent, ami körülöttem történt. Szellemem, mint egy a testtől, az anyagtól különvált, önálló, láthatatlan lény, ott lebegett hideg hullám fölött: halhatatlan kísérője a halandó, elporladó, elenyésző testnek.

A lelkelem hullá szép, diszes ravatalon fekkadt. A „Részvéthez” címzett temetkezési vállalatot megszálta a hála érzelme. Életemben sok reklámot csináltam neki. A kis-Hild a cég összes halát ravatalomra rakta. Fényes volt, pompás volt. Hanem azért én mégis sokkal sziveseb-

ben láttam volna magamat még valami szentgyörgyvári pincszerezen is. Mert hát inkább szentgyörgyvári bor, mint ravatal.

Végzetlenül kíváncsi voltam: hogyan fognak engemet elemelni? Megmaradnak-e a mellett az egyszerűség mellett, aminek gyarló lényem rövid életét át kifejezője volt? Vagy talán valami olyan komédiát csinálnak, minőnek soha életemben barátja nem voltam s amiben az őszinte fájdalom kegyeletlenül divatos megtepesét láttam mindenkor!

Majd meglássuk!

Előbb arra kellett gondolnom, hogy miképen vigasztaljam meg síró, jajgató családomat?

En (a szellem) megmozdultam a ravatal fölött, hogy tán elszállhatok onnan.

A dolog szépen ment.

Oda szálltam az íróasztalomhoz, elhész a vén jószághoz, hogy megadjam az utolsó vigaszt.

A mint a tollat megérintettem, a vén íróasztal fájdalomosan recscent egyet, mintha kitört volna belőle az elfojtott zokogás.

Hát bizony mi régi, hűséges, elváhatlan pajtások voltunk! Te láttál engem, vén barátom, az életesemények eszeszélyes fordulatai közt mindig olyannak, aminő benső világom volt. Neked, előtéd nem hazudtam soha. Az embereknek hazudtam, a világ előtt képmutató voltam, — mert egész valómban megreszketttem mindenkor, ha a szánakozásra gondoltam. Vigadtam, kacagtam, elcselődtem sorsom fölött; arcomra csaptam a könnyelműség álarcát; szemökbe nevettem azoknak, kik felhős képpel huzták az élet-igát; azt akartam, hogy rossz, haszontalan embernek tartssanak, aki önmaga tapossa sárba azt a parányi szikrát, mit a jószágos Isten lelkebe oltott . . .

. . . Hanem ugy-e, vén barátom, mikor a színesz kifáradtan, elcsigázott idegekkel melléd ért: hogy roskadt össze! Hogy omlott föléd megrázó kitörésével a rejtegetett fájdalomnak. Teil azt soha

meg nem írta; egyetlen papíroszlány azt meg nem őrizte az emlékezetnek. Csak te tudod, te láttál, te jó, öreg barátom. És te olyan jól, olyan sirnémán tudsz hallgatni! . . . Nézd, nézd csak azt a porhüvelyt ott a ravatalon! Milyen csendes, milyen nyugodt az a színezarc! Jól eljátszotta szerepét . . . alhatik.

Talán még tovább merengtem volna ott „én” (a szellem) a régi vén barát fölött, de egyszerre zajt hallottam. Nem irhattam le a vigasztaló szöveget, hogy: „forduljatok segélyért szellemhöz, ha szükségben lesztek.”

Talpig feketébe öltözött uri emberek léptek szobámba.

Koszorukat hozták.

Nézem őket. Nini! Hisz ez a *Hajgató Sanyi*! Egy szentgyörgyvári kadarka-tökét cipei. A tökét szalag folyja körül a földögült *Katholikus Népbárd* címszalagjaiból, s fölirattal: „Szentgyörgyvár legőszintébb barátjának”. (T. i. én mindig azt sürgettem, hogy vagdalják ki a tökéket és ültesenek azok helyett kukoricát.)

Tovább nézek.

Ílát az a monoklis ur, nem a *Tuboly Viktor*, a „költo-kollega”?

De bizony!

Arcképes verskötetét cipei; azt akarja ravatalomra helyezni; nyilván, hogy megrendelőket gyűjtsék neki a másvilágon.

Megáll ravatalom előtt. Jobb lábát előre, fejét bátraszegi és (tudtam! tudtam!) beszél, és pedig (amit megint csak haláлом után hallhatam meg) választékos prózában.

— „Szegény poeta-kollegám, ki prózában irtad meg szatiraid legnagyobb részét, itt nyugoszol csendesen. Ajkadról elszállott az a különböző mosoly, melynek némaságában több szatira volt kifejezve, mint összes megirt és napvilágot látott munkádban. Kár volt minden tollvonásodért, amit

különbség nélkül megmutatta, hogy a humanitarius egyesületeket kitűzött nemcsak céljok elérésében segíteni tudja, és akarja is. Kétségtelen, hogy a ker. jót. nőegylet ily pártolási mellett csakhamar oly anyagi erővel fog rendelkezni, mely képebb teszi azt több irányban is gyakorolni a „jószív” munkáját, így módjában lesz tevékenysége körét a haza és emberiség érdekében mentül szélesebb alapokra fektetni.

És ha van valami, ami a „jószíviek hőz” életén kiált, úgy bizonyára a tartásba adott gyermekek sorsa az.

Hisz mi hívhatná őket inkább tette, mint e szerencsétlen és ártatlan lelkek szenvedése, hanyargatása és lassú kínos halálai való kivégzése!

Rideg rendőri ellenőrzés, (ha még oly szigorú is!) sorsukon nem segít; őket meg nem menti az életnek.

Erre odaadó, áldozatkész, ügybuzgó női szívek kellene, kiknek gyöngéd figyelmét semmi körülmény el nem kerülheti, kikben csodás leleményesség van megtalálni azt az utat, mit a férfi rideg esze törvények alkotásával, ezer szabályalkotással sem képes eltálatni.

Hozzájuk, a ker. jót. nőegylet jószívűveiből fordulunk a szegény tartásba adott gyermekek érdekében. Vegyük kezökbe az ő sorsuk kérdését! Legyenek azoknak az elhagyatott „senki” gyermekeinek is drágyaljai! Nem fog ez sok anyagi áldozattal inkább csak utánjárással, gondos ellenőrzéssel járni.

Nekünk igen alapos reményünk van, hogy az ő mindenre kiterjedő figyelmük, odaadásuk, áldozatkészségük és ügybuzgalmuk akadályozhatná meg legbiztosabban az anyagszínalást. Ők menthetnének meg legbiztosabban százakat, ezereket kiszámu nemzetünknek és a reánk váró édes hazának.

Hozzáik meg még ezt a lelkes hőleányi áldozatot és megáldja őket ezerszer a magyarok Istene.

Heti szemle.

Bécsből értesítik a „P. C.”-t, hogy mind azok a hírek, melyek a Felsőháznak állítólagos lemondási szándékáról szólnak, külön megcáfoltatást nem is szükséges mesével kapcsolatban bizonyos sensatio hajlás oldalról terjesztetnek, mint pl. a trónörökös törvényhozási rendezésének siettetése; egy intimátum, mely a Kossuth-kérdésben a kabinetiroda által küldetett volna Budapestre, stb. — Teljesen alaptalanok. Milyen hasonló sem történt, vagy még csak szándékban sem volt, miután egyáltalán nincs rá ok. A mi intézkedés a Felsőházi részéről a legújabb időben történt, az csupán csak a császár és király gyermekei és unokái magán vagyoni viszonyait illeti. Ez intézkedések csakis a gondos családapától erednek a a közjogot csak annyiban érintik, a mennyiben az illető személyek már születésüknél fogva közjogi tekintetek alá esnek. — A képviselőház minden nehézség nélkül megkezdte a kereskedelmiügyi tárca költségvetését. A képviselők határozottan hozzá akarnak látni a hasznos munkához és nem mutatkoznak oly jelek, melyek ama félelemre szolgáltatnának okot, hogy tán vihar rejlik az előkelő nyugalom mögött. — Budapest-Józsefvárosban Berzeviczy Albert államtitkár, Madary Gábor ellenében — jelentékeny szótöbbséggel — orsz. képviselőnek választották. — Bécs és Berlin között szintén telephon összeköttetést terveznek. — Falb legközelebbi kritikus napja január 20-ika lesz. — A német császár trónbeszédében kijelentette, hogy „a béke tökéletesen biztosított”. — Az angol portugál viszály a portugál kormány kényszerű visszalépésével végződött. — A brazíliai köz társaság ünneplési programja apr. 7-én megy végbe. — A spanyol király egészségi állapota jobbra fordult. — A honosági törvény revízióját illetőleg a bécsi Pol. Corr. budapesti levelezője arról értesíti, hogy a kormány az általános elvi szempontból való módosításához hozzáfogott; az erre vonatkozó novellát legközelebb a képviselőház elé terjeszt. — Pétervárról írják: „Az idevaló kormánykörök igen csodálkoznak azon, vagy legalább tetetik a csodálkozást, hogy „Európa” a bolgár kölesön miatt a portánál tett felszólalást oly feltűnőnek találta. Oroszország tartozott vele a saját pénzügyi állapotára, hogy ezt az inkább kereskedői, mint politikai lépést megtegye, de soha sem gondolt arra, hogy nagy diplomáciai casust csináljon a dologból, vagy azt éppen háború veszélyességig kiélesítse. A cár különben ma is tántoríthatatlan ama meggyőződésben, hogy végre mégis lábai elé borul Bulgária,

neki csak türelemmel várnia kell. — Az anilin irónnak szájba vétele a folytonos nedvesítéses mérgezésnek bizonyult. — Magerlingben a kolostortoron kívül még menedékhelyt is építettett a felsőházi rokkant vadászok és erdészek számára — New-Yorkban majd enyhe tél van, hogy nálunk nyárnak is majdnem beillenek. — Az általában elterjedt influenza napról-napra aggasztóbb jellegűt ölt. — Bécsben erdélyi községben a jegyzőt már el is bucsustatták, midőn az énekre fölébredt tetaszalott álmából. Az „al-huny” már teljesen fölépülve folytatja dolgát. Bellatino környékén a csendőröknek sikerült D. M. nevű csavargót elfogni, ki az ottani szőlőbogyók közt már 8 pinét feltört és 800 felgyújtott. — Háló- és étkező kocsik a magyar államvasutakon. A magy. kir. államvasutak vonalain közlekedő egyes vonatknál háló és étkező kocsik fognak forgalomba helyezni. Az étkező kocsik csakis 1-5 vagy 2-od osztály gyorsvonatu menetjeggyel ellátott és csakis étkezni szándékozó utasok által az étkezés tartamára használatos. Kézi podgyász az étkező kocsikban nem helyezhető el. Az utazók jogosítva vannak a hálókocsikban helyet előre is megrendelni, a melyért azonban külön 50 kr. megrendelési díj fizetendő. — Pécsen egy bokros tagu család, hogy megmenekedjék a sok boldog újévet kívánóktól, nagy papírra rápingáltta, hogy „Az egész család influenzában fekszik!” Senki sem mert bemenni hozzájuk, a sikerült neki több rendbeli piculáját az influenza révén megmenteni. — Egy kedélyes fiatal ember barátjait 7 drb. varjusított vendégelte meg fogolyház gyanánt, mit azok — minden észrevétel nélkül — jóízűen el is fogyasztottak. „Nem tudjuk, mitől hizunk!” — Szent-Andráson egy kilencvenkilenc éves polgármester ma már századik unokájában, illetve dedunokájában gyönyörködik. — Klagenfurtban f. hó 15-én heves földrengés volt. — Grácban egy egylet alakult, melynek tagjai — egészségi szempontból (!) — felhagynak a kalaplevegő köszönéssel a csak katonásan köszönnék.

Tanügy.

A zalamegyei általános tanítói testület központi választmányának f. hó 5-én tartott gyűlésében előterjesztetett a III-ik egyetemes tanítógyűlés végrehajtott bizottsága nevében a hazai tanítói testületekhez intézett felhívás. A központi választmány a IV-ik egyetemes tanítógyűlés napjára egyhangulag augusztus hó 24-ét ajánlotta, mert így előzőleg megtartható a megyei tanítótanácsi gyűlés, azon az egyetemes gyűlésen tárgyalandó tételek megvitathat-

az emberek mulatására irtal. Egy hélig beszélnek rólad (ha igaz!) azután letesznek a napi-rendről. Egy-két esztendő múlva már azt se igen fogják tudni: hol vagy eltemetve? Tudom ugyan, hogy ezzel a te cinikus lelked nem sokat törődik; de fáj minkünk, irótsáidnak, akik életedben semmivel sem becsülünk többre, mint a publikum. Amde majd másként léssen a te sorsod ott a magasságbeli trónusánál, a nagyszellemek társaságában. Ott majd bizonyára magad is be fogod látni, hogy sokkal többre mentél volna az életben is, ha poétai vénádat egy két alkalmi költemény, egy-egy pompás alkalmi felkőszöntő teremtésére fordítottad volna. De te mindig ellensége voltál az alkalmiságnak. Szeretném tudni: mit fogsz rögtönzni Szent Péternek, ha (mint poétát: jogosan) vers nélkül nem ereszt be a menyország ajtaján! Elhoztam verseimet. Ha megszorulsz, csapd föl akárhol! Azok bizonyára imponálni fognak a legfelsőbb miniszternek. Könyvemet azután tedd le a legfelsőbb Ur trónusához. Stemplit nem tettem rá. Ott csak nem fogják meglelelni. Költemény-kötetét vitte ravatalom felé és oda illesztette a szent-györgyvári szőlőöke mellé.

Tessék! Itt van a halál ironiája! Amiktől életemben legtöbbet fáztam, amik legtöbbszor borzongatták idegeimet, most ravatalomat díszítik. Alig vártam, hogy fölém tegyék a koporsó födelét. Nem soká kellett várnom.

Jöttek a barátok.

Elül: Pichler-Pali, barátom.

Szomorú volt nagyon. Megállott ravatalom előtt és végig tekintett rajtam, mintha mondta volna: — „Na Sanyi, te is okosabbat csejelkedhetél volna. Látod, látod hova juttattja az embert a szabadkőművesesség!”

(Mert ő engem életemben mindig szabadkőművesnek tartott.)

Szerettem volna oda szólni neki, hogy tujjad Pali!

„Szerelmes Jánosom, most hozzád fordulok Keskeny koporsómban immár nem mozdulok.”

Elbucuszattak szépen.

Letettek a sírba. Rám hanyták a földet, csakugy kipegett, kopogott, zuhogott a koporsóm födelé.

Az éneklők szolozmája mindegyre elhalóbbá lett, végre nem halottam semmit.

Ekkor elveszítettem öntudatom. Iszonyu mély álomba merültem.

Aludtam ... aludtam ... borzasztó tengernyi időn át ... talán 300 esztendőn is tul.

Egyszer aztán megint fölébredtem.

Hova érhetett odafönn eddig az idő?

Vártam, hallgatóztam.

Léptek zaja hallatszott.

Két előkelő egyénlépelt síromhoz.

Ugyan kik lehetnek?

— Hát ez volt a temető, ezélt 300 esztendővel? — szölt az egyik úriember.

— Igen — válaszolt a másik — akkor egyik ösöm ült a polgármesteri székekben. Ő kezdte meg a temető rendezését. A betelezés munkája nekem maradt volna fönt bizonyára, ha szép-apám más helyen nem nyíltat vala temetőt.

— Hát mért nem építették már be ilyen hosszú időn át. Hisz ez legszebb, legegészségesebb része lenne a városnak.

— Igen egyszerű okból, barátom. Ide van tervezve az állandó színház. A színház-alap gyűjtése ugyanazon ösapám polgármestersége alatt kezdődött, ki e temető rendezését megkezdette. És már abban az időben kiszámította egy akkor itt élt kegyesrendi tudós matematikus, valami Csintalan Pál, hogy a színházalap éppen akkor fogja a kívánt mennyiséget elérni, mikorra e temető sírköveit teljesen megőrli az idő foga.

Sírom fölött egy korhadt szomorúfűz állott.

Ezt elkezdették vizsgálni.

A polgármester barátja megtapogatta a fát.

— Rendkívül idős ta. Vajjon kinek sírját ültethették?

— Ezt? Ugy mondják, hogy itt egy rettenetes uzorás sírja van, aki egész családokat tett tönkre, juttatott koldusokra. Csodálni való, hogy százszor, ezerszer megátkozott sírja így épen maradt, hogy gonosz csontjait ki nem szórta a föld.

Tyűh! miő beszéd ez? En: uzorás? Hát ilyeg. vérázító ironia van még a megsemmisülésben is?

Megrendült koporsóm. Megrendült porhüvelyem. Valami titokzatos, éltető meleg futotta át, fagyos testemet.

Megrázkodtam.

Értemben vér forrt. Karjaimban erő pezsdült.

Kitértem a sírból.

Babóchay polgármester urat nem tudom: hányadik unokájának megragadtam karját; nyakon csíptem ismeretlen jobaráját is ... és vittem, ragadtam őket egyenesen a városbáz archivumba.

Kis asztalkája előtt, a poros aktákba merülten ült ott Bátorfi Lajos barátom.

— Servus Lajos! te még most is élsz? Keres csak elő, kérlek, valami háromszázados aktát, amiből ezeket az urakat meggyőzhetem, hogy én uzorás sohasem voltam.

Bátorfi nem szólt.

Megérintettem a szájában lógó pipát. Hát uramfia: nem élt! Mumivá lett a városi irattár rendezése közben.

— Hát őt mért nem temetted el? kérdém a polgármestert.

— Őt tartottuk meg titkárul az állandó színházhoz.

— Hahaha! Hihih! Hohoho!

Elfogott a nevető görcs.

Csakugy zökögtem a nevetéstől, mikor már felnyíltak szempilláim is.

A számból kihullott pipa ott hevert iróasztalom mellett.

tők lesznek, s akik esetleg Szent István napra akarnak felrándulni, azok egyuttal az egyetemes gyűlés napját ugyanakkor bevárhatják a azon szinten résztvehetnek.

Az egyesületek által már eddig ajánlott a szintén a felhívásban foglalt tételük mindegyikét elfogadta a központi választmány s elhatározta, hogy azokat az egyes járásköröknek megvitatás végett kiadja azzal, hogy határozza taikat a központtal közöljék s a központ a megállapodások eredményét a megyei tantestületi ülés elé terjeszti.

Hogy pedig az eddig ajánlott 14 tétel mindegyike kidolgoztassék, a központi választmány az egyes tetteket a járáskörök között felosztotta. Mindegyik járáskör tartozik tavaszi közgyűlésen a részére kijelölt tetteket megvitatni s megállapodásának eredményét a központi választmánnyal tudatni. Az egyes járáskörök — természetesen — a részükre kijelölt tetteken kívül jogosítva vannak esetleg a többi tétel megvitatására is bocsátkozni.

A muraközi járáskör részére kijelölt tétel megvitatását végezték: 1. A magyar nyelv tanításának általánosítása a beszéd és értelemnyelvi korlátok alapján. 2. A tanítóképző intézetek reformja s a tanítóképző tanárok kiképzetése. 3. A kézimunka az iskolában. A nagy-kanizsai járáskör részére: 1. A népiszkolai tanterv módosítása, tekintettel az osztott és osztatlan népiszkolákra. 2. A népiszkolai tanfolyvok s ezek bírálatának kérdése. 3. A tanítói állás biztosítása s a tanítók szolgálati viszonyainak szabályozása (szolgálati pragmatika). A zala-egerszegi járáskör részére: 1. Nemzeti iskolák felállításának kérdése s a neveléstudomány magyar nemzeti alapon való megteremtése és fejlesztése. 2. Az Eötvös alap ügyének rendezése. 3. Iskolai egészségügy: A keszthelyi járáskör részére: 1. Az állami szakszerű tanfelügyelet szervezése, tekintettel a néptanítók előléptetésére. 2. A rajz és tornatanítás a leányiskolában. A sümei járáskör részére: 1. A tanítói közszellem állandósítására vonatkozó elvek fejtegetése. 2. Az általános és kötelező megyei tantestületek szervezése. Az alsó-levendai járáskör részére: 1. A kisednevelés ügyének országos törvény által leendő rendezése. 2. A realismeretek tanításának módja és eszközei.

A járáskörök választmányai lehelyesebben tesznek, ha a járáskörök részére kijelölt tettek kidolgozására előadókra kérnek tel, akik a járásköri közgyűlés elé kézzel javesallal járulnak. (A nagy-kanizsai járáskör választmánya — mint értesülünk — már t. hó 20-án ez érdekelni gyűlést tart.)

Fűhívás az Eötvös-nap érdekében. A „magyarországi tanítók Eötvös-alapját gyűjtő és kezelő orsz. bizottság” nevében tisztelettel kérjük fel ügyfeleinket, valamint azon nemeskeblű emberbarátokat, kik tanítói orsz. jótékony intézetünk ügye iránt jóakarattal érdeklődnek, emlékezzenek még a szegény tanító-özvegyekről, árvaokról, a nyugdíjban nem részesíthető kerdemült agy tanítókról, valamint a főlsőbb tanintézetekben jelesen tanuló szegénysorsú tanító-gyermekekről s küldjék be egy frtnyi évi járulékaikat, illetőleg kegyes adományukat az alap pénztárhoz. Orley János, igazgató-tanítóhoz (Budapest, VIII. ker. Szentkirályi-utcai népiszkola) még f. é. január 24-ike előtt annyival is inkább, mivel a lefolyt évről szóló zárszámadásunk január 25-ikén fog megtartatni s így a később érkező öszvegek már nem szaporíthatják a jelen évben kiosztásra kerülő segély-összegeket és ösztöndíjakat. Sajnosan kell tapasztalunk, hogy jelen évi tiszta rendes bevételünk, mely 2084 frt 58 krt tesz, a múlt 1888-ik év bevételéhez képest nem hogy emelkedést, de csökkenést mutat s így újból fájt szívvel kell majd létünk azt az elszomerítő arányt, mely jogosult folyamodóink nagy száma s a rendelkezésünkre álló összeg csekélyisége között létezik. Sok inséggel küzdő tanító-családot és árvt kellett orsz. ösztöbizzottságunknak a legutóbbi kiosztásnál is üres kézzel elbocsátania, s ha jelen évi bevételünket ügytársaink hátralekös évi járulékaival s a jólelkű emberbarátok támogatásával január 25-ike előtt már nem lesz módunk gyarapítani, a jövőben még nagyobb számmal lesznek ama szerencsétlenek, kik az Eötvös-alap jótékonyágába vetett utolsó reményükben is csalódva, a kietlen nyomor keserű érzetéhez a teljes elhagyatottság tudatát is fogják társul kapni. Hogy ez meg ne történhessék, a könyörütlő emberszeretet szent nevében emeljük fel esdő szavunkat, kérve kegyes meghall-

gatást! Budapest, 1890. január 2. Luttenberger Agost, titkár. Péterfi Sándor, elnök.

Az „Eötvös alap”-ra felső leányiskolánk 2-ik osztálya befejezven gyűjtését — mi ről lapunkban már említett tettünk — eredményét a következőkben közöljük és nyugtázzuk:
Demszky Laura és Kalivoda Magda gyűjtése a 685. sz. főiven és csatlóványán: a nagy-kanizsai casinó több tagja 7 frt 60 kr., Wittigerné 30 kr., Kalivoda János 50 kr., J. K. 20 kr., Wasztiné 30 kr., Czengerné 20 kr., Leszerné 20 kr., X. Y. 30 kr., Z. 30 kr., P. J. H. I. 50 kr., K. 30 kr., N. N. 40 kr., R. A. 20 kr. Összesen 11 frt 30 kr. *Hagyórosy Margit és Gerstner Mari* gyűjtők ivén: Pfaff T. 50 kr., Nentwich 50 kr., Saller 20 kr., N. N. 20 kr., F. K. 30 kr., Beloniné 20 kr., Bartáné 20 kr., Berdinné 20 kr., Nyuliné 20 kr., K. M. 20 kr., Sümeginé 20 kr., Bentzik 50 kr., dr. Neusiedler Antal 20 kr., Hertelendy Béla 1 frt. Összesen 4 frt 80 kr. — *Lázár Iza* gyűjtő ivén: dr. Tripamer Rezsóné 50 kr., Szizgrit Gizella 50 kr., N. N. 20 kr., Rajky Lajos 1 frt. Pihálné 50 kr., N. N. 30 kr., M. A. 20 kr., Györfly János 1 frt, N. N. 20 kr., Könyves 20 kr., H. G. 20 kr., N. N. 20 kr., F. Paulin 20 kr., Veber Anna 20 kr., N. N. 20 kr., N. N. 20 kr., Gödörházy István 40 kr. Összesen 6 frt 20 kr. *Mair Hermin és Litfay Gizella* ivén: Fischel Fülöpné 50 kr., Irmel József 50 kr., Milhofer Ödön 50 kr., Práger Béla 50 kr., N. N. 20 kr., Marton Adolf 30 kr., N. N. 30 kr., N. N. 20 kr., Udvardy Sándor 20 kr., Miltényi Sándor 15 kr., Doór 20 kr., Keller Mátyás 10 kr., Danta 20 kr., N. N. 10 kr., Strem 30 kr., Kozma György 50 kr., Wuckics Jánosné 30 kr. Összesen 5 frt 5 kr. *Junker Anna* ivén: Prinz Józsi 10 kr., Bühm Mihály 10 kr., Markó Jenő 20 kr., Grosz Samuné 10 kr., Sontág 20 kr., Gergely Pista 20 kr., Niklas H. 10., Krippel Kamilla 20 kr., Bettheim Szigfriedné 10 kr., S. S. 10 kr., Dauscha Ottoné 10 kr., Páltyné 10 kr., T. B. 20 kr., N. N. 20 kr., Unger 30 kr., N. 20 kr., R. 20 kr., Gerhauer Sándorka 10 kr., N. N. 4 kr. Összesen 2 frt 84 kr. — 2-ik számú ivén: Junker Antal 10 kr., Rotschild Zsigmond 40 kr., dr. Taboly Gyuláné 50 kr., Orosváry Lujza 20 kr., Hertelendy Béla 1 frt, Turpovszky Aranka 50 kr., Nentwich Gyuláné 50 kr., Miltényi Sándorné 40 kr., N. N. 20 kr., Pregelj Péterné 20 kr., Vernigg Henrik 20 kr., Schild Antal 20 kr., Ibl János 20 kr., Them 10 kr., R. P. 10 kr., Wirth Lujza 20 kr., Wlassák Emilia 20 kr., Kudich Lajosné 20 kr., Szavári Sándorné 10 kr., Kotik Fani 10 kr., Ott Katalin 10 kr., N. N. 10 kr., Fialovitsné 50 kr., Hlatkó 40 kr., ifj. Csémits Károlyné 40 kr., X. Y. 10 kr., Feberanger Amália 10 kr., Petrits Magda 10 kr., Novák Mari 10 kr., Wissiak 10 kr. Összesen 7 frt 60 kr. *Tass Gizella* ivén: Karczag István 2 frt, Bibra Anna 1 frt, Weiser Józsefné 1 frt, Gutmann Vilmosné 1 frt, Grünhut 50 kr., Lengyel Sarolta 50 kr., Eisinger Nanette 50 kr., Reichenfeld Ignáczné 50 kr. Összesen 7 frt. *Hucksteil Irén és Kohn Anna* ivén: dr. Rothschild Samuné 1 frt, Karczagné 1 frt, dr. Hauser Jánosné 1 frt, Oszesly Antalné 50 kr., dr. Filöp Kázmérné 40 kr., Lengyel Bernátné 50 kr., Kohn Henrikné 30 kr., Fesselhoter Józsefné 1 frt, Dezső Héláné 50 kr., özv. Molnár Ferenczné 50 kr., Bogenrieder Józsefné 50 kr., Goldschmidt Dávidné 1 frt, Caizmadia Imréné 50 kr., Schiffer Kálmáné 40 kr., Kronenberg 20 kr., ifj. Blau Károly 50 kr., Gút 30 kr., Szegő Gyula 30 kr., Garai Benóné 30 kr., Gerő Józsefné 30 kr., Sveincker Ferenczné 30 kr. Összesen 11 frt 30 kr. Összes gyűjtés 56 frt 09 kr. Ehhez H. S. tól tagsági járuléka 1890-re 1 frt. Főösszeg 57 frt 09 kr. Kiegészítve 57 frt 10 kr. Mely összeg a központi gyűjtő-bizottsághoz Budapestre beküldetett. A nemeslelkű, szives gyűjtők és adakozók fogadják az ügy nevében leg-hálásabb köszönetünket!

Igazsá van. A „M. K.” — „A legeltesési jog szabályozása” című cikkében többi közt ezeket olvassuk: A vizjogi-törvény ugyan felölelte a rétmivélés érdeket, de hogy népességünk ennek elemeivel megismerkedjék, arról nem gondoskodott senki. Svájcban meg tudják ezt csinálni a népnevelés körében. Ott a néptanítók oktatják a népet, az alpesti tanyagazdaságban oly nélkülözhetlen rétmivélés elemeire. Hogy vajjon megoldandó-e ezen kérdést úgy, miként azt a kormányzat a hygienia kérdésével téve, hogy t. i. a népiszkolák tantárgyait egygyel megszaporítjuk: abban Tamások vagyunk. Egészen más emberanyag kellene ehhez mint a mi-

lyennel a felekezeti népiszkolák tanterületének tagjaiban birunk. S más emberanyag nevelésére vagyis a jövőre sem építhetünk e téren, mivel a tanítók dotatiójának kérdését teljesen elhanyagoltuk. A felekezeti tanítók dotatiójának jelenlegi rendszere mellett hiába nevelünk új nemzedéket a tanítói pályára, hiába tűzünk ki a tantervben új tárgyakat és feladatokat. „Es bleibt doch Alles bei im Alten”, mint a német mondja. S ez nem is lehet másként. A nyomorral küzdő néptanítóktól nem várhatunk oly szellemi rugékonyságot, mely megkivántatik ahhoz, hogy népességünk kulturális felemelésében hatékony tényezőként működhesse nek közre. A magyar állam-szervezet kulturális missiója, a magyar nemzeti kultúrálam egész problémája kerül a néptanítók dotatiójának kérdésével összefüggésbe. Az elemi tényezők a magyar állam kulturmunkájában csak a néptanítók lehetnek. Ha a közgazdászati igazgatás bármely részében a haladás feltételeit az állami szervezet kulturmunkájával megteremteni megkísérüljünk: a néptanítóknak kell erre a megfelelő elemi szerveket keresnünk. S épen itten akadunk meg teljesen. A mostani néptanítók „ed részével ilyen feladatokat nem lehet megoldani, mivel a létért való küzdelem emészti fel minden erejüket, bénítja meg minden szellemi rugékonyságukat. Ime hová vezetett minket a rétmivélés kérdése. De a ki az állami szervezet organikus természetét ismeri, nem fogja a fentieket aliberrationál tekinteni.

Az influenza. Budapestén a tanárok, tanítók valamint a tanulók nagyszámu megbetegedése folytán, az összes elemi-polgári-és realiskolákban az előadások már jan. 11-től beakadályozott 20-káig szünetelnek.

A zongora-kultúrálva — írja a „Gy. K.” — nem sokat nyert a nőnevelés ügye, sőt sok esetben káros hatását érezzük. Az erőszakolt, tulhajtott nevelés a nő szellemének a magasabb kiképzetetésre való forszírozott terelése sok szerencsétlenségnek lett forrásává.

Az urhatnamság, a gazdagokat megillető cselekmények nevelésén utánzás nemzedékeket tett már tönkre.

A francia nyelv és a zongora nagy barázdákat vont a társadalom körében. Az a kizsaszony, a kít a szülők — talán a legnagyobb áldozatok árán — tanítottak meg francziál beszélni és zongorázni, azt hiszi magáról, hogy ő műveltebb, mint az a jó nevelésben, háziasan, polgárisan nevelt leány, ha az felsőbb iskolákat végzett is.

Sok szerencsétlen nő kezeinek finom, sima bőrével tünteti urias nevelését. Szegénységük a szalagokba temetik el, amikkel telekagatják ruhájuk minden csöcskét.

Elszomorodik az ember, ha a farsangi bállok parkettjén találkozik ezekkel a szegény, bánálatra méltó „művelt” teremtesekkel. Finom selyem entréjük vagyonos ember gyermekeit sejteti velünk, pedig az utánuk tipegő gardesdamerőf igen jól tudjuk, hogy mily verejtékező munkával keresi a mindennapi kenyeret.

A kis hivatalnok nem meri táncra vinni a selyem ruhás, finom kezű kizsaszonyt, mert hát ez nem ő hozzá való. Neki háziasan nevelt, munkához szokott nőre van vágyódása, — nem olyanra, akinek olyan nagyon finom keze van! Az iparos meg épen nem mer közeledni az „uri dámához”, aki elszakadva a bál közönség tömegétől, külön széken árulja a „petrezselymet”.

A nevelés átka tehát külön padra ülteti azokat, a szerencsétlen szegénysorsú nőket, akik a házias gazdálkodás és munka elől kitérve, odahaza csakis újjászakák körmére fordítják a főgondot.

A társadalomban szánakozással néz reájuk a szegény és gazdag egyaránt. A megváltó hajadonok kontingensét ezek szaporítják. Ők azt hiszik, hogy szépségük és műveltségük elég arra, hogy jó parthiet csináljanak, ha szegények is. Elteletik, hogy a vagyonos ember szép és művelt leányt kap, gazdagot is, s olyant, a ki nem reitel a házi teendő körül szorgoskodni. Ezeknek a női proletároknak egyik kiváló ismertető jelük, hogy irtóznak a konyhaszagtól. Szorgalmas, dolgozó, jó gazdaasszonyt keres ma minden háziasulandó férfi. A zongora és francia nyelv még nem elég a házi boldogságra. Korántsem akarjuk azt állítani, hogy akár a zongora, akár a francia nyelv-tudás fölösleges, s hogy épen ezek képeznek a női proletárokat; de igemis állítjuk, hogy emezeknek csak úgy lehet értékük, becük, ha nem riasztják el nőiket a családi élet me-

legítő tüzhelyétől s az azzal járó kötelmek teljesítésétől; mert a jó nő kvalifikációját nem az szabja meg, hogy mi mindent tud, hanem az, hogy azok között, a miket megtanult, megtanult-e főzni, sütni, varrni stb. A főri-osztály leánya ezekben bátran szűkölködhetik: a szakács, a szabó pótolni fogja az ismeret hiányát; ezeket ismeret búsán honorálhatja az apa erszénye; de a középosztályú leánynak nem lehet, nem szabad így gondolkodnia. Csak egy vonás a képből. Aki ráismer a hajra, törekedni fog gyökere orvoslásra. Atyák, anyák, leányok, nektek, rólatok, hozzátok szól a nóta.

Irodalom és Művészet.

A Hét. -ből, Kiss József új hetilapjából, megjelent a második (1. hó 12-iki) szám is, s ezzel a lap most már benne van a rendes kerékvágásban. Az olvasók minden vasárnap rendszeresen a kezüköz kapják az új közlőnyt, melyet sajtó és közönség oly kiváló és lényes fogadtatásban részesített. — Az érdekes cikkek közt közli ez a füzet az Ambrus Zoltán „Carmela” cikkének folytatását s Munkácsy Mihály egy kiadatlan levelet 1865-ből, mikor a nagy festőnek még az óráját és gyűrűjét kellett becsapni, hogy Bécsből hazatérhessen. Ez a levél a nagy festő életéből rendkívül érdekes adatokat tartalmaz. Van eleven Heti Krónika, nagy irodalmi rovat s több különböző apróság. A címlap ezúttal Teley Samu gróf, a kitűnő Afrika-utazó egy jelmezes arcképet közli, mely a grótot érdekes keleti pongyolában tünteti föl. Szóval a füzetben is tömérdek az olvasni való s mi az új lapot minden olvasónknak teljes megnyugvással ajánlhatjuk. A lap előfizetési ára egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr. s egyes számok 20 kr-ával kaphatók. Az előfizetési pénzek Hornjanszky Viktor akad. könyvkereskedésébe (Akadémia-utca 4. sz.) küldendők.

Zenei folyóirat. Egy, ez ideig még nem létezett, de zeneészeti viszonyok között nélkülözhetetlen és hézagot pótló zenei folyóiratra vettünk előfizetési felhívást. A folyóirat „Kis Művész” cím alatt jelenik meg havonként egyszer 8 dal-tartalommal, énekre és zongorára írva. Mint a folyóirat címe is mutatja, a gyermekvilágnak van az szánva, annál is inkább, mert a dalok oly módon lesznek zongorára írva, hogy kezdő zongorázóknak se okozzon nehézséget azoknak eljátszása. Nagy súlyt fog a szerkesztő kiadó fektetni a dalok szövegeire is, legjelesebb gyermekversiroink költeményeit zenésítve meg, hogy ez által is a gyermekek kedélyállapotának, szívének, lelkének nemesisét tűzze ki leladatául. A „Kis Művész” nemcsak az ifjúságnak lesz kedvenc szórakoztató zenealapja, de ama felnőtteknek is, akik kevesebb technikával bírnak a zongorajátékban előfizetési ára: Egész évre 4 frt (12 füzet), félévre 2 frt (6 füzet), negyedévre 1 frt (3 füzet), egyes szám ára 50 kr. Az „Eredeti Magyar Dal-tárral” együtt: Egész évre 8 frt, félévre 4 frt, negyedévre 2 frt. Előfizetheti Hoós János, kiadó-szerkesztőnél Bécsben. (Hunyadyutca.)

Műkedvelő-előadás. A helybeli iparos-íjáság vizgalm-rendező bizottsága — részben beteg-s önképző-egylete, részben pedig a „Nép-könyha” javára — 1. hó 12-én másodikzor is színre hozta „A cigány-népszimfűvet”, de ezúttal — dacára a „közkívánat”-nak — már sokkal kevesebb anyagi eredménnyel; — a szereplők azonban most is elég sikerülten megállták helyüket, kiválóan pedig Szelig Fani, Lirheim Teréz, Szilák Andor, Metz Lajos, Tóth Lajos sat. Az előadást kedélyes táncművészség követte. Elismerés a derek iparos ifjúságnak!

Különfélek.

Kitüntetés. A hivatalos lapban közlött királyi kézirat szerint ő Felsője, személye körüli magyar minisztere előterjesztése folytán Füssy Tamás, a zalavári Szt. Benedek-rendi apátság perjelének, a Szt. István társulat volt érdemes igazgatójának, az egyház, a tanügy és irodalom terén kifejtett sok évi hasznos munkássága elismerésül a Ferenc József rend lovagkeresztjét adományozta.

A kir. táblák decentralizációjára. A „Pesti Hírlap” pár nap előtt azt a hírt hozta, hogy a kir. táblák decentralizációjára vonatkozó törvényjavaslat legközelebb a képviselőház asztalára kerül. Elsorolta azokat a városokat is, miket a törvényjavaslat kir. tábla székhelyekül

kijelöl. Ezek között városunk nincs. Más oldalról a „Jagt. Közlöny” e hírek azt a részét, hogy az igazságügyminiszternek a kir. táblák decentralizációjának keresztülvitele képezi leg-sürgősebb feladatát, — szintén megerősíti. De hogy a „Pesti Hírlap” a helyek kijelölését illetőleg nem a legmegbízhatóbb forrásból értesült, — bizonyítja a Jagt. Közlöny-nek az a kijelentése, hogy: „A minap már elküldött a főispánokhoz a miniszteri megkeresés, hogy ama városokkal, melyek feltörvényszéki épület és felszerelés iránt ajánlatokat tettek, magukat érintkezésbe tévén, az ajánlatok biztosítása iránt kellően intézkedjenek, mire a képviselőtestületek, a közgyűlés elhatározása okvetlenül megkívántatik.” Városunk szintén az ajánlatot tett városok sorában van, de a „Jagt. Közlöny” által mondott irányban meg semmitelő tárgyalás nem történt. Még másutt sem történhetett, mert a „Pesti Hírlap” írja, hogy ott f. hó 22-én rendkívüli közgyűlés lesz, melynek egyetlen tárgyat a netán oda helyezőndő kir. tábla felszerelése és elhelyezése tárgyában tett tanácsai előterjesztés képezendi. — Az ügy jelen stadiumában tehát városunk részéről annak sürgőssége torog fenn, hogy a polgármester úr az igazságügyminiszter urhoz intézett memorandumot immár haladéktalanul rendeltetési helyére juttassa.

Rédey István. Gyászjelentés hozta a leverő hírt, hogy lapunk egyik igen tehetséges dolgozójáról Rédey István, meghalt. Betegségéről hírt sem hallottunk, csupán az volt feltűnő, hogy tavaly óta — holott azelőtt több ízben megkereste lapunkat hangulatos és valódi költői tehetségről tanuskodó verseivel — teljesen elhaltatott. E hallgatásnak az előtűnik fekvő gyászjelentés adja meg mélyen elszomorító magyarázatát. Benne a magyar szépirodalomnak egy igazán hivatott munkása dönt ki, úgy szólván ismeretlenül, félúton. Munkái bizonyára a család birtokában vannak s nyilvánosságra lesznek hozatva. Akkor alkalmunk lesz nekünk is e szerény megvonultságban élt s fiatalon sirba hanyatlott költőt — habár csak halála után — tehetségéhez képest méltatni. A család által kiadott gyászjelentés így hangzik: „Alulírottak szomorodott szívvel jelentik Rédey István földbirtokosnak, a magyar szépirodalom egyik szerény munkásának, élete 34-ik boldog házasságának 5-ik évében f. év január 12-én tüdővész következtében történt gyászos elhunytát. Köveskalla, 1890. január 13-án. Áldás és béke poraira! Vörösmarty Gizella az elhunytnak özvegye, öz. Rédey Gáborné szül. Fodor Katalin az elhunytnak édes anyja, Rédey András az elhunytnak testvére.”

Gyászír. Dr. Sass Elemér, ki városunkban hosszabb ideig mint kir. ügyész működött s távoztaival oly szép emléket hagyott maga után az itteni társadalmi körökben, hosszúságos szenvedés után meghalt. A család által kiadott gyászjelentés ez: „Özvegy Sass Elemérné, Bibó Róza, maga és kis gyermeke István, Dr. Sass István Toinavármegye főorvosa és neje Balogh Maria mint bánatos szülők, István és László mint testvérek, Bibó György és neje Zsény Róza mint ipa és napa s gyermekeik és az összes rokonság nevében, fájdalomtól megtört szívvel jelenti felejtethetlen férje, a legjobb édesapja, szerető fia, testvér, vő és rokon Dr. Sass Elemér szépszárdi kir. törvényszéki ügyészenek, élete 33-ik, boldog házassága 6-ik évében, folyó évi január hó 12-én, hosszúságos betegség után, Budapesten bekövetkezett gyászos elhunytát. A korán elhunyt nézve, kinek elméjére rövid egy évelőt örök homály borult, csak megváltás lehetett a halál. Nyugodjék békében! — Tiry János földbirtokos, a csereszeg tomaji nagy és pompás Becker-féle szőlő tulajdonosa, f. hó 14-én 64 éves korában meghalt. Holttestét Cs. Tomajon f. hó 15-én beszentelték és Budapestre szállították a kerépesi temetőbe.

Főkántori jubileum. Karsmaroff Leo, a helybeli izr. hitközség főkántora f. hó 11. ülte meg itteni működésének 25-ik évfordulóját. A hivatását ezen hosszú idő alatt oly méltón bejárta, lerfű e napon minden oldalról igen szíves övatiókban részesült. Tiszteletére a zsinagoga ünnepi fényben uszott; az énekkar alkalmi zsoltárt zengett és dr. Neumann Ede főrabbi a nyílt trigyladanál papi áldásban részesíté azon férfit, ki nemcsak mint hivatalnok, hanem mint ember is egyaránt dicsérre vált hitközségének. Istentisztelet után a küldöttségek egész hosszu sora tisztelgett az ünnepelt férfinál, ki 25 éven át teljes odaadással élt hivatalának és ki művészi énekével, valamint az énekkar kitűnő kiképzése által az istentiszteletet olyan nívóra emelte,

minőnek mondhatnók: nagy földön csak igen kevés község örvend. A tisztelő küldöttségek üdvözlő iratokat és értékes emléktárgyakat nyújtottak át a jubilánsnak; üdvözlő iratok, táviratok és levelek a világ minden tájáról százával meg százával érkeztek, és a kanizsai izr. hitközség valóban büszke lehet olyan tisztviselőre, ki ország-világ által ünnepeltetik.

Orpheum. Az helybeli izr. nőegylet február hó 8-án tartandó orpheumi estélyére a próbák már nagyban folynak. A vizgalm, tekintettel az előre látható nagy látogatottságra, a választmány egyhangú határozata szerinti a „Polgári Egylet” nagytermében fog megtartatni.

Farsang. A nagykanizsai Polgári Egylet 1890. évi február hó 1-én saját helyiségében egyélt bált rendez. Rendezők: Arvay Lajos, Baboss László, Balogh Miklós, Belus Lajos, Bereczky Viktor, Dolezal Ferenc, Faics Lajos, Falb Adolf, Dr. Friedl Ödön, Goldhammer Károly, Halas Gyula, Halls István, Halvax Gyula, Dr. Kiss István, Kovács Ferenc, Kovács Lajos, Körmeny Zoltán, Lenkei Fülöp, Dr. Lőke Emil, Makara Iván, Dr. Mayer Ferenc, Marosi Lipót, Molnár Elek, Nagy Dzsóz, Dr. Neusiedler Antal, Olop Ernő, Oszterhuber László, Perhacs Miksa, Dr. Pécöz József, Pihál Viktor, Plosszer István, Dr. Rácz Kálmán, Reznek Károly, Dr. Srem Todor, Svastits Gejza, Svastits Zoltán, Székely Tivadár, Dr. Szűts Miklós, Tripammer Gyula, Zayódnak Alajos. Kezdeté 9 órakor. Személy- és karzatjegy 2 frt, családijegy 4 frt, páholyjegy 10 frt. Jegyek előre válthatók az egyélt helyiségekben s a bál estéjén a pénztárnál. — A Kanizsai Polgári (Lvasókör pedig 1890 évi január hó 19-én saját helyiségében tart táncvizgalmat. Belépti díj: család 40 kr. családtagok személyenkint 20 kr. Kezdeté 7 órakor. A tisztá jövedelem a könyvtár gyarapítására fog fordítatni. — A keszthelyi ipartestületi kebeleben alakult bizottság 1890. évi január 25-én az „Amazon” nagytermében az ipartestületi könyvtár javára táncestélyt rendez. Rendezők: Nagy István r. b. elnök, Bernáth József, Bognár János, Csah Ferenc, Farkas László, Govorosin György, Harnaschläger Ferenc, Huss Ferenc, Kardos Gábor, Molnár Albert, Regensperger Ferenc, Riersch József, Salamon János, Sardy János, Szabó János új, Szabó József, Szalay Ignác, Véháp Ferenc, Véháp Lajos, Belépti díj 80 kr., családijegy 3 személyig 2 frt. Kezdeté 8 órakor. Felülírtak közzönettel fogadtatnak s hírlapilag nyugtáztatnak.

Csinos vőlegény. Kalina Mátya cipészegéd — s pedig az elsőbrendű kiadásból — f. hó 8-án jegyet váltott egy helybeli tisztas leánnyal, kinek részéről 500 frt készpénz hozomány is kiállításba lett helyezve. Eijegyzés után K. M. azon ürügy alatt, hogy üzethetiséget nyithasson és rendezhessen be a családi étet megkezdéséhez, jegyesétől elkérte 500 forint és vele nyomtalanul elpárolgott. Most körözik a derek vőlegényt, miután epedve várnak reá a „du-tyi” nem épen törő, de annál hibebb ölelésű karjai.

Vasut előmunkálati engedély. A kereskedelemügyi miniszterium lovag Frey-Attdler Antal budapesti lakosnak az államostított magyar nyugotí vasutból kiágazolag a) Veszprémtől Felső Órs, Caopakig, vagy b) Hajmáskérből Soly, Szt. István, Vilonya, Lúter, Pappkeszi, Vörösberey, Kenese, Almádi, Alsó-Órs, Paloznakig, vagy c) Várpalotától Peremarton, Berhida, Kiskovácsi, Pappkeszi, Kenese, Vörösberey, Almádi, Alsó-Órs Paloznakig s mindhárom vonal további folytatásaként Balaton-Kövesd, Áracs, Balaton-Füred, Asszóf, Örvényes, B. Údvári, Akali, Zánka, Szepezd, Kövágó-Órs, Rendes, Badacsony-Tomaj, Tördemic, Sziliget, B.-Ederics, Meszes-Györök, Vonyarcz, Vashegy, Gyenes-Diás községek határain át Keszthelyig vezetendő helyi érdekű vasutvonalra az engedélyt megadta.

A keszthelyi vöröskereszt-egylet. mely 1884 évtől fogva életelt nem adott, most jan. 11-én tartott gyűlést, mely alkalommal az egyl. ügyek lebonyolítására felkért B. K. előterjesztette az egyl. történeti vázlatát és összes pénztári számadásait. Az egyl. 1883-ban alakult Udvardy Györgyné elnöklote alatt, később ugyanó Vértessy J. ügyvéddel együtt elnökösködtek. Az egyl. nek volt 135 rendes tagja. Tagsági díjak, adományok és jótékony czélú előadások után 1884. máj. végéig belolyt. az egyl. pénztárába 779 frt 45 kr. Ebből a bpesti központnak beküldött 125 frt 42 kr., aztán segélyezte a sümegi, eperjesi tüzkárosultakat, a győri és tiróli árvízkarosultakat, készítettett sebkötőket s vett 4 drb. vörös kereszt sorsjegyet. 1884-ben sok tag megtárogta a tagdíj

Rizetési, mely körülmény meghiúsította a működését. Az egy. vagyon takarékpénztárba helyeztetelt, mely ott kamattal együtt ma 643 frt 88 kr-ra szaporodott. Az elnökség azt hiszi, hogy ez uttál aligha lehetne az egy. új életre hozni, javasolja a pénznek helyi jötekményezőokra való fordítását. Beck Sándor és Lenárd E. mellett szólnak, hogy a pénz maradjon eredeti rendeltetési céljának, újra kell alakítani a vöröskereszt-egyletet, melynek átadandó tovább kezelés s nagyobb tőke-gyűjtés céljából a lenti összeg, mert ki tudja nem-e lesz reá már csak a közel jövőben szükség? Erre elhatározottak, hogy Udvardy Györgyné volt elnöknek fázoszásaiért jkőnyíi köszönetet szavaztatik, a számolások teljes rendben lévén, a fölömentvény megadatik. A vöröskereszt vagyona, és pedig 643 frt 88 kr. készpénz és 4 drb vkeresz-sorsjegy, pecsét, iratok Reischl V. vbíronál letétbe helyeztetnek s ugyanó megbízottak az új vöröskereszt-egyl. megalakításával is.

— **A községi jegyzők** országos egylete, a múlt évben tartott közgyűlés alkalmával kebeleleiből egy bizottságot küldött ki, hogy a községi közgazdaság államosítása tárgyában egy tervezetet készítsen, mely aztán az egylet nevében, a kormányhoz emlékiratként benyújtassák. A bizottság ezen tervezetet elkészítette és székfűldötte a vidéki egyletek elnökeihez azon kéréssel, hogy munkálataikat vegyék gyűléseiken tárgyalás alá s az eredményt, legkésőbb február 25-ig közöljék Radimetzky Ferencel, a központi egylet főjegyzőjével.

— **A muszka nátha** Keszthely városát is fölkereste s bizony alig van háza, a hol ne volna influenzás beteg. A baj nem veszélyes jellegű. Legteljebb a praxi-bábra lehet végzetes amennyiben a zenészek mind influenzások, s ha addig ki nem gyógyulnak, nem lesz, aki a talp alá valót fogja húzni.

— **Aló-Muraköz** azon községei, melyek eddig a nagy-kanizsai kir. adóhivatal hatásköréhez tartoztak, jan. 1-ével a letenyi kir. adóhivatalhoz csatoltattak.

— **Orvosi kamarák** szervezése és felállítás. A magyar orvosok és természetvizsgálók vándorgyűlései állandó központi választmányának egy küldöttsége tiszteltet a napokban gróf Teleky Geza belügyminiszternél. A küldöttség Kovács József tanár vezetés alatt átnyújtotta a közp. választmány kérvényét és tervezetét az orvosi kamarák felállítására iránt, és kérte a miniszter jóakarátát, támogatását ezen reform életbeléptetése körül. A miniszter válaszában kijelentette, hogy az ügy iránt melegen érdeklődik, beható tanulmány tárgyává teendő.

— **A Balatonpartról** írják, hogy a közelebbi napokon uralkodó vastag köd sok kárt tett a halászköznak, mert napokon át nem tudtak halászni: 10—12 lépésre nem látta egymást az ember. Nemes halat még mindig keveset fognak. A buzsáki és tótszentpáli tavakban azonban annyi csik van, hogy majd úgy merik lapáttal.

— **A turfa.** A Balatonparti berkek ma már órászben pótolják a fát. A turfa ugyanis annyira megértet s olyan tüzelő anyaggá vált, hogy már számos községben használja a szegénység, sőt az uradalmak is jó hasznát veszik.

— **A keszthelyi vasutnak** a múlt. 1889. évben 32.390 frt 15 kr. bevétel volt, és pedig bevett személy- és podgyász szállítmányok után 10.575 frt 78 krt. gyors- és teherárak szállítása után 21.814 frt 83 krt. Átlagos kilométerenkénti bevétel 3239 frt 05 kr.

— **Aló-Vidovecem** az ujonnan alakult tüzelő-egylet parancsnoka: Babics Gábor veze tése mellett, közelebb. testületileg s egész ünnepelesen tiszteltet elnök: Gróf János plebános urnál, mely alkalommal Gndlin Károly helybeli tanítójuk üdvözölte a derek férfit, mint a közügyek lelkes barátját.

— **A Zalai Hírlap** pártolás hiányában megszűnt.

— **Nagy emberpusztulás.** Ezren halnak meg naponként, mivel a kisebb mértékben jelenkező testi bajoknak orvoslását elmulasztják és csak akkor keresnek segíelyt, mikor a betegség már jobban elterjedve, gyakran elkésve, már segíely nem nyújtható. — Gyakran levertséget, fáradtságot és álmoságot érez az ember, nincs kedve a munkához, nincs étvágya; nyelve nehézkes, feje szédül s több e féle kis bajokat. Ezen kisebb bajokat, melyek többnyire az évszakok változásával fordulnak elő ősszel és tavasszal, az ember figyelmén kívül hagyja minden nagyobb jelentőség nélküli, nem sejtve, hogy ezen symptomák többnyire komoly és chronikus betegségek előz-

ményei. — Egy hatásos eszköz, csakhamar elné-műje ezen előzményeket és visszaállítja ismét rövid idő alatt a test normális állapotát, míg annak elmulasztása által a test oly állapotba sodor tatik gyakran, hogy minden segíely hiába való. Szolgájon ez minden ember számára óvas gyanánt és ne mulassza el ezen kisebb bajok gyógyítását, mely a Warner féle „Safe Cura”-ból áll, mely oly gyógyszer, mely a különböző szerveket az emberi testben rövid idő alatt normalis állapotba hozza A Warner féle Safe Cura minden ismeretesebb gyógyszerárakban kapható egy üveg-gel 2 fl. — Főraktár: Salvator gyógyszerár Pozsony és Török József gyógyszerára Budapest.

— **Sargnak - Kalodon** és **Glycerin**-pipere tárgyai ezen évben is kiváló alkalmas és igen kedvelt karácsonyi és újévi ajándékokat képeznek. Mint előre látható volt, ez oly sikeres eredményvel bevezetett; mindenütt becsült fog-tisztító „Kalodon”-ol általános kellekké lett, hogy ez ma az igazi Sarg-féle Glycerin szappan mellett csaknem minden pipere-asztalon meg van. Ezek és ezek csak ezen, oly tisztító, és olcsó „Kalodon” által szoktak a fognak naponkénti és rendszer tisztítására hatni ezen fogtisztító anyag által, miután rövid használata ezen higiéniai anyagnak kellemes és biztos hatást gyakorolt. — Alig fog-ható fel, mily hatást gyakorol az általános egész-segre, melyet annyira betolyásol a fogak rendszer ápolása. Egy fogtisztító anyag sem örvend oly általános, növekvő elterjedésnek, mint a Sarg-féle Kalodon, mely mint karácsonyi vagy újévi ajándék ép-ugy meglepi azt, ki még nem használta, mint azt, kinél máig eddig is használatban volt.

— **Dr. Rosa** életbelzésa kitűnő hatásának bizonyul étvágytalanság, verések, székrekedés, gyomorgröcs, gyomortájság valamint mindennemű gyomorhajok ellen. Az a leggondosabban készítette el Fragner B. gyógyszerárakban Prágában és minden nagy gyógyszerárban kapható.

492. **Becst veszti** a legválasztékosabb étel is — ha nincs étvágyunk. Az **étvágy gerjesztésére** úgy, mint mindennemű **gyomorhajok** ellen melegen ajánljuk t. olvasóink figyelmébe

„**Egger díj jutalmazott Szóda-Pasz-tillát.**”

Kaphatók 30 kros eredeti dobozokban N.-Kanizsán. Belus Lajos, Práger Béla és Szöresóky Béla urak gyógyszerárakban. Zala-Egerszegen: Unger Domokos özv. és Kaszler Sándor gyógyszerész uraknál.

Tollfuttában.

Legközelebb következő szombaton rendkívül fényesnek ígérkező hál lesz városunkban.

Zalavármegyei hál! Ez annyit jelentene más körülmények között, hogy az egész vármegye mulatni fog. A mostani körülmények között e szóban „zalavármegyei”, — az van kifejezve, hogy itt vármegyéknék színe, virága, a valódi „aranyfátalság” a hősök ivadéka: a „kedvező gentry” tart egy mulatságot, összeválogatva maga köré a korszellem által pressional-tan) az elkerülhetlen quodlibetet

Mikor a gentryt így mulatni, mulatság okáért tömörülni látom, egy-egy halvány ténylobbanásával a hajdani szemvákító, szemkáprázató ragyogásnak, — mindig búra-hajlik lelkem, mert úgy tűnik ez föl nekem, mint mikor a haldokló sas egyet-egyét csap még a hatalmas, de megté-pelt szárnyával.

Még egy két szárnycsapás; — — — azután vége... vége lesz egészen. Istentelen kéz volna, mely ellené emelkednék. Meg fog halni magától is szép csendben. Így hozta magával az idők szelíeme. A hajdan hatalmas sas nem bírja kiállant az új idők klímáját; ereje veszett már; napjai számlálva vannak; ki fog mulni s hamvait is elsodorja a társadalmi forradalmak elementáris-erejű vihára.

Ez így lett; így hozza magával az egymásra torló világeseemények kérelhetlen locigája. A világlolyásának a történelmet csináló világ-szellem munkájának nem lehet gátot vetni. Meddő munkára vesztegetné erejét, aki megpróbátná. A liberalis gondolkozásu ember ezt rendén valónak is találja. Én is annak találok. Minden csepp vérembe beleivódott az a fölfogás, hogy a gentrynek lejárt órája.

És mégis, ahogy utolsó szárnyvergődésében, haldoklásában látom, — búra hajlik az én lelkem. Nagy mértékben járulhat ehhez tán a gyermekori reminiscenciákból kelő s olyféle érzés, mint mikor a fészkebhagyott madár pusztulni látja egykori boldog tanyáját; de főképen az a tudat:

minő hatalmas munkát végezett, milyen fényes nevet vívott ki magának a történelemben és a gentry-osztály! és hogy melyik osztály fogja tőle most már átvenni a nagy nemzeti missiót?

Mert a gentryt ez idő szerint — különösen a nemzeti törekvések, a nemzeti közszellem megteremtése és fenntartása szempontjából — egyetlen társadalmi osztály sem pótolhatja.

Most van nagy, erős forrongásban a társadalom: „parturient montes”, — de még messze lehet az idők méhében az a társadalmi osztály mely valóban hivatva lesz a gentrynek százados és joggal nemzetfenntartónak mondható munkáját átvenni.

Addig most már „én nemzetem, gentry népem”, csak folytatás a lassú haldoklást, a sirva vigadást! légy őrizője, nyakas, hajthatatlan fenntartója véglehetőleg a nemzeti eszméknek, míg egy újabb, erősebb, hatalmasabb nemzetfenntartó osztály öröködbe nem léphet. Azután pedig „eszméd győzedelme legyen emlékelet!”

Kétségtelen, hogy gentrynk vagyoni pusztulását előidéző sok és „tollfuttában” fölszámálhatatlan okok között az is jelentékeny helyet foglal el, hogy a gentry-ivadék minden tagja olyan értelemben akart „ur” lenni, hogy kivette az ősi birtokból részét és beleült. Pedig nem egynek lett volna és volt képessége szellemi munkából élni. De hát (ami nem a gentry-erények közé róható) derogált.

Józanabb kivételék igen természetesen: itt is voltak.

Egy (most a nyilvánosság terén működő) gentry-ivadék a többek között látta, hogy a folyton kisebb részekre oszló birtok nem szolgál elég alapul jövő existenciájának biztosítására, azt az okos doigot észlekedte, hogy szellemi tereben, biztosította jövőjét és a birtokban ott hagyta örvégy édes anyját.

A gazdálkodási küzdelmeknek és kalamitásoknak persze az lett a vége, hogy a birtokot el kellett adni. Ekkor az anya szemrehányólag mondta fiának:

— Látod, fiam, mért nem vetted át a gazdaságot? Most meg volna birtokunk.

— Vigasztalódjál anyám — válaszolt a fiu — így csak birtokunk veszett el; de ha átvettem volna, mindketten oda vesztünk volna: a birtok is, meg én is.

Vegetacio itt! vegetacio ott! vegetacio mindenütt!

Még a szellemi productumoknak egyike, másika is vegetacio alatt áll s hogy vegetarianus életmódja, táplálkozása mellett legalább olvasónak nyújtson néha-néha élvezhető falatot, hasabokat megtölt pulykák, rucák, sonkák (és a többi!) lajstromával, az olvasók elé tálatván, hogy milyen hatalmas comadentia volt ezen és ezen a mulatságon. Hát ez mindenesetre okos, praktikus gondolat. Legalább így egyetlen olvasó sem mondhatja, hogy a szerkesztő nem ügyekezik kielégíteni az olvasóközönség legkényesebb — — — gusztszát is.

Ez idő szerint pedig valóban nehéz kielégíteni a publikum-gusztsát.

Az influenza megrogálta a szagidegeket. A publikum nehezeze distinguál. Ez különben — ha jól meggondoljuk — tulajdonképen azokra hátrányos, kik valamit élvezni akarnak, azokra nézve, kik valamit a publikum-ele találnak — — — csak előny.

Most azok is szerencsések, kik szeretnek a különözők és „extra-wurstok” orra alá borsot törni.

Az én kezembe is jutott egy ilyen influenzás publikumnak szánt travestia, mit azonban csak töredékeiben mutathatok be még az i. t. influenzás publikumnak is. Ime:

Corsói kör.

Este van, este van, ki-ki a corsóra!

Hatot vert a város templomán az óra.

Puccoval a baka szép extra-bakacsot!

Azután szappanban fürösztö a mancsot.

Kihúván bajuszát hűs cineér módjára.

Lopódzik a korsó nyüzsgő tájékára.

Lajdinant uraknak meg-megcsörren karúja.

Azokat a baka jól szemügyön tartja.

„Selyem-cseledeknek” legelősz járásán.

S vagy a bírodalmát megszallí: a sátán.

Agyában fogva a turúr emlelteje.

Csintalan vagy a kál... Ejnye! ejnye! ejnye!

Ninini! ninini! Most érkezett három.

Tarka mindogyike telen úgy, mint nyáron.

Ugrál-szemök arra ahol egy kard csörren.

Miképen a compas a dejeses körben

„Kissti hand! kissti hand!” — Jó asszté, jó asszté!

(Rimst mond a baka: „Ejnye be — — —”!

Csicsorgás, kacagás teljes accordokban.
A szív itt, a szív ott mind erősen dobban.
Nagyot nyel a baka, még nagyobb gondol.
"Már csak 6 kerülne ilyen pompás frontol."

Ott haladnak vígan a bazár aszfaltján. —
A vidám mama is gráciái balján.
Tréfáinak nevetnek házak visszhangszókat.
A "bon-ton" dolgában mindegyike "kozak".
Hebrónnak rózsái bámúlják a "bon-ton";
Csombban szopogatják a Schwarz-féle bonbont.

Mérgesti öket egy aglegény-fajta.
Vagyon bokátvaró Mancsikof-aszúr rajta.
Fülemelt orrával szánt a lev-göben
S bár a zsidókérdés nagyon lemenőben:
Járnak szük fejében óriás reformok:
Antiszemita-főt világitó toronyok.

Kiszögelt homlokán zsidóverő harag;
Hánykódó létében Robaspir-odát farag.
Zsebredngött kézzel nagy hegyesen lépked.
Csontot nyelt bizonynyal (látva) azt kell válned.
Kifent bajszú haka nézi haragvással.
(Szemben Othello az uri versenyúrással.)

Szegény baka persze hogy volna tudója,
Hogy ez ur a város nagy "erkölcsbírója."

Szárnyában hordja a kész igazságot,
Kabát-gomblynkában az "erényvirágot."
Jellem és becsület csak neki lön mérve.
Hegyes orr, görbesség a külső ismérve.

BUMBUM ELLA.

Ilyen lyrai hangulat nélkül való versek fakadnak a nagy-kanizsai poeták Helikonjából ebben az influenzák világában.

Ugy látszik: így akarják pótolni a megdrágult lubákat.

Közgazdaság.

A bécsi gazdasági kiállítás. A kiállítás bizottsága tudatta a magyarországi rendező bizottsággal, hogy a gazdasági egyesületek a kiállítási terület díjának csak felet, a méhészeti egyesületek pedig csak negyedét fogják fizetni. A magyar gazdák egy része vonakodott a kiállításban részt venni azért, mert a tavalyi év gazdasági szempontból rosszul ütött ki a termények egy részére. A bécsi rendező bizottság azonban a bajon segít az által, hogy megengedte a magyar terményeknek az ez évi termésrel való ki-cserélését. A magyar bortermelek között rendkívül élénk érdeklődés nyilvánul a kiállítás iránt. Az ország majd minden borvidéke részéről történtek jelentkezések s így a magyar bortermelek méltóan lesz képviselve a kiállításon, melynek bizonyára leglátogatottabb-része lesz a horizleó csarnok. Tetemes térdijeszállításban részesülnek a népes szarvasmarha, ló, sertés és juhkiállítások, ugyszintén a bizott marhakiállítások térdijai is. A kiállításra küldendő tárgyak oda és visszaszállítására az államvasutak igazgatósága összes vonalain — beleértve az államosított magyar nyugoti vasut vonalait is — 50 százalékos díj-mérséklést engedélyezett. E kedvezmény a kiállítás kezdetétől, a kiállítás bezáratáig követő 6 hétiig érvényes.

Filloxera-kongresszus. Az állandó filloxera bizottság, e héten tartott ülésében kimondotta, hogy a filloxera pusztítására a székéneggel való eljárás továbbra is főtartandó és intézkedést tett, hogy a székéneg vidékenként könnyebben legyen megszerezhető.

A vetések állása a földmívelési minis-teriumhoz érkezett jelentések szerint eddig mindenütt kielégítő, csupán Krasó-Szörényben lehet rossz hatással az állandó erős hideg a hólepel nélkül álló vetésekre. Különösen a repce kitünő mindenütt, bár helyi-el-közzel megsárgította a rozsa. — Takarmány és szalma az egész országban szűken van.

A hizosértéseknek kukoricávali hizlása mellett minden nap lehet valami az emésztést előmozdító eledel adni, p. zöldséget vagy gumós növényeket és hitvány gyümölcsöt. Azon esetben, ha étvágyuk csökken, jó az efféle eledel adagait növelni, a kukoricáét pedig csökkenteni. A gyümölcs- és főzelékfélék hűtik a vért és előmozdítják az emésztést. Ily vegyes etetés mellett a hizlás gyorsabb, mint csupán kukorica mellett, s a hus is jobb lesz.

Sonkajavítási mód. Ha a sonka vagy más füstölt hus, amely sokáig áll, nagyon sós íz kap, ezen könnyen segíthetünk, ha főzés közben egy kis cukrot teszünk a vízbe. Ha pedig a

főzés előtt egy éjjel olyan vízben áztatjuk, a melyben egy kanálnyi szikso olvadt lól, a hus íz jelentékenyen megjavul.

Törvényszéki csarnok.

A nagy-kanizsai kir. törvénzknel folyó év január hó 10-én végtargyalás alá vétetett lopás büntetével stb. vádolt Bóka József és t. elleni bűnügy. A tanács tagjai voltak: Elnök: Cseresnyés Sándor trvszéki elnök. Birák: Erdődy Lajos, Dr. Szűcs Miklós, Jegyző Wiener Sándor. Köz-vádlo: Dr. Kiss István alügyész. A bizonyítási eljárás befejezése és a vádbeszéd. előterjesztése után hozott a következő ítélet: Bóka József a súlyos testi sértés vétségében, idegen ingó dolog megrongálásának vétségében és magánlak megsértésének büntetésében bűnösnek mondatik ki, ezért 1 és fél évi börtönre, 60 frt pénzbüntetésre, esetleg 6 napi börtönre ítéltetik. Az ellenében idegen ingatlan rongálás miatti folyamatba tett eljárás beszüntetetik. — Hegedüs József magán-lak megsértés büntetéeért 8 havi börtönre ítéltetik. — Hegedüs György súlyos testi sértés vétségeért 6 havi fogházra, 20 frt pénzbüntetésre, esetleg 2 napi fogházra ítéltetik. — Tólos István súlyos testi sértés vétsége és lopás vétségeért 6 havi fogház, 10 frt pénzbüntetésre esetleg 1 napi fogházra ítéltetik. — Lukács József lopás vétségeért 6 havi fogházra ítéltetik. Tólos József és Vörös József az ellenük folyamatba tett bűnvád alól felmentettek. Ezen ítélet ellen Tólos József és Vörös József kivételével többi vádlottak felebezéssel éltek, — kir. ügyész mind 7 vádlott terhére felebezett.

1890. január 14-én végtargyalás alá vétetett lopás büntetével vádolt Salamon Turó József és társai elleni bűnügy. A tanács tagjai voltak: Elnök: Cseresnyés Sándor. Birák: Veper Károly, dr. Szűcs Miklós. Jegyző: Wiener Sándor. Köz-vádlo: dr. Kiss István kir. alügyész. Védő ügyvéd: Orósváry Gyula. A bizonyítási eljárás befejezése és a vád- és védbeszéd előterjesztése után hozott a következő ítélet: Salamon Turó József a btk. 333. 334. 336. §. 3. p. alapján lopás büntetéeért 3 évi legházra, melyből 3 hó mint kitöltött beszámíttatik s 5 évi mellékbüntetésre ítéltetik. Petrus János a 370. 371. §-ok alapján orgazdaság büntette miatt 2 évi börtönre, melyből 3 hó mint kitöltött beszámíttatik s 5 évi mellékbüntetésre ítéltetik. Fischli Plotár a 370. § alapján orgazdaság büntetéeért 6 havi börtönre s 3 évi mellékbüntetésre ítéltetik. Szonpek Terez a 375. §. alapján bűnpártolás vétségben vétkes s 6 havi fogházra, melyből 3 hó mint kitöltött beszámíttatik. Rózsás Ferencz és neje orgazdaság vétségeért egyenkint 2 havi fogházra s 1-1 évi mellékbüntetésre ítéltetnek. Kulcsár a kbtk. 123. §. alapján tulajdon elleni kihágásért 14 napi elzárásra s

10 frt pénzbüntetésre esetleg 1 napi fogházra ítéltetik. Siffer a 370. § alapján orgazdaság vétségeért 8 napi fogházra ítéltetik. Vádlottak Salamon Turó József és Kovács Vica kivételével mindnyájan felebeztek. — kir. ügyész Kovács Vica kivételével valamennyi vádlott ellenében felebezését jelentette be.

Végtargyalva lett továbbá emberölés büntetésnek kísérlete miatt vádolt Szikora Gébor elleni bűnügy, melyben következő ítélet hirdettetett ki: Vádlott a btk. 279. és 61. §-ok alapján a szándékos emberölés bünteti kísérletében bűnös s a 66. 279. 91. és 289. §-ok alapján mar naptól 2 évi legházra s 3 évi hivatalvesztésre ítéltetik, büntetéséből 3 hó mint kitöltött beszámíttatik. Ezen ítélet ellen mind vádlott mind pedig kir. ügyész felebeztek.

Felelős szerkesztő és kiadó: Varga Lajos.
Társaszerkesztő: Szalay Sándor.

Hirdetések.

Kitünő minőségű, csinosan kidolgozott tölgyfa szőlőkarók

1.00 meter hosszúságban ezer darabonként.	7 frtjával
1.50	12 frtjával
1.50	16 frtjával

555. 1-3 kaphatók:

Gutmann S. H. özégnél

Nagy-Kanisza.

Francia nő

francia nyelvbeni társalgásban és nyelvtani oktatásban ajánlkozik.
Czime megtudható Fischel F. ur könyvkereskedésében Nagy-Kanisza.

Française 554 1-1

dispose encore de quelques matines pour la conversation; Legons de grammaire et de littérature.
L'adresse se trouve chez M. Fischel libraire à N.-Kanizsa.

MEGHIVÁS.

A nagy-kanizsai segélyegylet szövetkezet által

1890. évi február hó 4-én delután 3 órakor

a nagy-kanizsai kereskedelmi s iparbank helyiségében tartandó

ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSRE

a szövetkezeti tagok tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

- I. Az 1889. évi zárszámadás előterjesztése és az erre vonatkozó igazgatósági és felügyelő bizottsági jelentések és indítványok, ugy az igazgatóság és felügyelő bizottság felmentése.
- II. Kisorsolás utján kilépett 8 igazgatósági tag választása.
- III. Felügyelő-bizottság választása.
- IV. Hivatalos közlöny kijelölése.

556 1-1

Kelt Nagy-Kanisza, 1890. jan. 12.

AZ IGAZGATÓSÁG.

A mérleg az egyleti helyiségben betekinhető, hol egyuttal a szavazatlapok a közgyűlést két megelőző napon átvehetők.

ad. 2079
polg. 889.

Hirdetmény.

Alulírt birói kiküldött közhírré teszi, miszerint a mikesfai 93. sz. teleknyekben 625 és 637. részletszámok alatt felvett 2 hold 900 ölnyi berek és 245 hold 749 ölnyi alsó-zágorhidal pusztá, erdő, rét és legelő egyéenkinti felosztása céljából - azon októl, mert az 1889. évi október 30. és 31-iki tárgyaláson a közös tulajdonosokul helyszínelte »Czigány« és »Gombos« családoknak állítólag több tagja és jogutóda az idő rövidége miatt nem jelentkezett - folytatólagos tárgyalásra az 1890. évi május hó 30-ának délelőtti 9 órája Mikesfára a község házához újabbi határnapul kitűzetett. Felhivatnak tehát ujlag az ismert jogosultak és igénylők, nemkülönben az ismeretlenek, és távollevők, és pedig az első végzésileg is, hogy a fenti határnapon személyesen, vagy megbízottjaik által annál bizonyosabban jelenjenek meg, mert különben a részökre és veszélyökre kirendelt Hajik István ügyvéd, ügygondnok zala-egerszegi lakos közbejöttével fog a tárgyalás megtartatni - feltételeztetvén róluk, hogy a felek által már eddig elismert és a jövő tárgyaláskor még netán elismerendő jogosultság - továbbá a két család közti, abbeli megállapodás ellen, hogy a közös terület a két család között két egyenlő részre osztassék - továbbá a Czigány családbeliek azon megállapodása ellen, hogy a mikesfai 1864. évi tagosításakor kiadott birtokarány képezze a felosztási kulcsot - s végül a Gombos családbeliek többségének azon javaalata ellen, hogy a Gombos család által tényleg birtokolt egy másik közös vagyó, t. i. egy belsőség és kőrcsma használati és birtokaránya képezze a felosztási kulcsot - kifogásuk nincs, - kijelentvén az is, hogy mindenki mulasztásának tulajdonítsa, ha a felosztásban nem részesül, s ha netáni jogait harmadik jóhiszemű birtokos ellen többé nem érvényesítheti.

Zala Egerszegén, 1889. november 5-én.

557 1-1

Nagy Géza

kiküldött kir. törvényszéki bíró.

Pserhofer J.-féle

gyógyszertár Bécsben

Singerstrasse 15. szám. „Zum goldenen Reichsapfel“

Vértisztító labdacsek ezelőtt egyetemes labdacsek neve alatt, az utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan igen sok oly betegség létezik, melyben a labdacsek hatásukat fényesen bebizonyították - Evtizedek óta ezen labdacsek általában igen el vannak terjedve számtalan orvos rendeléséig, melyben ezen kitűnő háziismerből ne volna egy kis készlet.

1 doboz 15 labdacsecsal 21 kr., 1 teleres 6 dobozzal 1 frt 3 kr., bérmentes utánvét mellett megküldéssel 1 frt 10 kr.

A pénz előleges beküldése mellett, bérmentes megküldéssel egy teleres labdacsek 1 frt 25 kr., 2 teleres 2 frt 30 kr., 3 teleres 3 frt 35 kr., 4 teleres 4 frt 40 kr., 5 teleres 5 frt 20 kr., 10 teleres 9 frt 20 kr. (1 teleresnél kevesebb nem küldetik szét.)

Kéretik határozottan Pserhofer J.-féle vértisztító labdacsek

kérni a neve ügyelni, hogy a dobozok tetőjén levő felírás minden dobozon a használati utasításban látható Pserhofer J. névaláirással el legyen látva és pedig - **veres** - nyomásban.

Fagy-balzsam, Pserhofer J.-tól 1 tégely 40 kr., bérmentes megküldéssel 65 kr.

Keskeny utifü-nedv, hurut, rekedtség, görcsköhögés stb. ellen. 1 palack 50 kr.

Amerikai köszvény-kenőcs, 1 forint 20 kr. (506 -12)

Por lábizzadás ellen. Egy doboz ára 10 kr., bérmentes megküldés mellett 75 kr.

Golyva balzsam, 1 üvegcse 40 kr., bérmentes megküldéssel 65 kr.

Élet esszencia (prágai cseppek), megrontott gyöngör, rozsa emésztés ellen. Egy üvegcse 21 kr.

Angol csoda-balzsam, 1 üvegcse 50 kr., egy kis üveggel 12 kr.

Fiaker-por, köhögés stb. ellen 1 dobozzal 35 kr., bérmentes megküldéssel 60 kr.

Tannonchinin-hajkenőcs, Pserhofer J.-tól a legjobb hajnövesztő szer, 1 üvegcse 2 frt

Egyetemes tapasz, STEUDEL tanártól sebek ellen jónak bizonyult háziszer. Egy tégely 50 kr., bérmentes megküldéssel 75 kr.

Egyetemes tisztító-só, BULLRICH A. W.-tól. Kitűnő háziszer megzavart emésztés minden következményei ellen. Egy esomag ára 1 frt.

Ar itt felsorolt készítményeken kívül, valamennyi az ausztriai lapokban hirdetett bel- és külföldi gyógyászati különlegesség készleten tartatik, s minden esetleg raktáron nem levő czikk kívánatra pontosan s leggyorsabban beszerzetik.

Postai küldemények az összeg beküldése, nagyobb megrendeléseknél utánvétel mellett a leggyorsabban eszközöltnak.

A pénz előleges beküldése mellett (legczélsezerűbben postautalvány mellett) a vételár sokkal kevesebbe kerül, mint az utánvéte mellett való küldésnél.

Meglepő határu szer **csúz**, **köszvény** és **kifélezamitási daganatok**nál, továbbá **c-szusz** fej- és tülszakgatásoknál a

REPARATOR

A budapesti Szt-Rókus kórház statisztikai kimutatása szerint a Reparatorral ott 136 kísérlet tetetett a melyek közt 7 esetben javulás és 120 esetben teljes gyógyulás éretett el. Kapható posta útján gyógyszeráramban és az összes gyógyszerárakban. Ára egy nagy üvegcse 1 frt, kis üvegcse 50 kr. 547 2-5

KRIEGER GYÖRGY gyógyszerész a „Magyar Koronához“ **BUDAPEST, Kálvin-tér.**

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy Kaniszaén. 1890

„EQUITABLE“

Egyesült Államokbeli Életbiztosító Társaság

NEW-YORKBAN.

Alapították: 1859-ben.

Biztosított tőke	1888 végén s. 6. 1.373.040 515 frt - kr.
Új biztosítások	1888 " " " 384.893 837 " " "
Összes bevétel	1888 " " " 67.397.442 " 50 "
Vagyó	1889 " " " 237.607.305 " " "
A biztosítottaknak kifizetett	1888 " " " 20.711 142 " 50 "

Az összes nyereség a biztosítottak javára fordítottatik és a közönséges kötvényeknél már /a második díjrézlet lefizetése alkalmával fizettetik vissza, míg a fél- és a szabad Tontina-terv szerinti kötött biztosításoknál összegyűjtve a periódus végén szolgáltatják ki készpénzben.

Az „EQUITABLE“ minden kötvényre 3 illetve 2 osztandó múltán megtámadhatlanul válik, a mennyiben az esetre, ha a biztosítandifizetések a kötvény értelmében megtörténtek a biztosítottak követelményeivel egyáltalán nem utasíthatók vissza és a társaság azok kielégítésére feltétlenül kötelezve van. Ezen újítás által az „EQUITABLE“ biztosított ügyfeleinek teljes megnyugtatást nyújt arra nézve, hogy halál esetében, az elhalálozás bebizonyítása után, a biztosítást összeg az illetékesek kezébe, minden körülmények között azonnal kifizetetik. 463 6-12

Bővebb tudósítással ugyasintén prospektusokkal és ajánlati úrlapokkal készségesen szolgálnak a fő- és kerületi ügynökösek, megkülönböztetve az

„EQUITABLE“ Magyarországi aligazgatója

Magyar lezárdító- és pénzügyi-bank

Budapest, V., Dorottya-utca 6 szám.

Pikante Lecture!

Messalinen Berlins	Mk. 3.-
Heptameron, illustrirt (confisc. gew.)	3.-
Ohne Feigenblatt von H. Hadubrandt	2.-
A. Gugl, Die Sündenlinden des Hochlandes, aus Kärntens Paradies	1.50

Versandgegen Nachnahme oder Einsendung des Betrages. - Illust. Katalog gratis u. fr.

R. Jacobsthal, Verlags-Berlin, W. Stglitz-buchhlg. Berlin, kerstr. 91.

Kurzweil Bernát

Budapest, V., Weitzner Boulevard 50.

Lampen u. Glas Fabrikniederlage.

„EGYETÉRTÉS“

Huszonnegyedik évfolyam

legnagyobb politikai napilap.

Megjelen minden nap, tehát hétfőn és ünnepek után is. 549 2-3

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy hónapra	1 frt 80 kr.
Három hónapra	5 "
Hat hónapra	10 "
Egész évre	20 "

Előfizetések bármily naptól kezdve teljesíthetők a legczélsezerűbben postautalvánnyal Budapestre, az „Egyetértés“ kiadóhivatalába (Kecskeméti utca 6 sz.) küldendők.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak és a Bankgyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

Kiadóhivatal:

Városház-utca 5. szám Fischel Fülöp
könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . . . 5 frt — kr.
Félévre . . . . . 3 „ 50 „
Negyedévre . . . . . 1 „ 25 „

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyitlár petitsora 10 kr.

Előfizetésnek, valamint a hirdetésekre vonatkozóan Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Szerkesztőség:

Baththány- és Kisfaludy-utca sarkán.

Idő intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bérmertetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

A báli toillettek.

A tarsangi multságok minden alkalommal komoly szemléletűre, meditációra kényszerítik a társadalmi bajok forrásait kímélő ember lelkét.

Ezek között azután igen sok akad, akik e mai szemlemben tartatni szokott multságokat határozottan elítélik úgy erkölcsi mint anyagi végeredménye miatt.

Az ily egyének persze minden alkalommal kifejezést is adnak ebbeli nézetüknek szóval is, tettel is, amennyiben a mai kor szemlemben tartott multságokon részt nem vesznek és azokat semmi módon sem támogatják.

Ezt az álláspontot mi nagyon pessimistikusnak tartjuk. Mert igaz az, hogy a mai multságok sem alakilag, sem lényegileg nem felelnek meg teljesen a multságok tulajdonképeni rendeltetésének; de ezért nem következik, hogy ezt a régi és több irányban szükségesnek ismert szokást el kell törölni a föld színéről. Csapán annak szükségessége forog fenn, hogy a báli igények praktikusabb irányt vegyenek.

A mai multságoknak egyik legnagyobb gravamenje: a toillettek kérdése.

Nem lehet fölötte mosolyogni.

Ennek a kérdésnek megoldása már nem egy család bukását okozta. Mert va-

lóságosan hajmerező az a verseny, mit nőink a báli toillettek kidolgozásában és előállításában kifejtenek. Ugy hogy manapság nem is báloknak kellene nevezni a multságokat, hanem női toillet-versenyeknek.

Hát iszen régente, az egyszerűbb, patriarchalisabb korszakban is nagy súlyt fektettek nőink az öltözékekre; csak hogy az akkori öltözékcsinálás a mai pedigré drágaság. Sokszor éppen a leg-egyszerűbben, de választékkal, izléssel, csinál öltözött nő lett a bálkirálynő.

Most abban ügykeznek nőink egymást túlléptetni, hogy ki bir drágábban öltözödni? Most a bálkirálynői szerep mérleg a papa vagy a férj erszényének rovására.

A bálók — a rendkívül pazar-kiállítási női toillettekkel úgy néznek ki mint valami gazdag ruhaműtárlat, ahol Apellesek lesnek a csizmadiákra. Van ott szakértő és nem szakértő bírálat annyi, mint a filiszál. Pedig talán mondanunk is fölösleges, hogy ily módon a bálók el vannak utva eredeti rendeltetésüktől. A bálók tulajdonképen arra valók voltak mindig, arra valók most is, hogy a fiataloknak időnkint egy kis üdülést nyújtsanak s egyuttal módot arra, hogy távolabb lakó egyének is egymással megismerkedhessenek.

Ez a cél kizárja azt, hogy jogosan oly-tényezőik léphessenek előtérbe, mik a multságokon való részvételt megnehezíthetnék, anyagilag veszélyessé vagy éppen lehetetlenné tehetnék.

Es íme még is előtérbe lép (persze nem jogosan) a báli toillettek kérdése, mint oly tényező, mely vagy lehetetlenné teszi sok családra nézve a részvételt vagy (ha a dolog mégis forcírozva van) anyagi kalamitásokkal jár.

Azért tapasztalható majdnem minden multságban, hogy a toilletten való pazarlás igen sok családot viaszatart a részvételtől és báli termékek úgy fesztelenség, mint látogatottság dolgában nagyon a múlt mögött állanak.

Előkelő nőinktől függ, hogy a bálók visszaadassanak eredeti céljuknak. A pazarlány nekik van módjukban s így az egyszerűségben való példaadás földadata is nekik jutott. Azt végre ők is be fogják látni, hogy minden bála egy-egy 3-400 frtos toillette oly összeg, melylyel szeuntebb célok elérésén, megvalósításán is lehet munkálni.

A 19. század múltelt nőinek tán fölösleges hangoztatnunk, hogy a női erények egyik legszebbike: az egyszerűség, nemcsak a családi tűzhelynél, hanem a báli termékekben is fölékessége a nőnek

A „ZALA“ tárcája.

Régi fűzfa

Régi fűzfa, állsz még most is?
Istenem, beh megvénehdél!
Nem is esoda, megtépedte
Lombodat a zúgó felszél.

Kis házikóknak görbe hátát
A vén idő hogy megülte!
Tépett zsinóly, pozdorja, nád,
Székhányta gally körülötte.

A vidék is, mintha lelken
Bánatos jelképe óna —
Száras csaltit sir a szélben,
Hervadozó ménta, rózsza . . .

Csak a szived, anyámlelkem,
Egyedül az változatlan:
A bocsánat anygala él
Minden, minden kis szavallban.

DOKTOR FERENC.

Az otthon.

— A „Zala“ eredeti tárcája. —

Az otthon!
Az az édes otthon!
Csak az tudja: milyen drága, milyen pótolhatatlan paradicsom ez, — aki egyszer elvesztette.

Undorral tölt el a világ ezernyi hiúsága;
az egymás háján kapaszkodó, ágaskodó törpék hangyanyúzágese.

Látod: hogyan cigánykerekeznek az embe-
rek egymás mulattatására; hogy áll lőtárgast az
egész világ. A kényszerűség, a társadalmi con-
ventio úgy kívánja, hogy te is végignézd a jó Isten
rengeteg állatkertjének egy részét mindennap és
ezalatt lelked színültig tejjék csomórral.

Ha ez szakadatlanul tartana, misantróppá,
világyűlölővé, később földönfutóvá lennél. De a
conventionalis érintkezés, együttélés véget ér, és te
mehetsz haza, a te otthonodba, a te különvilágod-
ba, hol a te szellemed, a te én-ed az or. Ott a
lelkedben a gondolat a te geniuszod ihletésére
ébred. A szivekben az érzés, vágy, remény a te
szívdobbanásod varázsára kél.

Ez a te különvilágod: az édes, a drága, a
pótolhatatlan otthon!

Itt lehetsz olyan, minőnek Isten alkotta.
A teremtés remekét nem kell bemázolnod diva-
tos mázzal, hogy múltelt, salontépes embernek
tartsanak.

Hogy el lehet itt, ebben az édes otthonban,
feledni az élet száz baját, az emberi korlátoltság
és nagyralátás apró túszurásait. Hogy lehet örülni,
vigadni ebben a drága körben, mely kizárólag a
miénk, a mi éden-kertünk, a mi boldogításunkra,
földi üdvösségünkre van. Hogy lehet ebben a
fesztelen, ceremonia, conventio nélküli körben
naiv gyermekké lenni!

Es milyen édes, milyen fölemelő az a tudat,
hogy ezt a paradicsomkertet magunk teremtettük
meg, a mi munkánk, a mi érdemünk.

Es milyen megnyugtató, milyen boldogító az
a tudat, hogy ennek az általunk megteremtett pa-
radicsomkertnek van egy hűséges, egy áldott őrző-
anygala, aki küségének, fantorithatlan ragaszkodá-
sának lángpállosával áll annak kapujánál.

Óda profán lélek be nem juthat soha!

Az őrző angyal szelleme öröklik mindenütt,
annak van gondja rá, hogy azt az édes otthont,

azt a paradicsomkertet meg ne szállhassa a sá-
tán. Az őrző angyal gondos kezének érintése,
munkája valóságos varázshatalmú erő ott, abban a
paradicsomkertben. Az a végtelenség menő gon-
dosságra, rend, tisztaságra, melynek összhangja oly
boldogítólag hat reánk, a nő, az asszony kezének
bűvös munkája. Az odaadó, végtelen gyöngédség
és figyelem apró megnyilatkozásai azok, miknek
mindegyikével azt mondja nekünk: »nézd, nem
voltál itt, nem kérdeatem tőled: hogy tegyem ezt;
de sokszor meggyűntelek: így van az neked ké-
zedre, így van jól.«

Milyen boldogító ránk nézve a tudat, hogy
nőnk munkáját, keze minden mozdulását az a
gondolat vezérli, hogy eltalálja veše a mi gondo-
latunkat, hogy örömet szerezzen nekünk.

Igy boldogítani, ily részletekig apróságokig
menő gyöngédséggel elhalmozni csak egy nő ké-
pes, akinek minden gondolata, minden érzelme
rajunk, kizárólag a mi lényünkön csüng. Az ilyen
nő képes csak lentartani az általunk teremtett
paradicsomkertet.

Ha az a végtelen, odaadó gyöngédség, figye-
lem, gondosság, mik a férfit az apró-cseprő házi-
gondoktól teljesen fölmentik, — a nőben hiány-
zanak: akkor a paradicsomi együttélés, az otthon
boldogsága nem lehet hosszú életű.

Nem szükséges belopózni oda kigyóképeben
a sátánnak; feldulja azt a belső békétlenség is.

Ha az otthon a férfira nézve nem a megpi-
henés helye; ha ott folytatnia kell az életküdel-
mek bajait, a gondterhes élet vívódásait; ha ott-
honában a harmonikus rend, pontosság, tisztaság
helyett minden lépten nyomon bántó kusztaság-
gal, rendtelenséggel, pazarlással találkozik: akkor
a családi kör megszünt édes otthon lenni; fel-
van dülva a paradicsom.

A nő, ki arra van hivatva, hogy a férfi által

ad. 2079
polg. 889.

Hirdetmény.

Alulírt birói kiküldött közhirre teszi, miszerint a mikesfai 93. sz. teleknyvben 625 és 637. részletszámok alatt felvett 2 hold 900 ölnyi berek és 245 hold 749 ölnyi alsó-zágorhidal puszta, erdő, rét és legelő egyenkénti felosztása céljából - azon okból, mert az 1889. évi október 30. és 31-iki tárgyaláson a közös tulajdonosokul helyszínelő »Czigány« és »Gombos« családoknak állítólag több tagja és jogutóda az idő rövidége miatt nem jelentkezett - folytatólagos tárgyalásra az 1890. évi május hó 30-ának délelőtti 9 órája Mikesfára a község házához újabbi határnapul kifizetett. Felhívtnak tehát ujlag az ismert jogosultak és igénylők, nemkülönbén az ismeretlenek, és távollevők, és pedig az elsők végzésileg is, hogy a fenti határnapon személyesen, vagy megbízottjaik által annál bizonyosabban jelenjenek meg, mert különben a részökre és veszélyökre kirendelt Hajik István ügyvéd, ügygondnok zala-egerszegi lakos közbejöttével fog a tárgyalás megtartatni - feltételeztetvén róluk, hogy a felek által már eddig elismert és a jövő tárgyaláskor még netán elismerendő jogosultság - továbbá a két család közti, abbeli megállapodás ellen, hogy a közös terület a két család között két egyenlő részre osztassék - továbbá a Czigány családbeliek azon megállapodása ellen, hogy a mikesfai 1864. évi tagosításkor kiadott birtokarány képezze a felosztási kulcsot - s végül a Gombos családbeliek többségének azon javaslata ellen, hogy a Gombos család által tényleg birtokolt egy másik közös vagyoo, t. i. egy belsőség és körösma használati és birtokaránya képezze a felosztási kulcsot - kifogásuk nincs, - kijelentetvén az is, hogy mindenki mulasztásának tulajdonítsa, ha a felosztásban nem részesül, s ha netáni jogait harmadik jóhiszemű birtokos ellen többé nem érvényesítheti.

Zala Egerszegén, 1889. november 5-én.

557 1-1

Nagy Géza

kiküldött kir. törvényszéki bíró.

Pserhofer J.-féle

gyógyszertár Bécsben

Singerstrasse 15. szám. Zum goldenen Reichsapfel

Vértisztító labdacso egyetemes labdacso neve alatt, ez utóbbi nevet teljes joggal megerdemlik, mivel csakugyan igen sok oly betegség létezik, melyben a labdacso hatását fényesen bebizonyították - Évtizedek óta ezen labdacso általában igen elvannak terjedve számtalan orvos rendelé, azt a alig akad család, melyben ezen kitűnő háziszerből ne volna egy kis készlet.

1 doboz 15 labdacsoval 21 kr., 1 tekerés 6 dobozzal 1 frt 5 kr., bérmentelen utánvét mellett megküldéssel 1 frt 10 kr.

A pénz előleges beküldése mellett, bérmentes megküldéssel egy tekerés labdacso 1 frt 25 kr., 2 tekerés 2 frt 30 kr., 3 tekerés 3 frt 35 kr., 4 tekerés 4 frt 40 kr., 5 tekerés 5 frt 20 kr., 10 tekerés 9 frt 20 kr. (1 tekerésnél kevesebb nem küldetik szét.)

Kéretik határozottan Pserhofer J.-féle vértisztító labdacsokat

kérni a orvos ügyelni, hogy a dobozok tetőjén levő felírás minden dobozon a használati utasításban látható Pserhofer J. névával és pedig = veres = nyomásban.

Fagy-balzsam, Pserhofer J.-féle 1 tégely 40 kr., bérmentes megküldéssel 65 kr.

Keskeny utifü-nedv, hurut, rekedtség, görcsköhögés stb. ellen. 1 palack 50 kr.

Amerikai köszvény-kenőcs, 1 forint 20 kr. (506 -12)

Por lábizzadás ellen. Egy doboz ára 10 kr., bérmentes megküldés mellett 75 kr.

Golyva balzsam, 1 üvegcse 40 kr., bérmentes megküldéssel 65 kr.

Élet esszencia (prágai cseppek), megromlott gyomor, rossz emésztés ellen. Egy üvegcse 22 kr.

Angol csoda-balzsam, 1 üveggel 50 kr., egy kis üveggel 12 kr.

Fiaker-por, köhögés stb. ellen 1 doboz 35 kr., bérmentes megküldéssel 60 kr. -

Tannonchinin-hajkenőcs, Pserhofer J.-féle a legjobb hajnövesztő szer, 1 szelence 2 frt

Egyetemes tapasz, STEUDEL tanártól sebek ellen jónak bizonyult háziszer. Egy tégely 50 kr., bérmentes megküldéssel 75 kr.

Egyetemes tisztító-só, BULLRICH A. W.-tól. Kitűnő háziszer megzavart emésztés minden következményei ellen. Egy csomag ára 1 frt.

Az itt felsorolt készítményeken kívül, valamennyi az ausztriai lapokban hirdetett bel- és külföldi gyógyászati különlegesség készleten tartatik, s minden esetleg raktáron nem levő cikk kiadásra pontosan s legújutányosabbán beszerezetik.

Postai küldemények az összeg beküldése, nagyobb megrendeléseknél utánvételt mellett a leggyorsabban eszközöltnak.

A pénz előleges beküldése mellett (legzélszerűbben postautalvány mellett) a vételdíj-sokkal kevesebbbe kerül, mint az utánvéte mellett való küldésnél.

Meglepő határu szer csúsz, köszvény és kifliczmitási daganatoknál, továbbá e-úzos fej- és fülszakgatásoknál a

REPARATOR

A budapesti Szt-Rókus kórház statisztikai kimutatása szerint a Reparatorral ott 136 kísérlet történt, a melyek közt 7 esetben javulás és 129 esetben teljes gyógyulás értett el. Kapható posta útján gyógyszerárban és az összes gyógyszerárban. Ára-egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr. 547 2-5

KRIEGER GYÖRGY gyógyszerész a „Magyar Koronához“ BUDAPEST, Kálvin-tér.

„EQUITABLE“

Egyesült Államokbeli Életbiztosító társaság
NEW-YORKBAN.

Alapították: 1859-ben.

Biztosított tőke	1888 végén a. é.	1.373.040 315 frt - kr.
Uj biztosítások	1888	384.833 837
Összes bevételek	1888	67.397.442 - 50
Vagyoo	1889	287.607.905
A biztosítottaknak kifizetett	1888	29.711 142 - 50

Az összes nyereség a biztosítottak javára fordítottik és a közönséges kötvényeknél már a második díjrézlet feligetezése alkalmával fizetettik vissza, míg a fél- és a szabad Tontin-terv szerinti kötött biztosításoknál összegyűjtve a periódus végén szolgáltattik ki készpénzben.

Az „EQUITABLE“ minden kötvényre 3 illetve 2-osztendó múltán megtámadhatlan-ná váltik, a mennyiben az osztre, ha a biztosítási díjfeltevések a kötvény értelmében megtörténtek a biztosítottak követelményei egyáltalán nem utasíthatók vissza és a társaság azok kielégítésére feltétlenül kötelezve van. Ezen újítás által az „EQUITABLE“ biztosított ügyfeleinek teljes megnyugtatást nyújt arra nézve, hogy halál esetében, az elhalálozás bebizonyítása után, a biztosítási összeg az illetékesek kezébe, minden körülmények között azonnal kifizetetik. 463 6-12

Bővebb tudósításul ugyaszhint prospectusokkal és ajánlati úrlapokkal készségesen szolgálnak a fő- és kerületi ügynököknek, nemkülönbén az

„EQUITABLE“ Magyarországi aligazgatósága

Magyar lezárdító- és pénzvidtó-bank

Budapest, V., Dorottya-utca 6 szám.

Pikante Lecture!

Messalinen Berlins	Mk. 3.-
Heptameron, illustrirt (confisc. gew.)	3.-
Ohne Feigenblatt von H. Hadubrandt	2.-
A. Gugl, Die Sünderinnen des Hochlandes, aus Kärtens Paradies	1.50
Versandgegen Nachnahme oder Einsendung des Betrages. - Illust. Katalog gratis u. fr.	
R. Jacobsthal, Verlagsbuchhlg. Berlin, W. Steglitzstr. 61.	

Kurzweil Bernát

Budapest, V., Weltzner Boulevard 50.

Lampen u. Glas Fabriekniederlage.

„EGYETÉRTÉS“

Huszonnegyedik évfolyam

legnagyobb politikai napilap.

Megjelen minden nap, tehát hétfőn és ünnepek után is. 549 2-3

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy hónapra	1 frt 80 kr.
Három hónapra	5
Hat hónapra	10
Egész évre	20

Előfizetések bármily naptól kezdve teljesíthetők s legcélszerűbben postautalvánnyal Budapestre, az „Egyetértés“ kiadóhivatalába (Kecskeméti utca 6 sz.) küldendők.

ZALA

Szerkesztőség:

Batthyány- és Kisfaludy-utca sarkán.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bérmertetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Kiadóhivatal:

Városház-utca 6. szám Fischel Fülöp könyvkereskedés.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . . . 5 frt — kr.
Félévre . . . . . 3 „ 50 „
Negyedévre . . . . . 1 „ 25 „

Hirdetések jutányosan számítottak.

Nyiltár petitsora 10 kr.

Előfizetéseket, valamint a hirdetésekre vonatkozókat Fischel Fülöp könyvkereskedésbe intézendők.

Politikai és végyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak és a Bankegyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

A báli toilettek.

A farsangi multságok minden alkalommal komoly szemléldésére, meditációra hívják föl a társadalmi bajok forrásait kutató ember lelkét.

Ezek között azután igen sok akad, akik e mai szellemben tartatni szokott multságokat határozottan elítélik úgy erkölcs mint anyagi végeredménye miatt.

Az ily egyének persze minden alkalommal kifejezést is adnak ebbeli nézetüknek szóval is, tettel is, amennyiben a mai kor szellemében tartott multságokon részt nem vesznek és azokat semmi módon sem támogatják.

Ezt az álláspontot mi nagyon pessimistikusnak tartjuk. Mert igaz az, hogy a mai multságok sem alakilag, sem lényegileg nem felelnek meg teljesen a multságok tulajdonképeni rendeltetésének; de ezért nem következés, hogy ezt a régi és több irányban szükségesnek ismert szokást el kell törlni a föld színéről. Csupán annak szükségessége forog fenn, hogy a báli igények praktikusabb irányt vegyenek.

A mai multságoknak egyik legnagyobb gravamenje: a toilettek kérdése.

Nem lehet fölötte mosolyogni.

Ennek a kérdésnek megoldása már nem egy család bukását okozta. Mert va-

lóságosan hajmeresztő az a verseny, mit nőink a báli toilettek kigondolásában és előállításában kifejtének. Ugy hogy manapság nem is báloknak kellene nevezni a multságokat, hanem női toilet-verse-nyeknek.

Hát iszen régente, az egyszerűbb, patriarchaliabb korszakban is nagy súlyt fektettek nőink az öltözékekre; csak hogy az akkori főtörékvés a csín volt, a mai pedig a drágaság. Sokszor éppen a leg-egyszerűbben, de választékkal, izléssel, csinnal öltözött nő lett a bálkirálynő.

Most abban ügyekeznek nőink egymást túlicitálni, hogy ki bir drágábban öltözködni? Most a bálkirálynői szerep mérleg a papa vagy a férj erszényének rovására.

A bálók — a rendkívül pazar-kiállítási női toilettekkel úgy néznek ki mint valami gazdag ruhaműtárlat, ahol Apellesek lesnek a csizmadiákra. Van ott szakértő és nem szakértő bírálat annyi, mint a fűszál. Pedig talán mondanunk is fölösleges, hogy ily módon a bálók el vannak utve eredeti rendeltetésüktől. A bálók tulajdonképen arra valók voltak mindig, arra valók most is, hogy a fiatalágnak időnkint egy kis üdülést nyújtsanak s egyuttal módot arra, hogy távolabb lakó egyének is egymással megismerkedhessenek.

Ez a cél kizárja azt, hogy jogosan oly tényezőkhé lehessenek előtérbe, mik a multságoknál való részvételt megnehezíthetnék, anonyailag veszélyessé vagy éppen lehetetlenné tehetnék.

Es ime még is előtérbe lépett (persze nem jogosan) a báli toilettek kérdése, mint oly tényező, mely vagy lehetetlenné teszi sok családra nézve a részvételt vagy (ha a dolog mégis forciozva van) anyagi kalamitásokkal jár.

Azért tapasztalható majdnem minden multságban, hogy a toiletben való pazar-ság igen sok családot viaszatart a részvételtől és báli termeink ugy fosztelenség, mint látogatottság dolgában nagyon a múlt mögött állanak.

Előkelő nőinktől függ, hogy a bálók visszaadásának eredeti céljoknak. A pazar fény nekik van módjokban s így az egyszerűségben való példaadás föladata is nekik jutott. Azt végre ők is be fogják látni, hogy minden bála egy-egy 3-400 frtos toilette oly ószeg, melylyel szentebb célok elérésén, megvalósításán is lehet munkálni.

A 19. század művelt nőinek tán fölösleges hangoztatnunk, hogy a női érények egyik legszebbike: az egyszerűség, nemcsak a családi tűzhelynél, hanem a báli termekben is főkéssége a nőnek.

A „ZALA“ tárcája.

Régi fűzfa . . .

Régi fűzfa, állsz még most is?
Istenem, beh megénekedtél.
Nem is csoda, megtépedeste
Lombodat a zúgó jelszél.

Kis házikóknk görbe háttát
A vén idő hogy megülte!
Tépett zsinóely, pozdorjja, nád,
Szélhányta gally körülötte.

A vidék is, mintha telken
Bánatos jelképe vóna —
Szárász csalit sir a szellen,
Herradózó ménta, rózsza . . .

Csak a szived, anyámlelkem,
Egyedül az változatlan:
A bocsánat anygala el
Minden, minden kis szarvabban.

DOKTOR FERENC.

Az otthon.

— A „Zala“ eredeti tárcája. —

Az otthon!
Az az édes otthon!
Csak az tudja: milyen drága, milyen pótolhatatlan paradicsom ez, — aki egyszer élvezte.

Undorral tölti el a világ ezernyi hiúsága;
az egymás hátán kapaszkodó, ágaskodó törpék hangyanyűzsgése.

Látod: hogyan cigánykerekednek az emberek egymás mulattatására; hogy áll tótágot az egész világ. A kényszerűség, a társadalmi conventio ugy kívánja, hogy te is végignézd a jó Isten rengeteg állatkerjének egy részét mindennap és ezalatt leked színtől, teljék csomórrel.

Ha ez szakadatlanul tartana, misantróppa, világyűlölvő, később földönfutóvá lennél. De a conventionalis érintkezés, együttlét véget ér, este mehatsz haza, a te otthonodba, a te különvilágodba, hol a te szellemed, a te „én“-ed az „ur“. Ott a lelkekben: a gondolat a te geniuszod ihletésére ébred. A szivekben az érzés, vágy, remény a te szivdobbanásod varázsára kel.

Ez a te különvilágod: az édes, a drága, a pótolhatatlan otthon!

Itt lehetsz olyan, minőnek Isten alkotott. A teremtés remekét nem kell bemázolnod divatos mázzal, hogy művelt, salonképes embernek tartssanak.

Hogy el lehet itt, ebben az édes otthonban, feledni az élet száz baját, az emberi korlátoltság és nagyralátás apró-tűsurásait. Hogy lehet örülni, vigadni ebben a drága körben, mely kizárólag a miénk, a mi édenkertünk, a mi boldogításunkra, földi üdvösségünkre van. Hogy lehet ebben a festelen, ceremonia, conventio nélküli körben naiv gyermekké lenni!

Es milyen édes, milyen fölemelő az a tudat, hogy ezt a paradicsomkertet magunk teremtettük meg, a mi munkánk, a mi érdemünk.

Es milyen megnyugtató, milyen boldogító az a tudat, hogy ennek az általunk megteremtett paradicsomkertnek van egy hűségese, egy áldott őrző-angyala, aki küségének, tántoríthatatlan ragaszkodásának lángpaplosával áll annak kapujánál.

Oda profán lélek be nem juthat sóha!
Az Őrző angyal szelleme őrködik mindenütt, annak van gondja rá, hogy azt az édes otthont,

azt a paradicsomkertet — meg ne szállhassa a sá-tán. Az Őrző angyal gondos kezének érintése, munkája valóságos varázshatalmú erő ott, abban a paradicsomkertben: Az a végtetekig menő gondossá, rend, tisztaság, melynek összhangja oly boldogítólag hat reánk, a nő, az asszony kezének bűvös munkája. Az odaadó, végtelen gyöngédség és figyelem apró megnyilatkozásai azok, miknek mindegyikével azt mondja nekünk: nézd, nem voltál itt, nem kérdeaxem tőled: hogy tegyem ezt; de sokszor meglylyeltetek: így van az neked kezre, így van jól.

Milyen boldogító ránk nézve a tudat, hogy nőnk munkáját, keze minden mozdulását az a gondolat vezérli, hogy eltalálja vele a mi gondolatunkat, hogy örömet szerezzen nekünk.

Igy boldogítani, ily részletekig, apróságokig menő gyöngédséggel elhalmozni csak egy nő képes, akinek minden gondolata, minden érzelme rajtunk, kizárólag a mi lényünkön csüng. Az ilyen nő képes csak tartatani az általunk teremtett paradicsomkertet.

Ha az a végtelen, odaadó gyöngédség, figyelem, gondossá, mik a ferdit az apró-cseprő házigondoktól teljesen fölmentik, — a nőben hiány-zanak: akkor a paradicsomi együttlét, az otthon boldogsága nem lehet hosszú életű.

Nem szükséges belopózni oda kigyóképében a sátánnak; feldulja azt a belső békéltenség is.

Ha az otthon a férira nézve nem a megpi-henés helye; ha ott folytatnia kell az életküdel-mek bajait, a gondterhes élet vívódásait; ha otthonában a harmonikus rend, pontosság, tisztaság helyett minden lépten nyomon bántó kuszátsá-gal, rendtelenséggel, pazarlással találkozik akkor a családi kör megszünt édes otthon lenni; fel van dülva a paradicsom.

A nő, ki arra van hivatva, hogy a férj által

Küldöttség a kir. tábla ügyében.

A decentralizáló kir. tábla egyikének N. Kanizsán leendő elhelyezése érdekében az igazságügyminiszterhez intézett emlékiratunkat f. hó 23-án, mult esztőtörtékön nyújtotta át a város küldöttsége Szilágyi Dezso igazságügyminiszternek.

A küldöttségnek főispánunk *Szastiks* Benő és orsz. képviselőnk *Hertelendy* Béla vezetése alatt tagjai voltak: Babócsay György, Bátorfi Lajos, dr. Bentzik Ferenc, Eperjessy Sándor, Grünhut Henrik, Györfy János, dr. Hauser János, Knauz Boldizsár, Miltényi Sándor, Rapoch Gyula, Sebestény Lajos, Simon Gábor, dr. Tóth Gyula, Unger Ullman Elek és Varga Lajos.

Az igazságügyminiszter a mondott nap d. e. fél 11 órakor fogadta a küldöttséget az igazságügyi palota nagy elfogadó termében. A város közönségének az emlékiratban részletesen indokolt kérelmét és óhaját főispánunk az alább következő pompás és hatásos beszédében tolmácsolta és ajánlotta ékesszólóan a miniszter figyelmébe és pártfogásába.

Nagyméltóságú Miniszter Ur! Kegyelmes Urunk!

Nagy-Kanisza város közönségének küldöttségét van szerencsém Nmgodnak mély tisztelettel bemutatni és tolmácsolni egy oly kérelmünket, mely kérelmünk nem önzésből — ép oly kevéssé öntulbecsülésből, avagy indokolatlan előny hajszolásból, hanem inkább mint fő forrásból, azon mely kötelességérzetből származik, melylyel Nagy-Kanisza városa saját honszerető polgársága iránt, a magyar állam iránt és annak jövőt alkotó és biztosító intézményei iránt viselkedik.

Hazai jogszolgáltatásunk reformjának nagy fontosságú kérdése, mely Nmgodnak közlekedéssel üdvözölt kormányra lépte által nyerte meg üdvös és sikeres megoldásának biztosítékát, éppen ezért ma már nem a pusztá óhajtozásnak és találgatásoknak tárgya, hanem jogállami szervezkedésünknek pozitív ténye, s e pozitív alapon állunk a királyi tábla decentralizációja, mint bekövetkező oly törvényhozási intézkedés előtt, mely igazságszolgáltatásunk reformjának első nagy művét képezi.

Teljesen áthatva vagyunk mi Kegyelmes Ur azon tudattal, hogy a felállítandó királyi táblák székhelyeinek megválasztásánál a döntő súly az ügy elhatározó nagy érdemének és a cél magasosságának mérlegéből esik, s e tekintetben teljes meggyőzéssel nézünk oly intézmény életbelépte elé, melyet Nmgodnak Hazánk sorsa felett őrködő bölcsessége juttat érvényre, és még is, hogy tiszteletteljes eszedezéssünkkel járulunk Nmgod ke-

gyességéhez azért, hogy a Dunántulra felállítandó kir. táblák egyikének székhelyül Nagy-Kanisza városát kijelölni méltóztatások, ennek indokát azon erős és ingathatlan meggyőződésünk képezi, hogy e kérelmünknek ugy az ügy érdeme, valamint a cél magasossága egyaránt elvitathatlan támpontul szolgál, mert Nagy Kanizsa városa multjánál s azon nagy misszióval fogva, melyet a Haza szent érdeke és a magyar állam iránt mindenkor törekvően hűséggel betöltött, nem kevésbé azon nagy jelentőségénél fogva, melyre a Haza szertartóiban kivétel nélkül versenyző polgársága — annak művelt magyar társadalma, értelmisége, ipara s az egész Dunántulra termékenyítőleg kiható kereskedelme által tisztán saját erejéből emelkedett, valamint kedvező helyrajzi fekvésénél, vasúti összeköttetésénél fogva — melyek mintegy természetszerűleg kiváló központot alkotják — birja mindazon kellékeket, melyek a kir. tábla célszerű elhelyezésére szükségesek, s e mellett a város polgársága hazafias közérzetével sietett tehetősége megfeszített mértékéig meghozni a tőle telhető áldozatot, képviselő-testületének egyhangu határozatával felajánlván a kir. tábla ideiglenes elhelyezését, székhelyének kiépítését és felszerelését: — mindezek alapján kiönlőn bátrak vagyunk N. Kanizsa városának erre irányzott kérvényét Nagy-méltóságodnak mély tisztelettel átnyújtani, azon alázatos eszedezéstünk mellett, hogy városunk kérelmét óhajtott teljesüléshez vezetni kegyeskedjék, leghőbb óhajtatunk abban összpontosul, hogy Nmgodat üdvös és áldásos munkásságával Hazánk javára és dicsőségére a jó Isten igen-igen soká szerencsésen és boldogan éltesse. (Eljenzés.)

Az igazságügyminiszter válasza abban összpontosult, hogy a *székhelyek kérdése* ez ideig *eldöntetlen, de valamint a competáló többi városok irányában sem tett eddigleg ígéretet*, be kell látnunk, hogy velünk szemben sem teheti ezt; biztosít azonban bennünket arról, hogy a minisztertanácsban Nagy-Kanisza város közönségének kérvényét és ajánlatát is elő fogja terjeszteni, a hol a mellette harcoló indokok kellő méltatás és megfontolás tárgyát fogják képezni; egyszersmind kifejezte városunk iránti rokonszenvét, s mi ezt reményeink és jogos aspirációink zálogának tartjuk.

Ezzel a miniszter elbocsajtotta a küldöttséget s mi le vagyunk kötelezve ma a fogadtatásért is irányában, mert a miniszter nagy elfoglaltsága és a budget tárgyalásokra való előkészületek miatt e héten nem fogadott és nem adott kihallgatást csak a nagy-kanizsai küldöttséggel szemben történt kivétel.

A küldöttség ezután *Czorda* Bódog igazságügyi államtitkár és dr. *Wlasics* Gyulánál, városunk

jeles fiánál tisztelgett. *Czorda* Bódog legteljesebb jóakaratáról biztosította a küldöttséget, a mennyiben az ő hatásköre a fenförgő kérdésre való befolyásra kiterjed, *Wlasics* Gyuláról pedig ugyja tudjuk, hogy a legmelegebb érdeklődést tanúsítja ügyünk iránt s teljes erejével kész azt előmozdítani.

A küldöttség ezek végeztével a képviselő házba hajtattott, hogy *Tizsa* Kálmán miniszterelnöknel tisztelegjen s pártfogását a kormány elnöknek is kikerje. Az üdvözölt beszédet ezuttal is főispánunk tartá, kiemelve városunknak a kormányelnök és a kormány iránti tántoríthatlan ragaszkodását s mely elismerését és háliját a hazai szolgálatára szentelt üdvös tevékenységére és alkotásaiért. A miniszterelnök biztosította a küldöttséget a kormányra a város iránti jóindulatáról s kifejezte, hogy a mennyiben esetleg a város óhaja ezuttal teljesedésbe nem mehetne is, a város érdekei más alkalommal, más alkotásoknál a kormány kellő gondoskodásának tárgyát fogják képezni. — Déli 1/2 3 órakor *banquette* volt az Angol királynőhöz címzett szálloda egyik kábel éttermében, melyen a küldöttség meghívása folytán részt vettek közéletünknek — ügyünk iránt érdeklődő s azt előmozdítani kész több kitünősége is. n. m. *Bushach Péter, Radocza János, Venter Imre, dr. Wlasics Gyula, Bekács Gusztáv, Kovács Béla*, azonkívül jelen voltak az éppen a fővárosban időző *Eperjessy Béla*, s *Unger Ullman* gyógyszerész.

A számos lelkes felkészítés tárgyát N. Kanizsának a kir. tábla elnyerése iránti aspirációi jogosságának demonstrálása képezte — örömmel tapasztaltuk, hogy az ügynek az irányadó körökben is vannak lelkes barátjai, pártfogói és előmozdítói, melynek ismét szélesebb körökben leendő propagálása legyen meg nem szűnő lan-kadatan tevékenységünk tárgya. A kedélyes lakoma és mindvégig magas színvonalon tartott barátságos társalgás 6 órakor ért véget.

Közegészségügy.

Dr. Rátz Kálmán

városi orvos által N. Kanizsa város tanácsának be-terjesztett jelentése az 1889. évi statisztikai adatokról.

Tekintetes városi Tanács!

Nagy-Kanisza város egészségügyi statisztikáját 1889-ik évről, van szerencsém a következőkben vázolni:

Az egészségügyi állapot a letolyt évben általában véve kedvező volt, körjelleg nem uralkodott, a betegségeket többnyire csak az időjárási viszonyok betolyasolták. — A tél és hidegebb évszakokban leginkább uralkodtak a légző szervek hurutos és lobos bántalmai, az izmok és ízületek csuszos bántalmai, toroklobok különféle alakjai, az agy, mell és hashártya lobos bántalmi; a meleg évszakokban mindezen betegségek csökkenést mutattak, hanem leginkább — különösen a gyermekek között — az emésztő szervek hurutos, a felnőttek között pedig a váltólázak különféle alakjai jöttek észlelésre. Mindezen betegségek letolyása jó részben kedvező is volt.

Járványos betegségek a városi lakosság között csak szörványosan fordultak elő, ellenben a közös hadsereg behívott póttartalékosai október és nov. hónap hási hagyományban nagy számban betegedtek meg, az esetek körülbőlül 70-re szaporodtak fel; a járványok csak a katonaság áthelyezése és elbocsátása vetett véget. Járványos betegségekben a következő számú halálozások történtek:

Hasi hagyományban 5, roncsló toroklobban 3, torokgyíkban 9, hóhurutban 2, orbánczban 2, vörhenyben 1, összesen 22 halálozás fordult elő.

Nagy- és Kis-Kanisza halálozási viszonyai a következők:

Meghalt összesen	Nagy-Kaniszán	Kis-Kaniszán
Januárban 40	30	10
Februárban 65	50	15
Márciusban 49	37	12
Áprilisban 44	31	13
Májusban 41	32	9
Juniusban 39	31	8
Juliusban 39	32	7
Auguszt. 41	25	16
Szeptember 22	18	4
Oktoberben 28	25	3
November 27	17	10
December 41	32	9

Összesen: 476 360 116
A város területén tehát — a kórházat be nem számítva — 476 halálozási eset, ha a vá-

megteremtett paradicsomot fentartisa, lángpallossal őrizze, — maga őzi ki élete párját.

Csak hogy a vesztett paradicsomot nem pótolja semmi . . . semmi! Tehát arról kell gondoskodni: mi feleltesse?

Ekkor azután kezdetét veszi a hanyatt-homlokra való rohanás a kórházat felé. Az édes otthonból, a paradicsomkertből pokol lesz.

A világ, az emberek nézik, bámulják a kórhozatba rohanót; ráhajigálják szigorú ítélletük kemény köveit és nem tudják, rá sem gondolnak, hogy mindaz egy kórhozatba rászított, paradicsomvesztett lélek reménytelen őrjöngése.

A régi nők valóságos bűvészek voltak az otthonnak paradicsomná varázsolásában. Az édes otthonnak áldott genuszai voltak, kiknek minden gondja, vágyódása a családi szentély szellemének, — érintetlen, szentséges voltának megőrzése, fentartása volt.

Ma már egészen másként van. A nők legnagyobb része (tisztelőt adassék a kivételeknek!) az otthont úgy tekinti, hogy ott minden jól van — — — ha csak a férfi látja, tudja. A férfi kedvéért nem kell tenni semmit. Főleg a jóbarátok előtt kell fentartani ügyes látszattal a re-nommét.

En legalább így lestem el az életből.

X . . . urnő délelőtti pongyolában van. Férje korán elment a hivatalba. Ő elaludt. Most a szoba teljes rendtelenségben van, pedig az idő délre jár s minden percben várható haza a férj. Egyszer csak megszólal a ház csengője.

Az urnő felugrik s lázas sietséggel, ide-oda kapkodva igyekezik rendbe szedni öltözékét és a szobát. E közben kikiált a szobalánynak:

- Lina, Lina!
- Tessék parancsolni!
- Nem hallotta, hogy valaki esőngetett?

— Igen hallottam; de nem siettem, mert — ugy hiszem — a tansur jött haza.

— Dehogy! dehogy! férjem későbbben szokott jönni. Bizonyosan Y . . . ur jött látogatásba. Menjen es eresse be, de mennyre lehet késleltesse bejöveteleit, hogy rendbe szedhessek mindent.

A szobalány elegánsan játszott és sokat mondó lomhasággal megy az ajtó felé. Az urnő a szobába siet s a tolelt-tükör előtt gyorsan megadja magának ama kellékeket, mik — véleménye szerint — hódítóvá, széppé tehetik.

Ez alatt hallatszik az ajtó nyikorgása.

A vendég tebiát a folyosóra lépett.

Az urnő megegyeszer a tükörbe néz; a kajait hódító mosolygásra egyengeti; kötést kap kezébe és a pamlagra ülve, várja a jóbarátot.

A kopogás már egészen az ajtó közelében hallatszik. Most egyszerre véget ér.

Az ajtó feltarul.

Belép az urnő . . . férje.

Az asszony haragos képpel ugrik föl, lecsapja a kötést s így szól:

— Aztán csak te vagy? Ah, ha tudtam volna.

Hogy lehetnének meg ilyen nőben ama kellékek, mik egy férfira nézve — az otthon eddessé, drágává, paradicsomkértté varázsolhatnák.

Valljuk meg az igazat: manapság véghetetlen kevés az olyan férfi, kinek valóban boldog otthonja volna.

Sokat tanulnak, sokkal tudnak, sok mindenhez értenek a mi modern nőink, csak az édes otthon fentartásához hiányzik bennök a gyöngéd gondosság, az odaadó szeretet.

És paradicsomörzök anyagnak se mindégnyik vál be.

Vagy a pallossuk gyöngye vagy — maguk.

rosi lakosságot 20.000-re becsülik, akkor a halálozás közfűlbelül 2 1/2%-nak felel meg, a mely szám halálozásnál normalisnak vehető felt.

A születések 811-nek felelnek meg. 335-el mulják felül a halálozásokat, a 4%-ot túlhaladják.

A halálozásokat a következő betegségek okozták:

Agybántalmak: Felnőtteknél 37, gyermekeknél 75. Légző szervek bántalmak 160; szív, vérédeny és mirigyes bántalmak 21; húgyszervek bántalmak 1; esőnt bántalmak 3; izmok és ízületek bántalmak 2; emésztő szervek bántalmak 50; vesebántalmak 16; májbántalmak 9; méhbántalmak 6; újképlet 8; járványos betegségek 22; bőr- és sejtiszóvet bántalmak 3; alkati bántalmak 2; vele született gyengesség 11; külső és belső elvérzés 4; kimerülés 43; mérgezés 3; összesen: 476. Ezek közül nem orvosoltáltak: 7 éven alól 63; 7 éven felül 44.

Életrök és foglalkozás szerint következőleg oszlanak fel a halálozások:

A meghalt életkora: 7 éven alól 215, 7-20 között 14; 20-30 között 21; 30-40 között 32; 40-50 között 39; 50-60 között 51; 60 éven felül 104; összesen 476. — Korábbi foglalkozása: szellemi munka 23; kereskedelem 14; ipar- és kézimunka 76; földmívelés és gazdaság 59; télenység 89.

Vallásfelekezeti és nem szerint az évenyeidenként felvett D. minta halálozás tekintetében a következő viszonyokat mutatja:

Vallás	Kat		Agostai		Helvét		Görög nem egyesült		Izraelita		Összesen	Egyéb	
	fiu	nő	fiu	nő	fiu	nő	fiu	nő	fiu	nő			
I. Ev-negyed	29	50	1	1	4	2	—	—	7	12	88	65	153
II. Ev-negyed	53	52	1	1	1	—	—	—	12	5	67	8	125
III. Ev-negyed	46	33	—	—	—	1	—	—	17	5	61	38	90
IV. Ev-negyed	37	39	—	—	—	2	—	—	9	9	46	50	96
Egész évben	215	174	2	2	2	4	1	—	45	31	265	211	476
Ezekben kiül halva született:											47	17	64

A 7 éven alól elhalt gyermekek száma 215 — nem orvosoltott 63 — ezt viszonyítva az összes halálozással, annak felét megközelíti, mi mindenestre tekintélyes szám, ezek között törvénytelen gyermek volt 54, tehát a 7 éven alól elhaltaknak 25%-a. — ennek ellenében született a hivatalban ellenőrzés végett beírta lett 56 törvénytelen gyermek; kettővel több mint amennyi meghalt. — De hogy mily nagy ezen elhagyott gyermekek száma a város területén, azt nehéz megállapítani, a folytonos ki és bevándorlásokkal napról napra változnak.

Védhímlő oltás az 18-9 ik évben a következő számban végeztetett: első ízben beoltott 485 gyermek hivatalosan, magán orvosok által pedig 100 on felül; a népiszkolákban és az izraelita kereskedelmi iskola osztályaiban uirtoltatott 1080 gyermek, kiknek külön-külön bizonyítvány is allított ki. — Az összes oltások 1/10 része tehát himlővel végeztetett, mely tarad-ágosabb és egyszersmind hasznosabb is, mert lappangó alkati bántalmak, melyek gyakran felismerhetetlenek, nem vihetnek át egyik gyermekről a másikra.

Orvos-törvényszéki boncolás tárgyát 7 hulla képezte, a halálok voltak: mérgezés 3 esetben, szívmérgés 1 esetben, belső elvérzés 1 esetben, genyverűég 1 esetben, hashártyalob 1 esetben. Orvos-rendőrileg szintén 7 hulla boncolatott fel, halálok voltak: agyszívmérgés 1 esetben, hashártyalob 1 esetben, fűdősízhűdés 1 esetben, vízbefúlás 1 esetben, külső elvérzés 1 esetben, mérgezés 2 esetben, ez utóbbiakról jelentés léteztetett a kir. törvényszéknek.

Orvos-rendőri vizsgálat tárgyát képezte 5 hulla. — Elmebántalom előfordult 3, kik országos elmeegógyintézetekbe lettek szállítva. Súlyos testi sérülés előfordult 32; erőszakos nemű közszülés 2; orvos-rendőri vizsgálat a városházán teljesített körülből 800.

Orvos-rendőri szemle és ártalmas szerek feltalálása céljából házkutatás tartatott 14, azonkívül közegészségi szempontból a város területén levő összes vendéglők, kocsmák hivatalosan számtalanszor meg lettek vizsgálva, valamint a fűszerkereskedések is az egészségre ártalmas szere-

rek, cikkek feltalálásaért. A helybeli piacon elkoboztatott 6 véka éretlen szilva, 9 véka ártalmas gomba, 4 véka alma, 2 véka szőlő.

Lakhata-i engedély megadásán szempontjából megvizsgált lakházak száma a 40-et meghaladja, elutasított 1, egy-két hónapi halasztást kapott 4.

Jelentés tételik minden hó elején egy a városi, és egy a megyei hatóságnak, ugyanezeknek minden évenyeiden a D) kimutatás és évi kimutatás, összesen 34. évenként 2-szer külön a trachomáról, mely utóbbi 5 esetben fordult elő.

Ezen adatokat a tekintetes városi tanács becses tudomására hozni van szerencsém.

Nagy-Kanizsa 1890. jan. 20.

Heti szemle.

Bécsből jelentik a „P. C.”-nek: A kir. udvar Bécsben fogja bevárni a gyászév végét. Ő Felsége mindenesetre elmegy Meyerlingbe is, hogy ott az engesztelési kápolnában imádkozzék. Februárban Budapestre, illetve Gödöllőre jön a királyi család és ha vig bálók nem is, de ünnepléses fogadtatások lesznek az udvarnál. Ő Felsége ezúttal nem fog sokáig időzni Magyarországon, mert májusban, a delegációk alkalmából, melyek az idén a magyar fővárosban fognak ülésezni, ügyis hosszabb tartózkodásra jön Magyarországra. Királyné Ő Felsége és Mária-Valléria főhercegnő valószínűleg bőjtig Gödöllőn maradnak. — A megszólított tartományok anektálá-a. Mint a „Novoje Vremja” írja, Pétervárott nagyon el van terjedve az a nézet, hogy Ausztria Magyarország mai bolgar politikájának egyedüli célja rábíri Oroszországot, hogy adja beleegyezését Bosznia és Hercegovina anekzeziójához. Az orosz lapok megbízhatósága nem valami tulságos ugyan, ebben a hírből azonban sok a benső valószínűség, mert az anektálásra mindig megvolt a hajlam. — A főispánoktól kívánandó kvalifikációról a „Nemzet” a következőket jelenti: A közigazgatási reform alapelvei szerint a főispáni állás munkaköre előreláthatólag lényegesen ki fog terjesztetni. Ez által természetesen nagyobb munkatételre fog a főispánokra haramlani, melynek betöltésére nézve a közigazgatási szakismeretek mellett a közigazgatás minden ágazatában való gyakorlati jártasság igen, figyelemre méltó előfeltételt képez. A helygymnizsteriumban éppen ez okból a már küszöbön álló főispáni kinevezéseknél e körülményre döntő figyelem fog fordítottatni, a menüiben oly egyének vannak kombinációba véve, kik e feltételnek kiválóan megfelelnek. — Bécsben és több helyütt az influenza majdnem teljesen megszűnt. — Amerikában ismét egy új várost építettek részvényekre. — Temesváron a félmillió lottónyeménnyről készült szindarabot kippasztegték. — Grácból egy kutya Zágrábba visszament, a így 34 mérföldnyi utat tett meg. — A francia orsz. képviselők közt 147 szabadkőműves van. — A pápa egészségi állapotáról aggasztó hírek érkeznek. — Az orosz cár ellen ismét merénylet lett tervezve, de meghusult. — A szerb kormány 400 más nemzetiségű vasuti hivatalnokot bocsátott el. — Mária Valléria főhercegnő kelengyejében palotaszegi varrottások is lesznek. — A „Nemzet” teletés szerkesztését Gajary Ödön vette át. — Egy elkeseredett bécsi szabász-mester Bécsből Párisig ládában, mint „gyorsárú szállítmány” tette meg utját. — Zágráb mellett a napokban emberfő nagyságu tüzolyót látták az égen, mely ismét eltűnt. — Amadeo costai herceg, az olyasz király öcsége közelebb elhunyt. — Rák Kanizsán gyujtogatási mániában szenvedő horvát atyafi magára gyujtotta házat és benngett. — New-Yorkban Szilgigeti „Szökött katona” című népszínművét óriási tetszés mellett adta elő az ottani magyar műkedvelő társulat. — A temesvári, lutrizók Augusta császárné életének különböző éveiből bámulatok szerencsével kiombináltak a 18. 11 és 78-as számokat, melyek a budapesti húzások ki is jöttek. — Esztergomban egy szerzetes ruhába öltözött fiatal leányt tartóztattak le. Hogy mi célja volt vele, még nem tudatik, mert betegsége miatt nem hallgathatták ki. — Zágráiban a hétea nyári zivatar volt erős vilámlás- és menyörgéssel, valamint Iglában is. — Az influenza Budapesten is apadni kezd. — A németországi és belgiumi strájkmozgalmak napról-napra fenyegetőbb jellegű ötenek. — Szegeden egy éjszakán öt betörést követtek el. — Hentállor L. képviselő egy bécsi lap szerkesztőt Kossuthsértésért küldöttei által felelősségre vont. — A spanyol király felgyógyult. — A cul-

tuminizster közelebbi benzéde általában jó hatást keltett a képviselőházban. — Milán szerb exkírály idejének és bankári talentumának egy részét pénzügyi tanulmányoknak és törekvéseknek szenteli. — A budapesti középiskolai tanáregysület legutóbb tartott közgyűlésén tizenhárom tizenegy ellenébe a görög nyelv eltörlése mellett szavazott.

Tanúgy.

A nagy-kanizsai tanítójáraskör választmánya folyó évi január hó 20-án, Hoffmann Mór elnöke alatt gyűlést tartott, mely alkalommal határozatba ment — pártoló tagok szerzése érdemében — a következő felhívás széküldése: „A nagy-kanizsai tanítójáraskör választmánya tisztelettel és bizalommal bátorodik Urasághoz fordulni, hogy körünk pártoló tagjai közé lépni sziveskedjék, előmozdítva ez által a közzóra irányított önzetlen törekvéseinket. A pártoló tagsági díj évenként 1 firt a három évre kötelező. Járás körünk évek hosszú sora óta zajtalanul működik. A törvényszabta évenkénti közgyűlést (az őszit N.-Kanizsán, a tavaszt felváltva a vidéken) rendszeren megtartjuk, a mely alkalommal részint elméleti paedagogiai kérdéseket vitatunk meg, részint egyes kartársak gyakorlati előadásait hallgatjuk meg, kísérelve ezek fölött nézeteinket a tanulva egymástól, hogy szent hivatásunkban magunkat tökéletesítve, az emberképzés terén nekünk jutott feladatnak mentül jobban megfelelhessünk. Ezen szellemi előkkel anyagiat is kötünk egybe. Segélyegyletünk megajkítását nemes emberbarát pártolása nélkül nem is kezdeményezhetjük. Gyakran segélyre szorult elaggott, vagy munkaképtelen kartársaink segélyért fordulnak hozzánk; adunk ilyenkor befizetett tagsági díjaink mérve szerint, de leg-többször vajmi keveset adhatunk. E célból óhajtjuk szaporítani pártoló tagjaink számát, a ismelve emberbaráti nemes érzületet, a jóert és szépeert hevülő nemes szívet, legyen szabad remélnünk, hogy pártoló tagjaink sorába lépni kegyeskedik, mely esetben ez iránti nagybecsű nyilatkozatát kérjük az alulirt elnök névéhez intézni. Kiténi tisztelettel és nagyrabecsalással Nagy-Kanizsa, 1890. januárban, a járáskör nevében: Hoffmann Mór, járásköri elnök. (Egy percig sem kételkedünk, hogy a helybeli értelmiség körében akárhányan találkoznak nemeslelkű, hazafias tanúgybarátok, kik e meleg hangú felhívást szívesen fogadják a készséggel beiratkozni a járáskör pártoló tagjai sorába. Bár ugy legyen!) — Továbbá: a központi választmány által leküldött tételök, nevezetesen: 1) A népiszkolai tanterv módosítása, tekintettel az osztott és osztatlan népiszkolára. 2) A népiszkolai tankönyvek s ezek bírálatának kérdése. 3) A tanító állás biztosítása s a tanítók szolgálati viszonyainak szabályozása (szolgálati pragmatika) című tételök Saringer Károly, Boronkay Károly és Krámer Lajos tag uraknak, a Kis-Kanizsára kitézött tavaszi rendes közgyűlés alkalmával leendő referálására kiadattak. — Ezzel a gyűlést véget ért.

Hiany megédntantókban. Kaposváry Karoly tanító urtól, erre vonatkozólag vettük a következő sorokat: Az 1868-ik évi 38-ik népoktatási törvények létrejötte után, aki visszaemlékszik az 1870 és 1871-ik évre, az tudja, hogy a milyen nagy számban emelkedett az iskolák száma, ugyanolyan mértékben hiányzott a tanerők létszáma. Evégből 1870. 71. tanévben, Budapesten egýevés rendkívüli képezdei tanfolyam is engedélyeztetett. Később, amikor az állami segély, a megélhetés szempontjából egészen kiterjesztett a tanítójelöltre, megteltek a képezdők növendékekkel, ugy, hogy tanítóknak nem volt hiány. Ma azonban miután a leszállított állami segély majdnem lehetetlenné teszi a megélhetést, mit tapasztalunk? azt, hogy ha pályázat hirdetik segédtanító állásra, alig egy, vagy nem ritkán egy sem jelentkezik; — noha a fizetés valamivel jobb az előbbinél. Tehát elmondhatjuk, hogy a 70-es évekhez képest napról-napra fogyunk. Tudok esetet, hogy a múlt évben 4-5 helyen nem volt segédtanító, az osztály szünetelt, vagy ha egészen nem szünetelt is, nagy hátrányára volt a tanúgynek. Mert egy ember ugyanazon időben két helyen nem lehet, azután, egy embernek csak egy tudója levén, kétszeres munkát nem végezhethet. Bizony nagy kárára van ezen apadás a tanúgynek, melyet az intésző körök szemúgyre vehetnének, s a dolgot segíthetnének! Mit használ az osztá-

lyok fölszaporítása, ha azok üresen állanak. A főntebbiek szerint, hogy az ügy fogyatékoságát továbbra ne legyen kénytelen szenvedni, jó lenne azt behatóbban vizsgálat alá venni, s a dolgot gyökeres orvosolást eszközölni. Ajánljuk ez ügyet az intéző körök, de különösen a Nmélsgú valás- és közoktatásiügyi miniszter ur magas figyelmébe. — (Az államsegély elégtelensége miatt napról-napra szemlétomást apad fiatal tanítóink száma. Ezt mondja a t. cikkíró ur. Mi pedig azt hisszük, hogy inkább egyebekben keresendő oka az itt-ott mutatkozó segéd-hiánynak, pl. a helyi körülményben, minek különféle nem tetző ága-boga lehet. — vagy nem: rendez időben hirdetik ki a pályázatokat. Továbbá: akárhány tanítójelölt, amint megkóstolta leendő kenyeré keserűségét, menekül tőle a merre csak teheti; beáll még alsóbbrendű vasuti szolgálatra is; — tudunk rá esetet, hogy vasutór lett, és — tekintve a 300 frtos lenézett tanítói nyomorúságot, nincs-e teljesen igaz? Sokan meg nem tartják érdemesnek 4 előkészítési és 4 képezési szakosztályt végezni ilyen szomorú auspiciók látára, még államsegély mellett se, a mint hogy a nélkül is telve lesznek képezésink, mihelyt egy szebb jövő — kildtásba helyezett — hajnala földerül, a legmósbóbban hagyott néptanítói pályára. Bizzunk tehát, hogy nem lesz többé tanítóhiány! —)

A kismányoki (Tolnamegye) tanítóválasztásnak lesz egy kis kellemetlen utóíze. Neubauer János hidasdi altanító, ugyanis rágalmazás és becsületsértés miatt beperelt Lágler Lajos kismányoki lelkész az egyházmegyei törvényszéknél. Az eset — mely a felekezeti állapotokra vajmi szomorú világot vet — következő: N. ur is pályázott a nevezett állomásra, de elkésett. Midőn azonban személyesen jelentkezett az esperesi hivatalnál, kezébe adatott L. urnak egy hivatalos levele, melyben N. ur irgalmatlanul sárba van rántva, lumpnak morda, ki a falu söpredékével éjjelnappal kordmaz, pincéz, „tetu” pohárat iszik stb. s ezek alapján a lelkész ur kéri az esperesi hivatalt, hogy N.-t ne kandidálja, nehogy megválasztása esetén a tanítói lak „paraszt kaszinó”-vá legyen. N. — ki különben igen józan életű fiatal ember — most felszólíttatni kéri L. urat, hogy állításait, melyeket rágalomnak nyilvánít, bizonyítsa be. Ha-be tudja bizonyítani: ő magát a tanítói hivatal viselésére méltatlannak nyilvánítja; ha nem: úgy L. ur vonja le maga részére az ügyből a consequentiat. — L. ur persze arra számíthatott, hogy az esperes ur mint lelkész-társa, a levél tartalmát tudomásul veszi, a szerint intézkedik s azután: pont. De rosszul számított, mert, az esperes ur ismeri teendőit, a mellett bertartja ama szép ígérését, „biztosítom a tanító urakat, hogy mindenkor megvédem őket bármely oldalról jövő jogtalan támadás ellen.” Kiváncsiak vagyunk az egyházmegyei törvényszék ítéletére, mely bizonyára megfogja L. urnak mondani: hol kezdődik a hivatalos lelkiismeretesség? A tolnabaranya-somegyi ág. ev. egyházmegye tanítói büszkék lehetnek rá, hogy oly derék esperesük van.

A budapesti tanítók segélyegyesülete, alapfokéjének gyarapítására, még ez évad folyamán egy nagyobb szabású hangverseny rendezését tervezi. A rendező bizottság elnöki tisztségére sikerült megnyerni dr. Verédy Károly kir. tanácsos budapesti tanfelügyelőt.

A közoktatási bizottság közelebbi filésében Szathmáry György előadó előterjesztette a közoktatásügy állapotáról szóló miniszteri jelentés tárgyában a ház-elé terjesztendő bizottsági jelentés tervezetét. Elismeréssel emeli ki e jelentés tervezete, hogy a miniszter a bizottság múlt évi jelentésében foglalt megállapodásoknak, s kildtásba vett reform. intézkedéseknek minden irányban eleget tett. Részletezi az országos közoktatási tanácsnak még ez év folytán életbe léptetendő új szervezetét, konstataálja, hogy a népoktatás terén észlelhető változások a haladás és fejlődés irányában jelentkezők; kiemeli, hogy a közel jövőben megalkotandó óvodai törvény előre láthatólag tetemesen meg fogja szaporítani az óvodák s gyermekmenhelyek számát, a mi kívánatosá teszi, hogy a népiskolák száma a lehetőséghez képest szaporíttassék. Epen ezért megnyugvással vette a bizottság tudomásul a miniszter azon kijelentését, hogy újabb népiskolák felállítására céljából nemsokára 200,000 frt kölcsön iránt fog előterjesztést tenni. Helyeslyessel emeli ki a bizottság, hogy a tanfelügyelők irásbeli teendői apasztattak, a tanítóképzési taná-

rok javadalmaszása részben javítottott, s a miniszter kezébe vette a tanítók anyagi helyzetének javítását, s a nyugdíjtörvény revíziójával is foglalkozik. A jelentés többi része a közép- és szakiskolák, továbbá a magasabb intézetekről szól.

A „Budapesti Hírlapban” olvassuk: Brutális a német hadseregben. Berlin, jan. 13. (Saját tudósítók távirata). Feltűnést keltett a birodalmi gyűlésben, melyen a katonai novella volt napirenden, Richter mai beszéde a fegyvergyakorlatra behívott tanítókról, kiket előjáró tisztjeik bántalmaznak. Különösen a fiatalabb tisztek tüntetik ki magukat komiz szidalmakkal. Ilyes kifejezések napirenden vannak: ökor, disznó, buta kecske, szamár, naplopó, szemétnép stb. Boroszlóban egy százados így szólott egy tanítóhoz: „Ha nem sajnálnám kardomat, a hátán húznék vele végig.” Az embereket pofozzák, nádpálával verik. Több száz néző fülhallatára a gyakorlóterén ilyen szavak esnek: „Ostoba tanító! a tanítók a legnagyobb marháktól buta, lusta nép! Kottbusban egy tanító büntetésből kénytelen volt ezt huaszor leírni: „Mi mind marhák vagyunk”. Egy tisztr Strálsauban így szólott: „A tanítók a nemzetek díka, ők terjesztik a forradalmi eszméket a nép közt”, egy másik pedig így kiáltott fel: „Néztek, ez a disznó egy tanító”. A hadügyminiszter az interpellációra azt felelte, hogy ez adatok föltötte elzomorított s minden erőt meg kell mozdítani, hogy hasonló eseteknek eleje vétséssel. Ő is hallott hasonló panaszokról. A leghelyesebb az volna, ha a bántalmazottak maguk emelnék panaszt a felsőbb katonai hatóságoknál. Másrészt azonban a tanítók annyira renitensek, hogy már szóban volt, nem-e kellene tőlük megvonni a hatheti szolgálat kedvezményét. Végül megemlíté a miniszter, hogy ő rendeleti uton már szigorú szavakkal kifejezte rosszallását az említett sértések fölött Richter megjegyzése röviden, hogy a bántalmazott, ha panaszra megy, még rosszabb bánásmódban részesül. S mindez a művelt Németországban történik, hol a „Schulmeisterok” nyerték meg a győzelmet. Mi barbár! magyarok ennyire tán mégse voltak képesek.

Uj iskola. Szt. Péterföld községben, mely eddig iskolailag a töle másfél órányira fekvő Gutortföld községhez tartozott, iskola létesítését tervezi. Miként halljuk, az államhoz akar segélyért folyamodni. Bizony nagyon méltányos lenne, ha kérélmök meghallgatnának. Gücsejnek e faluja ugyis soká sinylette a kultúra áldásait.

Irodalom és Művészet.

A Cimbalom. Ezen par excellence magyar hangszernak, a cimbalomnak, vagy mint nevezni szokás: a magyar zongorának van szánva a lenti címen megjelent s hozzánk is beküldött zenészi lap. Míg a cimbalom csak a népzenekek kiegészítője, egy kizárólag csak cigányok által játszott, azon ősdísága és fejletlenségében — csak közvetítő hangszer volt a zenekaroknál — talán nem lett volna indokolt egy csupán ezen hangszernak szánt lap megindítása. Ma azonban, midőn a magyar hangszer a zongora mellett majd minden salonban lelálalható, amikor hölgyeink oly előszerzetettel és igazi odaadással művelik a cimbalom a magyar zenét, amidőn cimbalom-művészeink a külföld bálmulását és elismerését is kiérdemelték; amidőn a hangszer maga oly sokféle javításon, átalakításon átmenve, mondhatni a tökéletesség színvonalára jutott — ma, teljesen indokolt és jogosult a „Cimbalom” megjelenése. E lap a cimbalmot s vele első sorban a magyar zenét szolgálja. — célja annak terjesztése, s minél tágabb körben való meghonosítása. Mint zenészi közlöny azonban nem zárkózik el az általános zenei mozgalmak elől sem, hanem figyelemmel lesz a világ zenei eseményei iránt is. A gazdag zeneszerpírodalmi és szaktudományi tartalom mellett legértékesebb része lesz a lapnak a minden számhoz 5—6 oldalra terjedő zenemelletek cimbalomra átírva, melyek a magyar, a hazai tánc, salon-, operai- és klasszikus zene legalkalmasabb és legértékesebb termékeiből válogatva a legelső szaktekintélyek ítéleteiben fognak mellékelteni. A lap minden hó elején egész iven jelenik meg s a zenemelletekkel együtt rendszeren 14—18 oldalra fog terjedni. Előfizetési ár cimbalom-melletekkel: Egész évre 10 frt, fél-évre 5 frt, negyedévre 3 frt. Cimbalom-melletek nélkül csak az irodalmi rész: Egész évre 4 frt, fél-évre 2 frt, negyedévre 1 frt. A „Cimbalom” kiadóhivatala mutatóványzámot cimbalom-

soknak készséggel küld, ha vele címüket tudatják.

— Melegén ajánljuk az érdekeltek figyelmébe.

A „Epeesti” zenemű-kiadó-hivatal (Weinurm Antal) felkéri szerkesztőnégünket közölni, hogy az általa mult évi december havában hirdetett pályázat — melynek díja 5 drb. m. aranyban lett megállapítva — a fentnevezett kiadóhivatal által kiadott keringő legjobb címe tárgyában eredményre nem vezetett, miután a kitűzött időre a pályázatok nem érkeztek be. Ennélfogva a pályázati hirdetés — mely tárgyban a díj odaítélése t. é. jan. 15-én lett volna közölteendő — tárgyalatnává lett, mit fentnevezett kiadóhivatal ezennel közírré tesz.

Különfélék.

— **Fűsz Tamásnak,** a zalavári sz. Benedek rend zala-apáti perjelének mellére nagy ünneppélylyel fogják feltűzni a most kapott Ferenc József-rend lovagkeresztjét. Hir szerinti a megye főispánján kívül br. Hornig K. vasspámi püspök és Steiner Fülöp, az új székes fehérvári püspök s mások lesznek jelen azon alkalomból Zala-Apátiban, s Steiner püspök fogja feltűzni e kiváló férfit mellére a keresztet.

— **Eszküvő.** E hó 12-én tartotta Nagy-Kanisza Strausz Sándor a „Muraköz” kiadó-hivatalának vezetője esküvőjét Fischel Fülöp könyvnyomdatulajdonos kedves leányával Emmával. Az izr. imaházban nagy közönség volt szemlélője a szép esküvőnek. A kóruson a templom női- és férfikara orgona kíséret mellett megható éneket énekelt. Dr. Neumann Ede fő-rabbi a fiatal párhoz szép beszédet intézett. Este az örömszülő házban mintegy 45 terítékű fényes lakoma és később tánc volt. Felköszöntöket dr. Neumann rabbi, dr. Rapoch ügyvéd és a „Muraköz” szerkesztője mondottak. Hatvan sürgöny érkezett a fiatal párhoz, köztük 18 Csáktornyáról.

— **Gyászhir.** Lovák Edét és Károlyt fájdalmas csapás érte, nővérük Karolin férj. Sonnevend Gyuláné körmendi gyógyszerészné elhunytával. A család a következő gyászjelentést adta ki: „Sonnevend Gyula saját és testvére Vilma, egy nagyanyjuk özv. Lovák Károlyné szül. Wunder Maria, valamint nagybátyjuk Lovák Károly és Ede s az ősszes rokonság nevében, megtört szívvel jelentik szeretet és felejtethetetlen édes- anyjuk, leánya, illetve nővérük özv. Sonnevend Gyuláné szül. Lovák Károlynak f. évi január hó 20-án délelben 12 órakor, hosszas szenvedés után — élete 52-ik évében történt gyászas elhunytát.” Az elhunyt nagy-kaniszi szülletési, s mint említünk, Lovák Ede és Károly nővére volt s benne az árva-k: a 16 éves Gyula és 9 éves Vilma az öket rajongásig szerető legjobb anyát s egyetlen gondviselőt, a szegények jöltevéjüket siratják. Halála feletti részvétet tanúsítja, hogy tetemesen körmeneknek majd ősszes lakossága kivétel nélkül a zord időjárás dacára megjelent. Bathány Strattmann herceghő részvét-névjegyet küldé a gyászoló családdhoz s ravatalt számos koszoru borítá. Nyugodjék békében!

— **A budapesti főjegyzői** állás betöltésére vonatkozólag olvassuk a „B. Hírlap”-ban: Rózsavölgyi Gyula tanácsjegyző, ki részint mint a közigazgatási bizottság jegyzője, részint mint a főpolgármesteri hivatal vezetője, kartarsai közt a legfontosabb és legterheesebb pozícióit foglalja el a legilletékesebb-jelölt. Számvehető ellenfelei Mátray és Vaszilievics jegyzők. Mindent összevetve azonban, alig lehet az elsőtől a főjegyzői állást elvitatni.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Szupits Antal zala-egerszegi járásbírósi aljegyzőt az ottani törvényszékhez jegyzővé; Pataki Gyula ugyanottani jogyakornokot pedig törv. aljegyzővé nevezte ki.

— **Országos vásár** lesz hétfőn, t. hó 27-én Nagy-Kaniszában.

— **Vasuti előmunkálattal engedély.** Ujabbán a kereskedelemügyi miniszter gelsei Guttmann Vilmos és érdektársainak adta meg az előmunkálattal engedélyt egy évre az építés alatt levő belisce-kapelnai helyi érdekű vasutnak Mibojlaci-dolci mellett egy alkalmas pontjától a Drávan át Dráva Szabolcs, Harkány, Viszlo, Cínderi-Bogád, Kisasszonya és Szent-laván községek határára át, a pécs-barcsi vasut Szent-Lörinc állomásáig vezetőndő helyi érdekű keskeny vágány vasutvonalára.

— **Kiltüntetett lelkész.** Izményben (Tolnamegye) január hó 18. lélekemelő ünneppélylynek voltak tanúi Bergmann Lajos izményi ág. ev. lelkésznek ekkor adatott át a koronás arany

érdemkereszt, melyvel 6 Felsőre a király tün-
tette ki. Néhány perccel 10 óra előtt érkezett
Izmenybe, Tolna megye főispánja, Széchenyi gróf
valamint több megyei tisztviselő, a végvási járás
főszolgabírája stb. Az egyházi hivatalnokok közül
az alesperessel, Gugeubergerrel éltekön több lel-
kész s tanító. — 1/2, 11-kor vette kezdetét az
ünnepele a templomban német egyházi énekekkel,
mely után Graf J. bonyhádi lelkész mondott
az oltárnál szép német beszédet. Ezek után ma-
gyar éneket, illetve „Hymnus”-t énekeltek a ta-
nitók, mire a főispán szép magyar beszéd után
átajajította ünnepeletnek az érdemkeresztet, mely
beszédre az ünnepelet meleg szavakban válaszolt.
Az alesperes az egyházmegye, Gyalog tanár a
bonyhádi algyűlésünk, egy izmenyi paraszt em-
ber pedig a község nevében üdvözölték az ün-
nepelet s pedig magyar nyelven. — A paplak-
ban az ünnepelet villásgalgot követte, mely köz-
ben az iskolás gyermekek magyar s német al-
kalmi versekkel üdvözölték az öreg urat. Izmeny-
ben az ünnepelet ezzel véget ért, de Bonyhádon
este nagyszert-bankett volt szebbnél-szebb fel-
köszöntővel fűszerezve. — Eddig terjed tudósít-
ónk értesítése. Semmiestre sem akarunk az
ünnepelet fényéből és horderejéből legesekélyeb-
bet is elvenni megjegyzésünkkel: de ettől nem
is tartunk, mert nemzeti érdekből tesszük. Két
szégtelennek tartjuk, hogy a kitüntetett lelkész
ur éppen a nemzeti kultúra terén — kifejtett buz-
galmaért részesült magasabb kitüntetésben. Nem
értjük tehát, hogy minő álláspont mellett akarat
demonstrálni azok, kik ez alkalomra német
beszédet és énekeket inscenizáltak! Hogy ille-
nek ezek be a magyar királyi kitüntetés alkalmából
rendezett ünnepelet keretébe? A jó tolna-
iaknak — úgy látszik — még jó adag „geist”
kellene a magyar nemzeti eszmé megértésére.

— **Az influenza.** Községi népiskoláinkból
7 tanító és 321 növendék betegsége jelentvén,
a városi hatóság az előadásokat négy napra, —
jan. 24—28-ig — beszüntette. — **Keszthelyen** Reisch-
hel V. városbíró s a hivatalnokok közül sokan in-
fluenzások. Az adóhivatal Zala-Egerszegről már
segítségét is kért. A gymbasi iskolában 3 tanár
s számos tanuló betegsége miatt a múlt héten
szünetelt az előadások. — **Az influenza** — mint
tudósítónk írja — constatáltatott Zala-Koppány-
ban is a szt.-gróthi járás orvos Dr. Miesner
Antal ur által; ki szombaton — 18-án — vált
községünkben hivatalos vizsgálatot teljesíteni.
Ritka ház, hol beteg nem volna, 30 iskolás gyer-
mek és az egyik tanító is fekszik e bajban;
mely kivétel nélkül heves főfázissal és erős láz-
zal kezdődik. A gyermekek kevés hajjal s leg-
felleg 4—6 nap alatt átesnek rajta, a felnőt-
teket azonban egytől-egyét nagyon megviseli,
8—12 napig kell fektüdniök s azután is napokig
gyengék maradnak. — **Az influenza** Göcsejbe
is betette lábát. 15—20-ával fektüsznek egy-egy
faluban; de még eddig halálos nem történt.
Hanem — tekintettel az ottani közegészségügyi
állapotok elhanyagolt voltára, felő, hogy ott
nagyon is — jó helyre fészkelte be magát ez
a muszka nyavalya.

— **A „Casino”** f. hó 18-án megtartott
thea-estélyen igen kellemesen szórakozott a szép
számban megjelent közönség. Pollák Miksa
gyönyörűen zongorázott; Klein Márton a Gut-
mann cég hivatalnoksa „Vadvirágok” cím alatt
igen szellemes kis felolvasást tartott; Olhop
Imre pompás humorával mulattatta a jelenle-
vőket. A szellemi szórakozást hajnalig tartó
tánc követte.

— **Méretelem.** Kik lapunk legutóbbi szá-
mát megtartották, sziveskedjenek Fischer Fülöp
úr, lapfőosztályunk könyvkereskedésébe küld-
deni, hol 10 krért visszavátnak.

— **Baleset.** Viola János, helybeli csizma-
diamester és egy társa a nemesvidi vásárról jöve,
Sárszegnél bértek az utmelleki csárdába, hogy
ott egy quaterka borral fölmelegítsék kissé ma-
gukat Bejártak — úgy amint voltak — a vásáros
kocsival a csárda udvarába s egyenesen a kocsi-
szin alá hajtottak. A kocsiszin gerendázata azon-
ban nagyon alacsonyan fektűt, ami Viólára nézve
szerencsétlen kimenetelűvé lett. Társa — lábait
szétvetve — teljesen előrehajlott, úgy, hogy min-
den baj nélkül átjutott; de Viola nem hajolt oly
melyre s a kocsiszin gerendája teljes erővel vé-
gighorzolta hátát úgy, hogy erős izomzúzódást
szennvedett. Még nem tudni: vajjon nem lesz-e
balesetének komolyabb következménye?

— **A balatoni gőzhajózás** fejlesztése
ügyében Somogy, Veszprém és Zalamegyékből
választott országgyűlési képviselők Bezerédi
Viktor háznapj elnökelete alatt ülést tartottak,

melyben a december havában tartott ülés ha-
tározatához képest a gőzhajózási tervvel rész-
ről egybeállított emlékirat került tárgyalás
alá. Az ülésen jelenlevők az emlékiratot helyes-
léssel fogadták és élenk eszmecseré után, mely-
ben Vadnay Andor, Fenyvesy Ferenc, Szalay
Imre, Unger Alajos, gróf Széchenyi Aladár,
Hertelendy Béla, Eitner Sándor, Kopácsy Árpád
országgyűlési képviselők s az igazgatóság kép-
viselőiben gróf Nádasdy Ferenc és Szarvasy
Sándor vettek részt, elhatározták, hogy az em-
lékirat egy példányt a kért államségi meg-
adása végett Baross Gábor kereskedelmiügyi
miniszternek küldötteségileg átnyújtsák; az ér-
dekelte törvényhatóságoknak tárgyalás, s a bi-
zottsági tagoknak tudomástvétel végett megkü-
ldessék.

— **Meteor.** F. hó 17-én délután 5 óra
12 perckor városunk fölött egy ragyogó elyp-
alakú meteor volt látható, amint az égíven
nyugat felé haladt. Majd apró darabokra pat-
tant a levegőben és hosszú kigyó-vonalakban
hullott szét, lila és fehéres nyomot hagyva
maga után.

— **Dörgés.** F. hó 20. és 21-ike közti éj-
jelen, közvetlen éjtél után oly erős villámzás és
dörgés volt hallható Nagy-Kanizsán, amint
a legidősebb egyének sem emlékeznek.

— **Tisztul a levegő.** Vasárnap (jan. 19.)
éjjel rendőrségünk razziait tartván, 9 rovtól éjtél,
csavargó cselédeit és 3 férfi-jomadarat tartó-
ztatott le, kik a város területéről másnap kitolon-
coltattak, egy pedig közbűnök körháza, került.

— **Községi ülés.** A sümegi népbank és
segélyegylet január hó 18-án tartotta 17-ik köz-
gyűlést. A gyűlés vezetésére egyhangulag
Bánfi Alajos elemi isk. igazgató választottat
meg. Az intézet évi forgalma 712172-52 frt.,
tisztai nyeresége 3909.87 frt., melyből a 400
részvény mindegyikére 7 frt osztalék jutott. A
fennmaradt összeg következőleg használtatott fel:
Igazgatóságnak 351-89 frt, felügyelőknek 100
frt, tisztviselőknek 150 frt, a két elnöknek 75
frt, szolgálának 6-99 frt.; jótékony célra: az elemi
iskola könyvtárához 20 frt., a két nőegylet-
nek 10 frt., a tűzoltó egyesületnek 5 frt. Vé-
gül a pénztáros-fizetését 50 frttal felemelte a
községi ülés, mely az igazgatóság és elnök éjté-
tésével oszlott szét.

— **Jótékonyág.** Baka István sümegi
lisztkereskedő az ottani elemi iskola szegény
tanulói számára 1700 darab irkát adományozott,
melyért e helyen is hálás köszönetét nyilvánítja
az intézet igazgatóságára.

— **Okirathamisítás.** Az alsó-lendvai
takarékpénztár ismét megkárosították. Több
mint 800 frt értékű jegyzői és bírói pecséttel
és névalírással ellátott hamis kötelezvényre
pénzt vettek fel. A gyanu egy jegyzőségére
irányult. A vizsgálat folyik.

— **A csabrendeki** takarékpénztár rész-
vénytársaságnak 17-ik üléstevéről (1889.) szóló
kimutatása 1.778.492 frt 10 kr. forgalmat; a vesz-
teség- és nyereség-számlában 24573 frt-9 kr
üjtet ki.

— **Pisztoly-párbaj.** Keszthelyen f. hó
21-én Sz. honvéddudagy és P. gazdász pisztoly
párbajt vívtak. Sérülés nem történt. A párbaj oka:
összeszólalkodás.

— **Elvi határozat iparügyben.** A
földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszte-
rium egy nemrég felmerült esetben kimondotta,
hogy „a tárgyaló iparhatóság a tárgyalások folya-
ma alatt megbírságot hajtja mindazokat, a kik a
rend és a hatóság iránti tisztelet ellen megintés
után is vétének. A hatóságnak eme határozatát
főlebbezni nem lehet.

— **Farsang.** A perlaki „Társaskör” saját
könyvtára javára 1890. évi február hó 1-én a
városi vendéglő nagytermében zártkörű tánc-
estélyt rendez. Kezdeté 8^{1/2} órakor. Beléptidij:
Személyjegy 1 frt, családjegy 2 frt 50 kr. Fel-
ülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag
nyugtáztatnak. — **A Magyar Athletikai Club**
saját javára 1890. évi február hó 1-én a fővárosi
Vigadó termében athleté-bált rendez. Elnök:
Esterházy Ferenc gróf, alelnökök: Bezerédi Vik-
tor dr. és Kacsóvics Mihály dr. Jegyek január
30-tól naponként válthatók délelőtt 10—12, d. u.
3—7 óra között a rendezőség irodájában. — **Nem-
zeti szálloda** Váci-utca. Január 30-át megelőző-
leg minden tudakozás a klub hivatalos helyi-
ségébe intézendő, Nemzeti Lovardá Esterházy-utca.
Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hírlapilag
nyugtáztatnak. — **A keszthelyi gazdászok** — segély-
egyleti bálja f. hó 18-án a legszebb szakkal tar-
tatott meg az „Amazon” szálloda nagytermében.

Mint minden évben, úgy ezidén is a „praxi-bál”
kimagasló pontja a keszthelyi társaságok. Hogy
a mulatság jól sikerült, az a rendezőség érdeme.
A bálvédnökönk tisztet öv. vargonyát Bogray
Jánosné (Sarmellékről) volt szíven avatással, kit,
midőn bájos írma leányával megjelent, a rendez-
őség testületileg fogadott és díszes bokréttával
lepte meg őket. A bálon helyből és vidékből is
intelligencia jelent meg. A négyeseket 20 pár tan-
colta. Ott voltak: Bogray Irén, Boika Alice,
Dombi Anna, Emezz Gizi, Garger Zsenni, Galá
Atala, Kerkapoly Milli és Magda, Kattauer Vale-
rica, Horváth Blanka, Körmendy Ilka, Puly Irén,
Reischl Irma és Etelka, Saary Pirokka, Stefanits
Pepsa, Sebők Irma, Vértessy Gizi és Luiza, Za-
tureczkyne, Vermenő, Boika Lászlóné, Dombi J.-né
Emezz Józsefné, Garger Vidané, Kerkapoly Mó-
ricóné, Galá Miklósné, Kattauerne, Körmendy,
Nyáriné, Reischl V.-né, Száryné, Pulyne, Steff-
anits J.-né, Sebőkne, Vértessy né stb. urnók. A talp
alá valót Bizi bundája hozta, mely szerencsére
kifogott az influenzán. A segély-egylet javára felülf-
fizetésekkel 150 frt jött be.

— **Új fogorvos.** A köztisztviselőkben részes-
sült néhai Isó Ferenc volt zala-egerszegi gyógy-
szerészek fia; Dr. Isó Jenő, a ki a hírneves
Dr. Fischer — Colbric Károly bécsi fogorvos
mellett éveket át, mint assistens működött, f.
évi január hó 1-től kezdve, mint önálló fogor-
vos fog bécsi lakásán. — **I. Kärntner - strasse**
No. 16—18 Eiserne Haus — reggel 9 órától
délután 5 óráig rendeli.

— **Halál támadása.** F. hó 18-án este
Takács János iklódi lakos kiment a szőlőhegyre,
hogy borait megkóstolja s egy kiscit — szo-
kása szerint — elpityizálgasson a világ folyá-
sáról fűzött gondolatai közben. Egyszerre csak
betoppant hozzá három bekormozott idegen s azt
se mondják: „Adj Istent!” — csak megrohanják
őt és kezét erősen összekötözik. Aztán az egyik
rabló szeme közé nézve gorombán rá rivall,
hogy: ide a pénzsel, öreg! — Pénzem otthon a
ládában van, — felel Takács; de a gazse-
berek nem hiszik el s kizozni kezdik szegényt.
Persze semmi sem mehettek. Utóljára is be
kellott nekik éri néhány kancsó borral. De a
szegény embert köteleiketől tel nem oldozták,
hanem még jól elverve ott hagyták. Az isme-
retlen rablók nyomát erősen keresik most. A
gyanu az osztokdó rokonok felé irányul.

— **A műbor-gyártásról** szóló törvény-
javaslat szerint, a földmívelési miniszter — úgy
támszik — nagyobb védelemben akarja részesíteni
természetes borainkat, a mi tekintve a fllokszera
nagyermű pusztítását, csakugyan kívánatos is.

— **A lingográf.** Ez Edisonnak legeseg-
újabb találmánya, melyvel megcsalatlajta a ro-
bort lokomotivokat. Ez a lingograf egy beszélő
masina, vaszkekrény, mely tele van bronz-drótok-
kal, csövekkel stb., melyeket a gép göze hoz
rezgése. Van a géphez egy klaviatúra is, melyen
a vonatvezető klavéroz, olyképen, hogy meg-
nyomja a gombokat, melyekre egy-egy szó van
írva, s akkor a gép messzire elhangzó éles szó-
val elkialtja, a mit vonatvezető lokomotívjával
mondani akar. Majd meglátjuk, vajjon bevalik-e
és lesz-e praktikus értéke?

— **Egy magyar Pasteur.** Tencsen
György revkomáromi bakómaster csahatatlant
szert talált fel a veszteség ellen. A borzasztó
betegség elleni szert Tencsen nemrégiben bete-
jesztette a belügyminiszteriumhoz megvizsgálás
végett, a belügyminiszterium a betegesztett szert
megvizsgálását elrendelte. A miniszterium utasít-
totta egyidejűleg Eastergom megye alispánját, hall-
gassa ki Tencsen Györgyöt, hogy találmányának
mik az alkatrészei. Tencsen György a belügymi-
niszteriumhoz intézett beadványában előadja,
hogy találmányán 30 év óta dolgozik és minden
kétséget kizárólag be van bizonyítva, hogy a veszett-
ség ellen az ő találmánya olyan biztos szer, hogy
ahhoz hasonlít eddig még senki fel nem talált
és biztosabban gyógyítja a borzasztó betegséget
mint Pasteur. Beadványában előadja, hogy tanul-
mánya ideje alatt két ízben megmaratta magát
veszett kutyák által és találmányával mind a
két ízben kigyógyította magát. A miniszteri bead-
ványban, hogy találmánya csahatatlanságát min-
den kétséget kizárólag bebizonyítsa, kijelenti,
hogy hajlandó egy hivatalosan veszettnek kon-
statált kutyával magát megmaratni és magát a
legszigorubb felügyeletnek alávetni, úgy, hogy
találmányával önmaga gyógyíthassa magát. A
ritka találmány éi időszert Eastergom város
polgármesteri hivatalában van; az alispán a vá-
rosi polgármestert bizta meg, hogy az új Pasteurt
kihalgassa.

— **A levelező-lap alakja nyomtatványok** postai kezelését illetőleg a kereskedelmiügyi miniszter a következő rendeletet bocsátotta ki: „A postai nyomtatvány-tarifának 1889. évi november hó 14-ikén 54.546 sz. a. kelt rendelettel történt leszállítása óta előfordult az az eset, hogy levelező-lap alakjával bíró és levelező-lap felirattal ellátott nyomtatvány-küldemények adtak postára, 1 kros franko-jeggyel bérmentesítve. Minthogy a levelező-lap a nemzetközi szerződésekben is határozottan körülírt küldemény-faj, melynek külön tarifája van, kezelési nehézségek és kétélyek elejét veendő, nem engedhetem meg, hogy a levelező-lapok alakjával (nagy-ságával, színével) bíró, avagy éppen levelező-lap felirattal ellátott küldemények a nyomtatvány-tarifára igénybevétele mellett szállíttassanak. A postás- és távirat-hivatalok ennek fogva az ily küldeményeket, ha egyébként meg is felelnek a nyomtatvány-tarifára feltételeinek, tekintsek elégtelenül bérmentesített levelező-lapoknak és térhelvek meg ehhez képest a bírázó franko-díj kétszeresével.

— **Visszamehetett.** Valami bécsi cég egy itt lakott, de meghalt egyént lev. lapon szállított föl, hogy tartozását fizesse ki, különben kénytelenek lesznek a követelést per útján behajtani. A levelező lap valami humoros ember kezébe jutván, azt írta rá, hogy: „*meghalálozta magát; visszamehetett!*” A levelező lap ily módon vissza is ment az illető kereskedő-céghez, hol azután ebből a kis tréfás felirattól német tontoskodás, nagyképszerűsítés szerint mindjárt lármát csaptak és jelentést tettek a postai igazgatóságnál, hogy minő dolgok történnek a magyarországi postahivataloknál! Az igazgatóság az ügyet áttette az itteni posta- és távirat-hivatali főnökséghez. Itt azután a német sógor kedvéért el kellett követni azt a komédiát, hogy minden tisztnek és altisztnek, nemkülönben a szolgáltnak is kellett írni egy papírlapra: „*meghalálozta magát; visszamehetett!*” — A vizsgálatnak — igen természetes! — semmi eredménye nem lett, mert azt a levelező lapra bizonytalannal egy a postahivatalon kívüli egyén írta, kinek éppen kezébe került. A mi postastisztjeink nem igen érnek rá számon tartani: kik haltak meg és kik élnek? annál kevésbé pedig: élcelődni a német sógorral.

— **A bethlehemi csillag.** Egy dilettáns csillagász írja a következőket: Ha a csillagászok számításai nem csalnak, ez év folyamán igen érdekes tünemény észlelhetők az égen. Ez a Cassiopeia csillagkép egy sajátos változásában áll. E szép csillagkép tudvalegyen 50 (Heis szerint 121) igen kis csillagból és öt harmadrangu csillagból áll, melyek egy fénylő, kissé ferde latin W betűt képeznek. Ez öt állócsillaghoz 1890. év folyamán egy hatodik társul, mely a keresztény idősámítás óta most hetszerez jelennek meg. E hatodik csillag története igen érdekes. 1572. nov. 11-én Tycho de Brahe híres csillagász a Cassiopeia csillagképben egy rendkívül nagy új csillagot fedezett föl. Ez új égi test fényre nézve az első nagyságu csillagokat is felülmulta, úgy hogy derült időben a déli órákban is látható volt szabad szemmel. De már 1572. november havában teljesen mozdulatlan látzó csillag fényereje fogyni kezdett s 1574. március havában ép oly gyorsan elűnt az égről, a mint jött, miután tizenhét hónapon át világított a Cassiopeia csillagképben. E ritka csillagot brandenburgi szerencsecsillag-nak is elnevezték, — mert első megjelenése éjjelen született János Zsigmond brandenburgi választófejedeleme. Különböző csillagot már 1264-ben észreveték, ugyisint 945-ben I. Nagy Ottó német császár idejében: E csillagról azt hiszik, hogy azonos a 3 napkeleti bolygó csillagával, az u. n. bethlehemi csillaggal. A csillag körülbelül minden 315-ik évben jelenik meg. Ha a 945. évtől, melyben a csillagot észreveték, visszaelé számítottunk, megkapjuk a 630, 315. és 1. sőt évszámokat, mely évről Krisztus születése esik, 945-től számítva megkapjuk az 1260, 1575 és 1890. éveket. — Dr. Palisa bécsi ismert csillagász ezekre nézve megjegyzi, hogy nincsen bebizonyítva az, mintha a Ticho-féle és a 945-iki csillag ugyanazonos volna. Lehetséges, hogy a csillag ez idén feltűnik, de ezt bizonyossággal állítani nem lehet. Palisának arról nincs tudomása, hogy letéznek csillag, mely oly hosszú időköz után s bizonyos szabályszerűséggel tűnnek fel; van azonban meglehetősen sok csillag melyek szabályos — bár nem oly nagy — időközben jelennek meg.

— **„The Gresham.”** A „Pester Lloyd” f. é. január hó 12-iki számában azt írja, hogy ezen életbiztosítási társaság, mely több mint huszonegy évi itteni működésénél fogva teljes polgár

jogot nyert, előzetesítése és szabadulási feltételei miatt pedig mindinkább tért hódít, ezennel közömbösölni 1888/89 évi működésének jelentését, mely működésének minden irányában tekintélyes haladást tüntet ki. Említésre méltó az alkalommal, hogy a „Gresham” ezidén is teljes figyelmét a tartalékalap gazdagítására fordította, mely által ismét 3.956.563 frkkal gazdagodott és jelenleg több mint 101 millió frankra rug. E társulat évi jelentése, mely az 1889. június hó 30-án befejezett 41-ik üzletévről szól, és a részvényesek 1889. dec. hó 10-én tartott rendes közgyűlése elé terjesztett, rendelkezésünkre állván, következő főpontjait közöljük. Az elmúlt év eredménye rendkívül kedvezőnek mondható. — Társulatához az utolsó év alatt 5923 kizsoltási ajánlat nyújtott be 49.069.600 frk. értékben, melyek közül elfogadtatott 5140 drb. 40.748.650 frk. biztosítási összeggel és erről a megfelelő-számú kötvényt ki is állított. A díjbévitel, a visszbiztosítási díjak levonása után 15.050.885 frk. 52 cts.-ra rug, a miben a 1.480.079 frk. 27 cts.-mót tevő első évi díjak befoglaltatnak. A kamat száma mérlégre 4.277.633 frk. 34 cts.-mót tesz, miáltal a társaság évi jövedelme — a díjbévitel hozzászámításával 19.328.548 frk. 86 cts.-ra emelkedett. A társaság az elmúlt év folyamán 8.515.351 frk. 56 cts. utalványozott oly követelések folytán, melyek életbiztosítási kötvényekből eredtek. Lejárt biztosítási- és vegyes biztosítások sat. fejében fizetett a társaság 1.978.229 frk. 79 cts.-ot, kötvények visszaváltására 1.571.691 frk. 04 cts.-nyi összeggel fordított. A biztosítási események 3.956.563 frk. 23 cts.-ni gyarapodtak. Az összes eszelekvő vagyon az üzletév végével 106.378.528 frk. 96 cts.-ra rugott. Tökefelrakások: 1.774.504 frk. 27 cts. a brit kormány értékeiben, 539.819 frk. 79 cts. az india és gyarmati kormányok értékeiben, 13.626.873 frk. 64 cts. idegen államok értékpapiraiban, 1.731.190 frk. 10 cts. vasúti részvények, elsőbbségek és garanciák, 48.927.020 frk. 31 cts. vasúti- és egyéb kölcsön-kötvények ben 16.365.289 frk. 52 cts. a társaság ingatlanai-ban, melyekben a társaság bécsi és budapesti házai befoglaltatnak, 8.832.044 frk. 35 cts. jelzálogban és különböző értékekben 14.778.798 frk. 98 cts.

— **Májbetegségek.** Az emberi testben a máj a legnagyobb elválasztó mirigy, és hogy a vért tisztítsa, működik mint egy szita vagy szűrő, mely célból minden csepp vér ezen a szervezeten megy át. Ha a máj ezen hivatásának hiányosan vagy éppen nem felel meg, úgy annyira, hogy e miatt a vérben tisztátlanok keletkeznek, marad, akkor ez által megrongáltatik az egész rendszer és következő körjelek mutatkoznak: gyomorsavanyúság, tisztátlan nyelv rossz ízű, főtájás, oldalnyilalás, szívdobogás forró tülek, hideg lábak és kezek, pörsejés álmatlanság, nehéz álmok, változó étvágy stb. Minden májbetegség ellen legbiztosabb gyógyszer a „Warner Safe Cure” és napos gyógyítás, minden csekély, kedvező eredményt fog felmutatni. Pimmingshofer József Haágból (első Austria) a következőket írja: Májbajban 1887-ben lebetegedtem és ezen év november haváig nagyobbreszt ágyban fekvő beteg voltam: annyira elgyengültem, hogy a szobám át alig bírtak lábam, novemberben „Warner Safe Cure” gyógyszerrel kezdtem használni s most ismét úgy helyre vagyok állva, hogy üzleti teendőimet végezhetem. Egy palack ára 2 frt, és kapható minden ismertebb gyógyszertárban. — Főraktár a „Mégváltó”-hoz címzett gyógyszerháznál Pozsonyban és Török Józsefnél Budapesten.

— **Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen csak egy a szer: Egger számos kitüntetéssel nyert mellipanztilin.** Ajánljuk t. olvasóink különös figyelmébe. Kaphatók 25, 50 kros és 1 irtos eredeti dobozokban Nagy-Kanizsán: Belus Lajos, Prager Béla és Szöröcsy Béla urak gyógyszertáraiban. Zala-Egerszéken: Kaszter Sándor és Unger D. özevgye gyógyszerész uraknál. — 493

Tollfuttában.

Mindig tapasztaltam, hogy nem jó az ördögöt talra festeni.

Addig beszélünk, addig emlegettem az influenza, míg egyszer csak megjelent.

Egy egész éjszakám át viaskodtunk én és az influenza. Meggyőződtem, de nem bírt ágyhoz szegzeni.

Valóságos ördögi ereje van ennek a bolond náthának, aminek muszka orr a szülőanyja. Egy éjszakai láz után oly gyöngy vagyok, hogy majd

kihull kezemből a toll. De azért irni muszáj. A nyomda éhes; a praenumerans kéréselhetetlen. Azzal nem elégednek meg a publikum, ha szétküldenek egy árkus tisztapapírt, melyen a címen kívül csupán annyi volna a szellemi tartalom, hogy: „a szerkesztőség tagjai influenzában szenvedén, jelen számunk egy iv üres papírral póttoltatik.”

Meg ez nem is volna tanácsos, mert méltóztassanak elhinni, hogy (Nagy-Kanizsán igen sok élecs ír lakik) rögtön kezzen volna a legújabb vice: „a Zala szokott tartalommal jelent meg.”

Egy jeles aesthetikusunk a humor így definiálta, hogy az: „*kénytelen átszűrni mosoly.*”

Persze akkor meg nem ismertek az influenza. Máskép a definit kétségtelenül így alakul vala: „a humor influenzán átcsúszott mosoly.”

Én most más fajta humorral nem kedveskedhetem a m. t. publikumnak, mert ez a muszka szörnyeteg megtörté idegeimet, izmaimat; még eszomtom velőjét is összeviszaragzta. Tossék azután most humorizálni! Ilyen rettenetes ólelés után. Mert hogy rettenetes, az kitaszik egy barátom nyilatkozatából, aki azt állítja, hogy az influenza gyötrelmével erősebb ideggrazkódás csak egyszer érte életemben: mikor megölelte az — — — anyósát.

Ad vocem: anyón.

Anyós és farsang nagy elválaszthatatlanságban vannak egymással, amennyiben a farsang igen sok családba anyóst, ez pedig oda gyakori: „*farsangot*” visz.

Ezen kívül azonban még más kalamitással is szokott járni a farsang: — történet úgy a de-beitnek.

Igy farsang folytán minden lenni a világon, csak családapa, csak férj nem.

A „*mama*” a „*lednyok*” ilyenkor el lenálhatatlanok. A nyár folytán telretet hódító legyeknek: az ólelés, a csók, a cirógatás újból elővetének. A férfi szívet lelkét megszállják a reminiscenciák. Hódolni kell a szokásnak, a divatnak. Most pedig az a szokás, az a divat, hogy mulassunk, balozunk, csináltassunk dragábbnál dragább tolel-tekelt! de lehetőleg mindenütt és mindenütt maradjunk — — — adósak.

Ez még nem volna olyan igen nagy baj. Szegény papák igen sok okos és nem okos dolgot eikövetnek a lányok kedvéért, annak jövője érdekében. Ha én az azután a méreg, mikor farsang multával arra tapasztalatra jutnak, hogy megvan a sok *adóság* is, meg a — — — lány is.

Az emberek tetszések hitóság a rugója itt is ott is.

Hisz akárhány ember nem azért járul-e a jólelkőség oltárához, hogy neve hangzatosra legyen? Talán csak s ennek lehet közönségi, hogy még mindig találkoznak jötenekkel. Magasabb, idealisabb szempont nevé igen gyújtja tetekre a materialismus szekere tarába kapaszkodó embereket.

Főképpen pedig nőink fölött hatalmas korlátlan ur a hitóság. Nem aprózom rendre a dolgokat; nem kezdem el a mindennapi piperkőzősen és nem megyek el a honleányi érenek kategoriajába tartozó dolgokig. Hisz még a férfiakkal szemben is összehajthatnak — úgy szólván — a hitóság nyilvánvalói; hát a nőknél! Egyet említek csupán — ami azonban horderejéről és fontosságáról fogva hatalmas argumentum — a férjhezmenetel. Hány leány megy férjhez esse és szive ellenére is, csupán hogy aggszúz ne maradjon; tehát — hitóságból.

Pedig, kérem alássan, egy sokoldalú, szakértő orvostól hallottam (azért méltóztassanak elhinni!) hogy egy nőnek se kellene férjhez menni 24—26 éves kora előtt. Ah! — szinte magamnak is jól esik, hogy ilyen, a nők szája ize szerinti szakvéleményt bocsáthatam világra. Ezzel azoknak is kegyébe jutottam, akiknek férjhez kell menni, meg azokéba is, akiknek már férjhez kellett volna menni. Mert kérem: az a 24—26 igen jó numerus azoknak is, akiknek *előre*, meg azoknak is, akiknek *vissza* kell rá tekinteni.

Különbösen is az, hogy a lányok 20 éves korukig okvetlenül lökőit alá akarnak jutni, csak rossz divat. (Ez már az én saját szerény véleményem!) Legjobb volna kimondani divat, hogy a nők ne menjenek férjhez 26 éves koruk előtt.

És mit gondolnak önök, mi lenne ennek a következtése?

Az, hogy ez volna a földkerekegén az egyet-

len divat, mit egy nő sem fogadna el — — — saját akaratából.

Nem is lehet azt csudálni, ha manapság a lányok közül sokan partában maradnak.

Rége óta a lányok általában ismeretesek voltak egyszerűségükről, háziasságükről. Akkor, ha egy fiatal ember hírel vette valamelyik férjhez menendő lányt, elment megnézni a lányt.

Mostanság a lányok általában ismeretesek nagy igényeikről, pénzemesztő vágyaikról. Most, ha valamelyik fiatal ember hírelt hallja egy kínálózó partienak, elmegy megnézni a — — telek-könyvet.

Azért azután a báloknak nem is szokott va-lam sok praktikus eredménye lenni.

Mert mi mostan a bái?

Orvosi szempontból: anatómiai megfigyelés.

Jogi szempontból: örökösödési kereset.

Fizikai szempontból: delejvonzási kísérlet.

Mathematikai szempontból: egyenletoldás egy vagy több ismeretlennel.

Növénytanai szempontból: virágkiállítás több értékes példányra.

Közgazdasági szempontból: kísérlet az örökös petrezselem arulás kiirtására.

Na és meg, ha a magunk szempontjából, szerkesztőségi szempontból veszem: valóságos mereggyár a szegény bái tudósítónak, kinek A-tól Z-ig mind betűrendbe kell szedni a jelenvolt di-szes hölgyközönséget. Mert iszen, könyörgöm, egy piculára 10 aranyat lehet tenni, hogy minden ál-ban legalább 5-10 olyan nő is van jelen, ki csupán azért megy el, hogy öltözékét megbámul-jak s hogy neve ott legyen a „szépek” sorában.

Közgazdaság.

A fillokszerás szőlők adómenten-sége. Eddigél a fillokszerá miatt adómentesség-ben csak azon szőlők részesültek es oly arányban, a mint elpusztultak. A földművelési ministerium kebelében tervbe van véve az erre vonatkozó törvény rendelkezésének oly irányu módosítása, mely szerint megfelelő adókedvezményben része-síttessenek azon szőlők tulajdonosai, kik szénké-negezes által fillokszerával iepett szőlőiket az el-pusztulástól megmentették. Az alapelv ugyanaz volna, mint a mely a földadóra vonatkozó ármen-telési és árvédelmi stb. költségek figyelembevé-telére nézve érvényesül. A földművelési miniszter ez irányban tárgyalásokat kezdett meg a pénz-ügyminiszterrel. Ezek az adókedvezmények egyéb-iránt ki loznak terjesztetni az amerikai-vesszővel beültetendő szőlőkre is, még pedig abban a mér-tékben, mint azok ma a futóhomokterületen léte-sítesített ültetésekre nézve fennállanak.

Svábbogár pusztító szer. Keverjünk össze két rész cukrot, 1 rész bóríst és 2 rész lisztet, s ezt a keveréket híniszük szét este a szo-bában, különösen az asztal körül, a hol esetleg kenyérmorzsa hevernek a padlón, és a konyhá-ban a tűzhely körül. A svábok erre a szerre elő-jönnek rejtekükből s a legnagyobb része elpuszt-ul tőle. Ha e szer elhitesét több napig ismétél-jük, valamennyi svábbogarat kiirthatjuk vele.

A hagyma mag korai vetése. Minél korábban jelenik meg a konyhakertész valamely terménynyel a piacon, annál jobb áron adhatja el, csakogy nem minden konyhakerti növény magát lehet korán, vagyis rendes idejénél előbb vetni. A hagyma magját könnyebb talajban már januárban vagy február elején vethetjük, nehéz talajban márciusban. E célra igen alkalmas a portugáli óriási csemegehagyma, melyet hamar megkedveltek mindenütt, a hol természetét meg-kísérlettek. Megjegyzendő azonban, hogy azt is épen ugy, mint a többi délvidéki hagymák mag-aját előbb langyos melegágyba kell vetni.

Felelős szerkesztő és kiadó: **Varga Lajos.**
Tűrszerkesztő: **Szalay Sándor.**

Hirdetések.

6468/1889.

Arverési hirdetemény.

A nagy-kanizsai kir. törvszék tkvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy Dr. Neusiedler Antal n.-kanizsai lakos ügy. vhajtatónak Sipos Menyhártné sz. Zsohár Juli vhajtást szenvedő ha-bóti lakos elleni 13 frt tőke 1889. jul. 4-tól járó

6% kamatai, 5 frt 30 kr. jelenlegi s még felme-rülendő költségek iranti vhajtást ügyében a fent nevezett kir. törvszék területéhez tartozó a habóti 46 sz. tkvben + 61 hrsz. a felvett 174 frta becsült egész ingatlan az u. azon tkvben + 166 hrsz. a felvett 88 frta, az u. azon tkvben + 511 hrsz. a felvett 128 frta az u. azon tkvben + 519 hrsz. a felvett 26 frta; az u. azon tkv-ben + 577 hrsz. a felvett 22 frta becsült egész ingatlanok az 1881. évi 60. t. c. 156 § a) pontja alapján, az u. azon tkvben + 840 hrsz. a fel-vett ingatlanok Zsohár Juli illető 558 frta be-csült tele része, az u. azon + 857 hrsz. a fel-vett 168 frta becsült egész ingatlan az 1881. évi 60 t. c. és 156 § a) pontja alapján; az u. azon tkvben + 985 hrsz. a felvett ingatlanok Zsohár Juli illető 133 frta becsült tele része, az u. azon tkvben + 1167 hrsz. alatti felvett váltásig köteles ingatlanok ugyanazt illető 184 frta becsült tele része és az u. azon tkvben + 578 hrsz. alatti felvett 12 frta becsült egész ingatlan az 1881. évi 60. t. c. 156 § a) pontja alapján a C i alatti Zsohár Janos javára bekeb-lezett holtig tartó haszonélvezeti szolgálomjog ép-segében hagyásával

1890. évi január hó 23-án d. e. 10 órakor

Habóti község házánál Dr. Neusiedler Antal tel-peresi ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével meg-tartandó nyilvános árverésen eladani fog.

Kikiáltási ár a fennebb kitélt becár.

Arverezni kívánók tartoznak a becár 10% -át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben, még pedig: az elsőt az árverés jog-erőre emelkedésétől számítandó 1 hónap alatt, — a másodikat ugyanattól 2 hónap alatt, — a har-madikat ugyanattól három hónap alatt, — min-den egyes részlet után az árverés napjától szá-mítandó 6% kamatokkal együtt az arverési tel-tételekben meghatározott helyen és módozatok szerint lefizetni

Kelt Nagy-Kanisza-n, a kir. tszék mint telekkönyvi hatóságnál 1889. évi október hó 5-ik napján.

Gr. HUGONNAY.
kirendelt kir. tszéki bíró.

552 1-1

5793/1889.

Arverési hirdetemény.

A perlaki kir. járásbíró, mint telekvi hatóság közhírré teszi, hogy Spiegl Albert goricsáni lakosnak Cvetko György és neje Savara Angela elleni kielégítési végrehajtási ügyében 70 frt 40 kr. tőke, ennek 1887. november hó 18-tól járó 8% kamatai, 13 frt 17 kr. per, 7 frt 45 kr. végrehajtás kérelmi s 8 frt 65 krban megállapított ez uttali költségek behajtása céljából a nagy-kanizsai kir. törvényszék (perlaki kir. járásbíró-ság) területén tekvő Goricsán község 89. stjk-vében A. I. 3 sor 605 hrsz. ingatlan 48 frt, a 4 sor 685 hrsz. ingatlan 83 forint, a 6 sor 853 hrsz. ingatlan 53 forint, a 7 sor 862 hrsz. ingatlan 37 forint, a 8 sor 1732 hrsz. ingatlan 70 forint, a 9 sor 2274 hrsz. ingatlan 34 forint, a 11 sor 4237 hrsz. ingatlan 18 forint, a 12 sor 4298 hrsz. ingatlan 40 forint, a 13 sor 4310 hrsz. ingatlan 31 forint, a 14 sor 4665 hrsz. in-gatlan 62 forint, a 15 sor 4750 hrsz. ingatlan 40 forint, továbbá a goricsáni 111 stjkvben A I 1 sor 429 hrsz. ingatlan az 1881. LX. t. c. 156 §. alapján egészen 32) forint, végül a 2 sor 130 hrsz. ingatlan a hivatkozott törvényszakas alapján egészen 58 frt becsárban Goricsánban a községbíró lakásán

1890. évi március hó 10. napján d. e. 10 órakor

Oroszvály Gyula nagy-kanizsai lakos felperesi ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtar-tandó nyilvános árverésen eladati fognak.

Kikiáltási ár a fennebb kitélt becár.

Arverezni kívánók tartoznak a becár 10% -át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben még pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 15 nap alatt, — a másodikat ugyanattól 30 nap alatt, — a har-madikat ugyanattól 45 nap alatt, — minden

egy részlet után az árverés napjától számlan-dandó 6% kamatokkal együtt az arverési teléte-lekben meghatározott helyen és módozatok sze-rint lefizetni.

Ezen hirdetemény kibocsátásának egyidejű-leg megállapított arverési feltelet a hivatalos órák alatt a perlaki kir. jbiróság tkvi osztályánál a Goricsán község előjáróságánál megtekinthető. Megjegyzetik, hogy a goricsáni 111 stjkvben felvett ingatlanokra Savara Pál és neje Vuk Te-rezia goricsáni lakosok javára bekeblezett szol-galmi jog az árverés által nem érintetik.

Kelt a kir. jbiróság mint telekkönyvi ható-ságnál Perlakon 1889. évi december hó 8-án.

Dr. PAPP
558 1-1 kir. aljbiro.

7384/1889.

Arverési hirdetemény.

A n.-kanizsai kir. törvszék tkvi osztálya ré-széről közhírré tétetik, hogy a m. kir. állam-kincstár végrehajtónak Pál József végrehajtást szenvedő galamboki lakos elleni 351 frt tőke, 138 frtnak 1887. évi október hó 6 napjától járó 6% kamatai, 9 frt 50 kr. végrehajtási kérelmi, 3 frt 50 kr. jelenlegi s még felmértendő költsé-gek iranti végrehajtási ügyében a fent nevezett kir. tszék területéhez tartozó, a galamboki 116 stjkvben A + 2573 hrsz. a foglalt váltásig kö-teles ingatlanok Pál Józsefet illető 311 frta becsült 1/2 része, és az A + 2575 hrsz. a fog-lalt váltásig köteles ingatlanok ugyanancak Pál Józsefet illető 341 frta becsült 1/2 része

1890. évi február hó 26-ik napján d. e. 10 órakor

Galambok község házánál megtartandó nyilvános árverésen eladati fog.

Kikiáltási ár a fennebb kitélt becár.

Arverezni kívánók tartoznak a becár 10% -át készpénzben vagy óvadékképes papirban a ki-küldött kezéhez letenni.

Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben, még pedig: az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 1 hónap alatt, — a másodikat ugyanattól 2 hónap alatt, — a har-madikat ugyanattól 3 hónap alatt, — minden egyes részlet után az árverés napjától számlan-dandó 6% kamatokkal együtt az arverési teléte-lekben meghatározott helyen és módozatok szerint lefizetni.

Kelt Nagy-Kanisza-n, a kir. tszék mint telekkönyvi hatóságnál 1889. évi november hó 18-ik napján.

Gr. HUGONNAY
kirendelt kir. tszéki bíró,

559 1-1

ELADÓ HÁZ.

Elhunyt Wegscheider Györgyné, szü-letett Wakkant Krisztina tulajdonát képe-zett 3 elkülönösített laképületből, udvarból és kertből álló s a

Zrinyi-utca 11. szám a. fekvő

ház és telek

az örökösök által szabadkézből minden órán eladó.

Értekezni lehet

őzv. **BUCHGRABERNÉ** urnóvel
(Szentgyörgyvári-utca saját-ház.)

6854/1889.

Arverési hirdetemény.

A nagy-kanizsai kir. tszék tkvi osztálya ré-széről közhírré tétetik, hogy Csonge György oros-atonyi lakos vhajtatónak Kiss Ferenc és neje Adám Katalin végrehajtást szenvedő orosatonyi lakosok elleni 124 frt tőke 1884. évi január hó 9 napjától járó 6% kamatai, 12 frt 50 kr. zá-logjog bekeblezési 20 frt 85 kr. per, 7 frt 50 kr. biztosítási kérelmi, 13 frt 90 kr. biztosítási vég-

